DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

STILLE ZUIDZEE

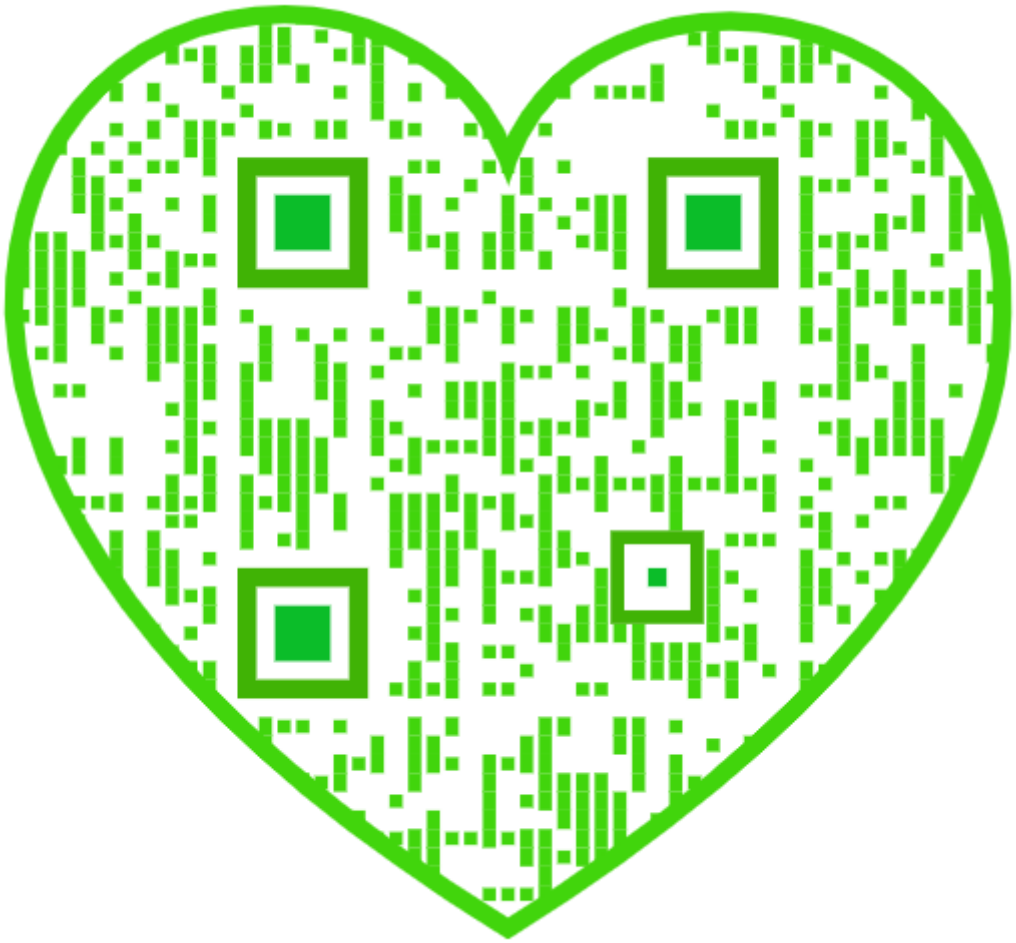

DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

(DE STILLE ZUIDZEE)

EERSTE EN TWEEDE DEEL

VAN JULES VERNE

zijn eveneens verkrijgbaar :

1. Vijf weken in een luchtballon.
2. Eldorado en het Monsterkanon van Staalstad.
3. Het zwarte Goud.
4. 20.000 Mijlen onder Zee (Oostelijk halfrond).
5. 20.000 Mijlen onder Zee (Westelijk halfrond).
6. De Reis om de Wereld in 80 dagen.
7. Keraban de Stijfhoofdige.
8. De Reis naar de Maan.
9. Michael Strogoff de Koerier van den Czaar.
10. Naar het Middelpunt der Aarde.
11. De Kinderen van Kapitein Grant (Zuid-Amerika).
12. De Kinderen van Kapitein Grant (Australië).
13. De Kinderen van Kapitein Grant (Stille Zuidzee).
14. Het geheimzinnige Eiland (De Luchtschipbreukelingen).
15. Het geheimzinnige Eiland (De Verlatene).
16. De Strijd tusschen Noord en Zuid (De Overrompeling eener Plantage).
17. De Strijd tusschen Noord en Zuid (De Zwarte Kreek van Texar).
18. Leerschool voor Robinsons.
19. Een Loterijbriefje.
20. De Avonturen van drie Russen en drie Engelschen.

JULES VERNE

DE KINDEREN VAN KAPITEIN GRANT

(DE STILLE ZUIDZEE)

OPNIEUW VERTAALD
DOOR J. FEITSMA

GEÏLLUSTREERD DOOR F. S. BALJON

HOLLANDSCH UITGEVERSFONDS, AMSTERDAM
1941

INHOUD

Hoofdstuk.		Bladz.
I.	De Maquari	7
II.	Een stukje geschiedenis	15
III.	Moordtooneelen op Nieuw-Zeeland	20
IV.	In de branding	31
V.	Alle hens aan dek	44
VI.	Een pleidooi voor het kannibalisme	56
VII.	Op ongastvrije bodem	66
VIII.	Iets over den tegenwoordigen toestand van Nieuw-Zeeland	72
IX.	Dertig mijl noordelijker	83
X.	De Nationaal-Rivier	90
XI.	Het meer Taupo	102
XII.	Robert Grant, de levensredder	111
XIII.	De geheimzinnige grafbewoner	123
XIV.	De groote middelen van Jaques Paganel	142
XV.	Tusschen twee vuren	149
XVI.	Waarom de *Duncan* op de oostkust van Nieuw-Zeeland kruiste	153
XVII.	De strijd tusschen goed en kwaad	165
XVIII.	Een overeenkomst	173
XIX.	Een kreet in den nacht	184
XX.	Het eiland Tabor	194
XXI.	De laatste verstrooidheid van Jaques Paganel	204

EERSTE DEEL

EERSTE HOOFDSTUK.

De Maquarie.

Indien zij, die kapitein Grant zochten, ooit reden hadden, te wanhopen, dan was dit wel thans het geval.

Op welk punt der aarde kon men een nieuwe poging wagen, den dapperen Schot en zijn beide makkers op te sporen? Men wist het niet.

En hoe zou men ook een nieuwe expeditie kunnen ondernemen, aangezien men de *Duncan* niet ter beschikking had!

De pogingen onzer vrienden waren dus op een mislukkig uitgeloopen. Mislukking! Treurig woord, dat in de ziel van wakkere menschen nauwelijks een weerklank vindt. En desondanks moest lord Glenarvan, buigend onder de slagen van het noodlot, zijn onmacht erkennen. Het zou hem onmogelijk zijn, zijn schoone opofferende taak te volbrengen.

In deze, uiterst moeilijke omstandigheid, had Mary Grant de zielegrootheid en moed, geen enkel woord over haar vader te spreken. Ze hield haar angst voor zich en dacht slechts aan de ongelukkige bemanning der *Duncan,* die door de bandieten van Ben Joyce omgebracht was.

Haar kinderlijke liefde maakte een oogenblik plaats voor haar vriendschap jegens lady Helena, en zij was de eerste, die deze edele vrouw met het geleden verlies trachtte te troosten. Zij was eveneens de eerste, die over een terugkeer naar Schotland sprak. Toen John Mangles haar zoo dapper en berustend in het ongeluk zag, groei-

de zijn bewondering voor het jonge meisje nog meer. Hij wilde een paar woorden spreken ten gunste eener voortzetting der expeditie: Mary Grant weerhield hem echter met een gebaar en zei later tot hem:

„Neen, mijnheer John; laat ons nu denken aan hen, die zich tot dus verre voor ons hebben opgeofferd. Het is noodig, dat lord Glenarvan naar Europa terugkeert."

Waarop John Mangles antwoordde:

„U hebt gelijk, miss Mary, we moeten naar Europa terug. Maar we moeten eveneens de Engelsche autoriteiten van het verdwijnen der *Duncan* op de hoogte stellen. Wanhoop echter niet, miss Mary. Desnoods geheel alleen zal ik op zoek gaan naar uw vader. En ik zweer u, dat ik hem zal vinden of ten onder gaan bij mijn poging."

Hiermede had John Mangles een ernstige verplichting op zich genomen en Mary Grant drukte hem de hand als om de eed te bezegelen, die hij zooeven had afgelegd.

Nog in den loop van den zelfden dag besloot men, zonder verwijl te vertrekken. In Melbourne hoopte men, scheepsgelegenheid naar Europa te vinden. Ten dien einde begaf John Mangles zich naar de haven om een schip te zoeken, dat hen naar de hoofdstad van Victoria zou brengen.

De kapitein der *Duncan* werd hierbij echter teleurgesteld. Men vond geen enkel schip, dat rechtstreeks naar Melbourne voer. Daarentegen wel een brik van twee honderd vijftig ton, de *Maquarie,* die een geregelde dienst onderhield tusschen Eden en Auckland.

Paganel stelde Glenarvan voor, genoemde brik te charteren, daar men in Auckland stellig verbinding zou krijgen, óf met Melbourne, óf misschien wel direct met Europa. Na dat dit voorstel met algemeene stemmen was aangenomen, kwam men overeen, het schip te bezichtigen alvorens den overtocht te wagen.

Will Halley, de schipper, een man met ruw uiterlijk, ontving zijn bezoekers allesbehalve vriendelijk.

„Wat wil jullie?" vroeg hij, toen de vrienden den valreep der *Maquarie* beklommen.

John Mangles nam het woord.

„Wij willen den kapitein spreken."

„Wie?"

„Den kapitein."

„O, jullie bedoelen zeker den schipper?"

„Ja."

„Will Halley?"

„Ja."

„Dat ben ik. Verder?"

„De *Maquarie* heeft lading voor Auckland?"

„Ja. Verder?"

„Reeds geladen?"

„Ja. Verder?"

„Wat?"

„Alles wat te koop en te verkoop is. Verder?"

„Klaar voor vertrek?"

„Ja. Verder?"

„Wanneer vertrekt het schip?"

„Morgenmiddag. Verder?"

„Kunnen passagiers mee?"

„Dat kan er naar wezen."

„Hoe bedoel je?"

„Als ze tevreden zijn met de scheepskost."

„De passagiers zorgen voor hun eigen voedsel."

„Verder?"

„Verder?"

„Natuurlijk."

„Wat?"

„Hoeveel passagiers zijn er?"

„Negen."

„Allen mannen?"

„Twee dames."

„Ik heb geen hutten aan boord."

„We zullen met de roef voor lief nemen."
„Verder?"
„Neem je het aan?"
„Eerst over de brug komen."
„Hoeveel verlang je?"
„Vijftig Pond Sterling."
Glenarvan knikte toestemmend.
„Top. Vijftig Pond Sterling."
„Zonder eten?"
„Zonder eten!"
„Zelf eten meebrengen?"
„Top."
„Afgesproken. Verder?"
Bij deze woorden strekte Will Halley de hand uit.
„Wat beteekent dat?" vroeg John Mangles.
„Voorschot!"
„Hier zijn vijf en twintig Pond Sterling. Morgen krijg je de rest."

Zonder een woord van dank, stak de schipper het geld in zijn zak.

„Morgen aan boord," zei hij. „Voor twaalf uur. Ben jullie niet op tijd, dan vertrek ik evengoed zonder jullie. Afgesproken?"
„Afgesproken."

Na dit antwoord verlieten Glenarvan, de majoor, Paganel, John Mangles en Robert het schip. Toen ze weer op de kade stonden, zei John Mangles:
„Wat een ongelikte beer!"
„Een echte zeewolf," meende Paganel.

„Ik maak me sterk," liet John Mangles er op volgen, „dat deze wolf indertijd heel wat menschen vleesch heeft verhandeld."
„Hoe bedoel je, John?"
„Als slavenhandelaar, mylord."

„Jammer genoeg. Maar in ons geval zullen we ons naar de omstandigheden moeten schikken. Hoofdzaak is,

dat we veilig naar Nieuw-Zeeland komen: na Auckland zullen we hem niet terug zien."

Met groote voldoening vernamen de dames, dat het vertrek op den volgenden dag was bepaald. Glenarvan maakte hen er op attent, dat zij aan boord der *Maquarie* niet de gemakken der *Duncan* zouden vinden. Na hetgeen de dames echter hadden meegemaakt, namen ze het niet meer zoo nauw.

Mr. Olbinet kreeg opdracht, voor de levensmiddelen te zorgen. In den loop der laatste dagen had de arme man voortdurend geweend over het verlies zijner echtgenoote, die aan boord der *Duncan* gebleven en dus het slachtoffer der bandieten was geworden. Desondanks vervulde hij zijn plichten met de stiptheid die men van hem gewend was en niemand had zich over hem te beklagen.

Intusschen verzilverde de majoor de wissels van Glenarvan, getrokken op de Union Bank te Melbourne. Van het ontvangen geld kocht Mac Nabbs een nieuwe voorraad wapenen, waaraan het gezelschap dringende behoefte had.

Paganel was zoo verstandig, een uitmuntende kaart van Nieuw Zeeland te koopen, eerst kortelings door Johnston te Edinburg uitgegeven.

Met Mulrady ging het goed vooruit. Hij gevoelde nauwelijks de wonde meer, die eenige dagen te voren zijn leven in gevaar had gebracht. De zeewind van den Stillen Oceaan zou zijn genezing voltooien.

Wilson kreeg opdracht, het verblijf der vrienden aan boord der *Maquarie* in gereedheid te brengen. Onder de streken van zijn bezem en borstel kreeg de roef een geheel ander aanzien. Will Halley haalde weliswaar verachtelijk de schouders op voor zooveel „drukte", maar liet de matroos stil zijn gang gaan. Van zijn toekomstige passagiers scheen hij zich niet veel aan te trekken. Hij wist niet eens hun naam en bekommerde er zich trouwens weinig om.

Hoofdzaak voor hem was, dat hij zijn vijftig Pond

Sterling kreeg; verder bemoeide hij zich evenveel met hen als met de twee honderd ton gelooid leer, die hij als vrachtgoed aan boord had.

Will Halley was in de allereerste plaats koopman en wat zijn zeemanskwaliteiten betrof, was hij voldoende met het vaarwater bekend, om zijn schip langs de gevaarlijkste klippen te loodsen.

Het einde van den dag, die aan het vertrek voorafging, wilde Glenarvan nog eens dat gedeelte der kust bezoeken, dat door den 37en breedtegraad gesneden werd. Daarvoor had hij twee redenen.

Ten eerste wilde hij nog eens de plaats in oogenschouw nemen, waar, volgens zeggen van Ben Joyce, de *Britannia* vergaan zou zijn. Want vast stond het, dat Ben Joyce en Ayrton één en dezelfde persoon was. Ook had Ayrton als bootsman op de *Britannia* gevaren. Het was dus niet onmogelijk, dat de *Britannia* werkelijk in Twofold-baai schipbreuk had geleden.

Behalve van de *Britannia* hoopte Glenarvan nog eveneens een spoor der *Duncan* te vinden.

Waarschijnlijk had er tusschen de bemanning der *Duncan* en de bende van Ben Joyce een strijd plaats gevonden. Onmogelijk was het niet, dat men op de kust nog een spoor van dit gevecht, van een laatste poging tot tegenstand van Tom Austin en zijn dappere matrozen zou vinden.

Door zijn trouwe John Mangles vergezeld, trok Glenarvan er op uit. De eigenaar van het *Victoria Hotel* stelde hen twee paarden ter beschikking en zoo reden beide mannen noordwaarts.

Het was een droeve tocht. Glenarvan en de kapitein reden zwijgend naast elkaar voort. Doch ook zonder een woord te wisselen, begrepen ze elkaar. De zelfde gedachten, de zelfde angsten hielden hen bezig.

Men kan er van verzekerd zijn, dat John Mangles zijn grootste oplettendheid aan de omgeving schonk. Maar alle zoeken was vergeefs.

Er was geen enkel spoor der schipbreuk te bekennen.

Evenmin vond men een aanduiding van de *Duncan.* Dit gedeelte der Australische oostkust, gesneden door den 37en breedtegraad, was geheel verlaten.

Desondanks vond John Mangles nog eenige sporen, van een kortelings gebrand kampvuur.

Zou hier een zwervende stam inboorlingen voorbij zijn gekomen?

Dat was niet denkbaar, want even later vond John een voorwerp, dat veel te denken gaf.

Dit voorwerp was niets meer of minder dan een grijs en geel gestreepte kiel, zooals de gevangenen van Perth die dragen. De gevangene stak er niet meer in, maar zijn kleeding sprak voor hem.

„Je ziet wel, John, dat de bandieten hier waren. Wat zal er van onze brave bemanning zijn terecht gekomen? Ik moet er niet aan denken!"

Het leed der laatste dagen had de trekken van Glenarvan harder gemaakt. Gedurende enkele minuten staarde hij zonder een woord te spreken over de golven der wijde zee. Zocht hij in de oneindige verte nog een spoor van zijn schip? Wie weet?

Plotseling gaf hij zijn paard de sporen en keerde zonder een woord gesproken te hebben, naar Eden terug.

Men had thans nog één formaliteit te vervullen. Het was noodig, dat de autoriteiten van het gebeurde op de hoogte werden gesteld. Dit deed men nog dienzelfden avond in tegenwoordigheid van Thomas Banks, politiecommissaris van Eden. Deze magistraat kon nauwelijks zijn vreugde verbergen, toen hij het proces verbaal, betreffende de verdwijning van Ben Joyce en zijn bende, opmaakte. Weliswaar hadden de bandieten als gevolg eener nieuwe misdaad, Australië verlaten, maar thans waren ze tenminste voor goed weg. De belangrijke mededeeling werd onmiddellijk telegrafisch doorgegeven naar Melbourne en Sydney.

Na zijn verklaring afgegeven en onderteekend te heb-

ben sloeg lord Glenarvan den weg in naar het *Victoria Hotel.*

Het werd een zeer sombere avond voor de vrienden. Hun gedachten bleven in het land, dat hen zooveel ongeluk had gebaard. Ze herinnerden zich de gegronde hoop, die men aan kaap Bernouilli had gekoesterd en die in Twofold-baai zoo wreed verstoord was.

Paganel was ten prooi aan een vreemde opwinding. John Mangles, die den geleerden Franschman sinds het gebeurde aan de Snowy-rivier, aandachtig had gadegeslagen, voelde de tweestrijd van Paganel om te spreken en te zwijgen. Verscheidene keeren had John hem daarover onderhouden, maar steeds had de aardrijkskundige een ontwijkend antwoord gegeven.

Dien avond, John bracht den geleerde naar diens hotelkamer, vroeg hij hem naar de reden dezer vreemde zenuwachtigheid.

„Beste vriend John," antwoordde Paganel, „ik ben niet zenuwachtiger dan gewoonlijk."

„Mijnheer Paganel, er is een geheim, dat u drukt."

„Gelijk heb je, beste John; er is een geheim, dat sterker is dan mijn wil tot zwijgen."

„Wat bedoelt u?"

„Mijn vreugde eenerzijds; mijn wanhoop anderzijds."

„U bent verheugd en hopeloos tegelijker tijd?"

„Juist."

„Waarom?"

„Omdat we naar Nieuw-Zeeland gaan."

„Wat beteekent dat?"

„Kun je zwijgen, John?"

„Ja, mijnheer Paganel."

„Als het graf?"

„Als het graf."

„Ik heb een spoor."

„Een spoor?"

„Zooals ik zeg."

„Waar?"

„Op Nieuw-Zeeland."

„Mijnheer Paganel!..."

„Nee beste John, van Nieuw-Zeeland keert men niet terug. Maar je kent het spreekwoord „spiro, spero" „zoolang men leeft, is er hoop."

TWEEDE HOOFDSTUK.

Een stukje geschiedenis.

Den volgenden dag, 27 Januari, werden de passagiers der *Maquarie* in de nauwe roef der brik gehuisvest.

Het was Will Halley geen oogenblik in de gedachte gekomen, zijn eigen kajuit aan de dames af te staan. Men behoefde er overigens geen spijt van te hebben, daar genoemde kajuit er niet veel beter uit zag dan haar gewoonlijke bewoner.

Om half één 's middags werden de ankers ingehaald en verliet het schip de kade. Uit het zuidwesten woei een zwakke bries. Slap hingen de zeilen in het want. De vijf matrozen, die de geheele bemanning van het schip vormden, werkten uiterst langzaam en dit bracht Wilson op de gedachte hen een handje te komen helpen. Halley verzocht hem echter, zich niet met zaken te bemoeien die hem niet aangingen en verklaarde, dat hij zijn schip ook wel zonder vreemde hulp kon besturen.

Dit laatste gold vooral John Mangles, die menigmaal glimlachte bij het zien der geheel verkeerd uitgevoerde en gegeven bevelen van kapitein en bemanning der *Maquarie*. John Mangles liet het zich voor gezegd zijn en behield zich slechts het recht voor, tusschenbeide te komen, indien door de onvoorzichtigheid van den kapitein, het schip en de opvarenden in gevaar konden komen.

Zoo goed en zoo kwaad als het ging, kwam het schip langzaam vooruit.

Men kon niet anders, dan in deze langzame vaart berusten: in ieder geval zou het niet langer dan vijf à zes dagen duren, en men had Auckland bereikt.

Tegen zeven uur 's avonds verloor men de Australische kust en den vuurtoren van Eden geheel uit het oog. De zee stond verbazend hol, waardoor het schip sterk „reed," zooals kapitein John het noemde.

Het meest hadden de dames in de roef van dit „rijden" te lijden. De ruimte was zeer beperkt en de luchtverversching liet alles te wenschen over; het was de passagiers echter onmogelijk aan dek te komen, daar er een hevige stortbui viel.

Dientengevolge waren ze in hun kleine kajuit zoo goed als gevangen.

Ieder gaf zich geheel aan zijn gedachten over. Mer sprak weinig. Af en toe wisselde Mary Grant een paar woorden met lady Helena, maar dat was dan ook alles. Glenarvan kon het op zijn plaats niet uithouden. Ongeduldig liep hij in de hut heen en weer. John Mangles liep van tijd tot tijd naar de brug om te controleeren of het schip vorderde en werd op deze tochten gewoonlijk door Robert vergezeld. Wat Paganel aangaat, deze zat stil in zijn hoek en mompelde onverstaanbare woorden, waarvan niemand den zin begreep.

Waaraan dacht de waardige geleerde? Hij dacht aan het Nieuw-Zeeland, waarheen het noodlot hen thans voerde. In gedachten ging hij de geheele geschiedenis van dit sombere land na.

En met zekere angst vroeg hij zich af, of er in de geheele geschiedenis van dit land een enkel feit voorkwam, dat de benaming van „vasteland" voor dit eiland rechtvaardigde. Zealand, aland, vasteland. Dit waren de woorden, die steeds weer opnieuw in zijn brein opdoken en onze lezers beleeren, dat Paganel onafgebroken aan een nieuwe uitlegging van het document dacht.

Het document! Ja, dat was voor den braven man een voorstelling geworden, die hem geen oogenblik meer

losliet, die hem dag en nacht vervolgde. Na Patagonië en Australië richtte zich zijn verbeelding op Nieuw-Zeeland. Alles was mogelijk, behalve de verklaring van één onbeduidend woord.

„*Contin... contin...*" herhaalde hij voortdurend. Dat kan toch geen andere beteekenis hebben dan *continent... vasteland*".

En voor de zooveelste maal ging hij in gedachten de groote ontdekkingsreizen na, die op deze twee groote Zuid-Zee-eilanden betrekking hadden.

Het was den 13en December, 1642, dat de Hollander Tasman, het anker uitwierp voor het strand van Nieuw-Zeeland, na kort te voren Vandiemensland ontdekt te hebben. Gedurende den 15en, den 16en en den 17en December volgde hij de kust, op welken laatsten dag hij ten slotte voor goed het anker liet vallen in een breede baai, welke zich aan het einde bevindt der zeeëngte, die de twee eilanden van elkaar scheidt.

Het noordelijkste der beide eilanden droeg den naam van Ika-na-Mauwi hetgeen in de taal der inboorlingen wil zeggen „Visch van Mauwi". Het zuidelijk eiland draagt den naam van Mhai-Pouna-Mou, of Groenewalvischeiland. Den geheelen archipel wordt door de inboorlingen meestal Teika Maoui genoemd.

Abel Tasman zond twee bemande sloepen aan land, die even later terugkeerden, vergezeld door een aantal met luid schreeuwende inboorlingen gevulde prauwen, Deze wilden waren van middelmatige gestalte, bruingele gelaatskleur, hadden ravenzwarte haren, die, volgens Japansche mode, op den schedel waren samen gebonden en getooid waren door een groote witte veer.

De eerste ontmoeting tusschen blanken en inboorlingen scheen de inleiding te worden van een langdurige vriendschap. Maar toen den daarop volgenden dag een der sloepen van Tasman een onderzoekingstocht langs de kusten ondernam, werd zij door zeven prauwen heftig aangevallen. Van de inzittenden werden vier man ge-

dood, de bootsman zwaar gewond, terwijl slechts twee matrozen ongedeerd zwemmende het schip konden bereiken.

Na deze treurige ervaring verliet Tasman de ongastvrije kust en gaf de baai, waar de overval had plaats gevonden, den naam van Moordbaai. De tocht werd in noordelijke richting voortgezet. Vervolgens boog men om naar het westen, doch ook op deze kusten waren de inboorlingen zoo vijandig gezind, dat het Tasman onmogelijk was, water in te nemen.

Ten slotte verliet hij voorgoed dit land, hetwelk hij den naam van Statenland had gegeven, ter eere van de Generale Staten van Holland.

De groote Hollandsche zeevaarder geloofde n.l., dat het door hem ontdekte land grensde aan Vuurland van Zuid-Amerika. Hij verkeerde dan ook in de stellige overtuiging, het Groote Vasteland te hebben ontdekt.

„Maar," aldus redeneerde Paganel, „de fout, die een zeeman der zeventiende eeuw heeft gemaakt, zal een scheepskapitein der negentiende eeuw niet zoo licht maken. Een zelfde vergissing is ondenkbaar. Neen, er is iets, waar ik nog niet achter kan komen."

Gedurende ruim een eeuw werd aan de ontdekking van Tasman niet meer gedacht en menig zeeman was het ontgaan, dat er ergens op de wereld nog een Nieuw-Zeeland bestond.

Den 6en October 1769 verscheen de beroemde zeevaarder Cook op de Nieuw-Zeelandsche kusten. Hij deed verschillende tochten op en om de eilanden, welke in 1773, bij zijn volgende reis werden herhaald.

Na hem werd het land achtereenvolgens bezocht door:
Vancouver, in 1791;
d'Entrecasteaux, in 1793;
Baden, in 1795;
Thompson, in 1816;
Lidiard Nicholas, in 1817;
Marsden, in 1819;

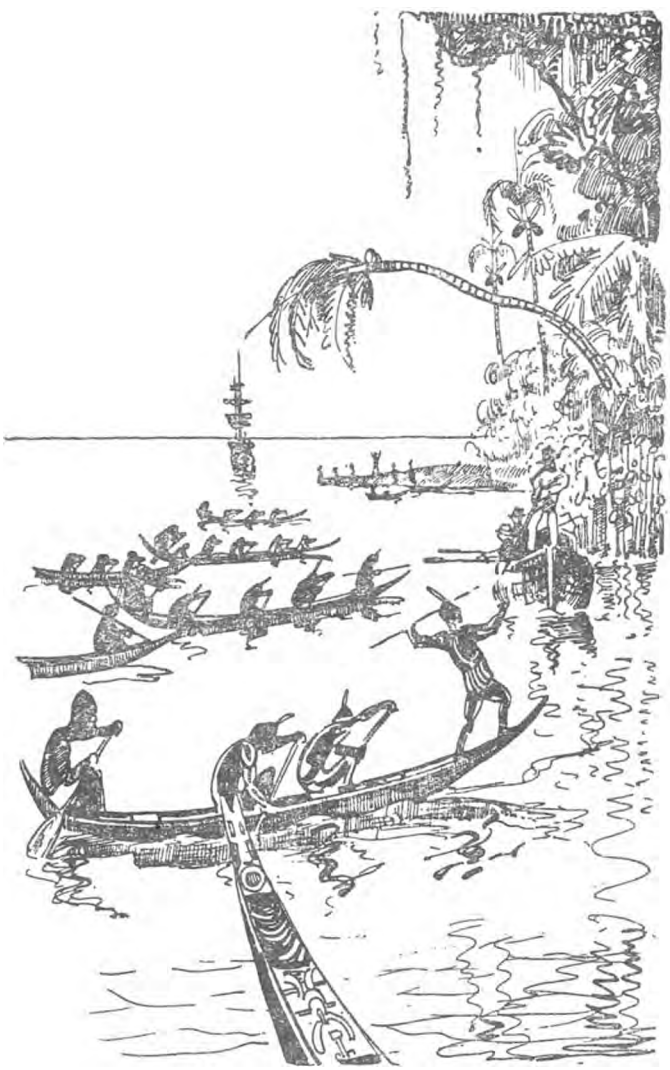

De sloepen van Tasman door inlanders aangevallen.

Richard Cruise, in 1820;
Duperry, in 1824;
Mercury, in 1827;
Dillon, in 1827;
Dumont d'Urville, eveneens in 1827;
John James, in 1828;
Earle, in 1830 en
door Laplace in 1831.

Na de ontdekkingsreizigers waren de Christelijke Zendelingen gekomen, die er het hunne toe bijdroegen, land en bevolking van Nieuw-Zeeland tot hoogere beschaving te brengen. Weliswaar gelukte het deze mannen, het wilde temperament der inboorlingen eenigszins zachter te stemmen, maar de haat, die de oerbewoners van Nieuw-Zeeland jegens de Engelsche overheerschers koesterden, konden zij niet verdrijven.

Aan al deze en nog meer dingen dacht de geleerde Paganel, maar hoe hij ook zocht, hij vond geen enkel feit in de geschiedenis van Nieuw-Zeeland, om het uit twee groote eilanden bestaande gewest met recht den naam van „vastland" te kunnen geven en aldus een verband te brengen tusschen Nieuw-Zeeland en het op de documenten voorkomende woord „continent".

DERDE HOOFDSTUK.

Moordtooneelen op Nieuw-Zealand.

Vier dagen na het vertrek uit Twofold-baai, den 31en Januari dus, had de *Maquarie* nog geen twee derden van den weg afgelegd, die Australiëns oostkust van Nieuw-Zeeland scheidt.

Will Halley bekommerde zich al bitter weinig om de goede vaart van zijn schip; hij liet alles maar aan zijn lot over.

Men zag hem slechts zeer zelden en dit had weer zijn goede zijde, daar zich niemand over hem te beklagen had. Hij bleef het grootste gedeelte van den dag in zijn kajuit zitten en bedronk zich voortdurend aan whisky of jenever. De matrozen volgden het voorbeeld van hun kapitein en nooit was een schip meer aan God's genade overgeleverd dan de *Maquarie*, op dien gedenkwaardigen tocht naar Nieuw-Zeeland.

Deze onvergeeflijke slordigheid noodzaakte John Mangles, voortdurend een oogje in het zeil te houden. Meer dan eens gebeurde het, dat Mulrady of Wilson het roer op het laatste oogenblik moesten omgooien, daar de brik anders onverbiddellijk op een klip zou zijn geloopen en vergaan was.

Gebeurde dit dan, dan verscheen Will Halley spoedig op de brug en schold de beide brave zeelieden de huid vol. Wilson en Mulrady, die, zooals de meeste zeelieden, nog al kort aangebonden waren, verlangden niets liever, dan zich van den beschonken kapitein meester te maken, om hem in het ruim van zijn eigen schip op te sluiten. John Mangles kwam dan tusschen beiden, en wist hen slechts met de grootste moeite tot bedaren te brengen.

Deze toestand maakte John Mangles echter ter dege ongerust; om lord Glenarvan niet angstig te maken, sprak hij er over met den majoor en Paganel.

Hij vertelde Mac Nabbs, dat Wilson en Mulrady reeds eenige keeren van plan waren geweest, den beschonken kapitein in het ruim op te sluiten.

Waarop de majoor antwoordde:

„Beste John, indien deze maatregel noodig mocht blijken, aarzel dan geen oogenblik, en neem het scheepscommando van dien dronkenlap over. Zoodra wij te Auckland aan wal zijn, kan Will Halley de post, die hem onwaardig is, weer terug krijgen."

„Afgesproken, majoor," antwoordde John Mangles. „Zoolang we in volle zee zijn, kunnen we volstaan met

een goede bewaking; mijn matrozen en ik zullen de brug niet verlaten. Maar bij het naderen der kust, zal de zaak een weinig moeilijker worden.

„Waarom?"

„Omdat ik niet met het vaarwater bekend ben, majoor."

„Zijn er dan geen kaarten aan boord?"

„Geen enkele."

„Werkelijk?"

„Zooals ik u zeg."

„Hoe vindt Will Halley dan den weg?"

„O, die is zoo goed met het vaarwater bekend, dat hij het ook zonder kaarten af kan.

Waarop Paganel opmerkte:

„Of misschien verbeeldt hij zich wel, dat zijn schip den weg alleen kan vinden."

„Zoo grappig deze veronderstelling ook is, mijnheer Paganel," antwoordde John Mangles, „moet ik haar met de meeste beslistheid terug wijzen. En indien Will Halley iederen dag dronken blijft, vrees ik het ergste voor het schip en de opvarenden."

„Laat ons hopen," antwoordde de Franschman, „dat die dronkenlap bij het naderen der kust weer een weinig tot bezinning komt."

„Dus beste John," hernam de majoor, „zou het jou in het noodige geval onmogelijk zijn de *Maquarie* de haven van Auckland binnen te brengen?"

„Zonder kaarten is dat onmogelijk, waarde majoor. De Nieuw-Zeelandsche kusten zijn buitengewoon gevaarlijk, daar deze kusten als het ware bezaaid zijn met grootere en kleinere eilandjes, gelijk de Noorsche fjorden. Elk schip, dat tegen een dier onderzeesche klippen stoot, is reddeloos verloren."

„En in dat geval, zou ons niets anders overblijven, dan al zwemmende te trachten, het strand te bereiken?"

„Juist majoor; dat wil zeggen, indien men daartoe voldoende tijd heeft."

„Dat is nu niet bepaald een heerlijk vooruitzicht, want ik moet u eerlijk zeggen, dat de Nieuw Zeelandsche kusten niet als bijzonder gastvrij bekend staan."

„U bedoelt hiermede zeker de aanwezigheid van Maori's, nietwaar mijnheer Paganel?" vroeg John Mangles.

„Juist geraden, beste vriend. De Maori's zijn maar al te zeer bekend en berucht. Deze volkstammen zijn niet zoo schuchter of afgestompt zooals de Australische inboorlingen. Integendeel. De Maori's zijn een schrander ras, even bloeddorstig als wreed en berucht om hun kannibalisme. De dames en heeren Maori's zijn even verzot op een menschenbout als wij op een malsche kalfsbiefstuk.

„Indien kapitein Grant op deze kusten dus geland is dan zou het volgens u onverstandig zijn, aldaar zijn spoor te volgen, nietwaar Paganel?" vroeg de majoor.

„Aan de kusten zou men het nog kunnen probeeren, een spoor van de *Britannia* te zoeken. Maar in het binnenland zou zoo iets even nutteloos als gevaarlijk zijn. Iedere Europeaan, die het binnenland betreedt, valt in handen der Maori's, en iedere gevangene, in handen der Maori's, is reddeloos verloren. Ik heb mijn vrienden aangeraden, de uitgestrekte Pampa's van Zuid-Amerika evenals de dichte wouden van Australië te doorzoeken. Maar nooit zou ik hen aanraden, dit onderzoek uit te strekken tot het binnenland van Nieuw-Zeeland. Moge de Hemel verhoeden, dat we ooit in handen vallen dier woeste kannibalen."

De vrees van Paganel was maar al te gegrond. Nieuw Zeeland is berucht om al de bloedige feiten, die in verband hebben gestaan tot de ontdekking van dit land.

De lijst der vermoorde zeelieden, die hun leven hebben gelaten op het veld van eer der wetenschappelijke ontdekkingen, is groot en spreekt voor zich zelf.

Ten eerste kunnen hier vermeld worden de matrozen

van Abel Tasman, die hun leven moesten laten voor de ontdekking van Nieuw-Zeeland.

Na deze martelaren komen kapitein Tuckney en de geheele bemanning van zijn sloep, die als slachtoffers vielen der inboorlingen.

Op de oostkust, dicht bij de zeeëngte van Foveuax, viel een zelfde vreeselijk lot te beurt aan vijf visschers van het vaartuig Sydney-Cove, die door de kannibalen vermoord en verslonden werden.

Vervolgens kunnen we hier nog vermelden de vier man van het schip Brothers, die in de haven van Molineux vermoord werden, welk lot eveneens te beurt viel aan verscheidene soldaten van generaal Gates, evenals aan drie deserteurs van de Mathilde, waarna we ten slotte komen aan het vreeselijke geval van kapitein Marion Du Frêne, in 1772.

Den 1en Mei van genoemd jaar, dus onmiddellijk na de eerste reis van Cook, verscheen de Fransche kapitein Marion met zijn beide schepen, de *Mascarin* en de *Castries* in Eilanden baai. De huichelachtige kustbewoners ontvingen hem op uitstekende wijze. Zij toonden zich zelfs een weinig schuchter en het kostte de bemanning heel wat moeite en geschenken, hen eindelijk aan boord van hun schip te krijgen.

Volgens den Franschen ontdekkingsreiziger Dumont d'Urville, behoorde het opperhoofd dezer inboorlingen tot den stam der Wangaroa en was een familielid van den eenige jaren te voren ontvoerden inboorling, welke door Surville zoo slecht was behandeld.

In een land, waar de bloedwraak nog aan de orde van den dag is, kon genoemd opperhoofd, Takoeri, een zeer schrander man, onmogelijk de beleediging, zijn stam aangedaan, vergeten.

Geduldig wachtte hij dus op de aankomst van een Europeesch schip, zon op wraak en volvoerde deze met een zeldzame koelbloedigheid.

Na de Franschen met de grootste bereidwilligheid

ontvangen te hebben, verzuimde Takoeri geen enkele gelegenheid, de waakzaamheid der zeelieden in slaap te wiegen. Zoowel hij als zijn vrienden brachten vaak den nacht door aan boord van het Fransche schip. Zij waren dan vergezeld van hun vrouwen en dochters. Weldra kenden zij de namen der scheepsofficieren en noodigden dezen uit, hun dorpen te komen bezoeken.

Aan deze uitnoodiging gaven Marion en zijn onderbevelhebber Crozet gehoor en bezochten de kuststreek, die door een stam van ongeveer vier duizend man bewoond werd. Deze inboorlingen traden hen ongewapend tegemoet en gaven zich moeite, het vertrouwen der Europeanen te winnen. Dit gelukte.

Kapitein Marion was Eilanden baai binnengeloopen met het doel, de tuigage zijner schepen te herstellen, die door den jongsten storm vreeselijk hadden geleden.

Met dit doel voor oogen, ondernam hij een ontdekkingstocht naar het binnenland en vond den 23en Mei een bosch van prachtige cederboomen, waarmede hij de schade van zijn schepen uitmuntend kon herstellen.

Daar ter plaatse werden een paar schuren gebouwd, waarin twee derden van de bemanning der schepen werden ondergebracht. Deze matrozen zouden de boomen vellen en tevens een weg banen naar de kust, waar de beide schepen voor anker lagen.

Ook op eenige andere plaatsen werden kleiner posten geïnstalleerd, waarin de zieken werden ondergebracht.

Bij al deze werkzaamheden toonden zich de inboorlingen bijzonder hulpvaardig en gedienstig.

Tot dus verre had Marion nog eenige voorzorgsmaatregelen in acht genomen, want alhoewel de inboorlingen steeds ongewapend verschenen, liet hij zijn matrozen nooit aan land gaan, zonder van schietwapens en het noodige kruit voorzien te zijn.

Hij liet zich door de schijnbare vreedzame bedoelingen der inboorlingen in slaap wiegen en gaf op zekeren

dag bevel, dat de matrozen ongewapend aan land moesten gaan.

Weliswaar trachtte Crozet zijn commandant van dit besluit af te brengen, doch deed hierbij vergeefsche moeite.

Vanaf dien dag werd de toewijding en hulpvaardigheid der inboorlingen zoo mogelijk nog grooter. De Nieuw-Zeelandsche opperhoofden en Fransche officieren leefden op de meest vriendschappelijken voet met elkaar. Menig keer gebeurde het zelfs, dat Takoeri zijn zoon mee aan boord bracht en hem er 's nachts liet slapen.

Bij een plechtig bezoek aan land, dat op den 8en Juni geschiedde, werd Marion tot „Groot Opperhoofd" van het geheele land benoemd en werden, als teeken van eer, zijn haren met vier witte veeren getooid.

Sinds de aankomst der schepen in Eilanden baai, waren aldus drie en dertig dagen verloopen. De werkzaamheden tot herstel der schepen, vorderden uitstekend; terwijl de scheepsvoorraad water, op het eiland Motoe-Aro ververscht werd.

Kapitein Crozet had de persoonlijke leiding bij de werkzaamheden der scheepstimmerlieden en nooit had men grondiger hoop, een onderneming weldra met een goede uitslag bekroond te zien.

Den 12en Juni, 's middags tegen twee uur, zou men een groote vischpartij gaan ondernemen, in de onmiddellijke nabijheid van het dorp Takoeri. Marion begaf zich in een sloep, vergezeld door twee luitenants, Vaudricourt en Lehoux, een adelborst, een wachtmeester der mariniers, twaalf matrozen, Takoeri zelf en vijf andere opperhoofden.

Niets wees er op, welk een ontzettend ongeluk zestien der zeventien Europeanen te wachten stond.

De sloep verliet het moederschip, stevende naar de kust en was weldra uit het gezicht der achterblijvenden verdwenen.

Dien avond kwam kapitein Marion niet aan boord terug. Men maakte zich om zijn afwezigheid echter niet bezorgd, daar algemeen werd aangenomen, dat hij den nacht op de werf zou doorbrengen.

Den volgenden morgen, ging, als naar gewoonte, de sloep der Castries aan land, om op Motoe-Aro water in te nemen. De sloep kwam weer terug, zonder dat iemand nog eenig kwaad vermoedde.

Tegen negen uur ontdekte de uitkijk van de *Mascarin* een man in zee, die met inspanning van zijn laatste krachten naar het schip zwom. Er werd een sloep uitgezonden en weldra was de drenkeling aan boord.

Het was Turner, een der roeiers van kapitein Marion. In de zijde had de ongelukkige een vreeselijke wonde, veroorzaakt door twee lanssteken... Hij was de eenige der zeventien Europeanen, die levend aan boord terugkeerde.

Men ondervroeg hem en weldra was iedereen op de hoogte der bijzonderheden van het vreeselijke drama.

De sloep, waarin kapitein Marion en de zijnen gezeten waren, had den vorigen dag, tegen zeven uur 's morgens het strand bereikt. De inboorlingen waren hen vroolijk zingende tegemoet getreden. Men had de officieren op de schouders genomen, opdat deze zich niet de voeten zouden nat maken bij het aan land gaan. Daarna had ieder der Franschen zijn eigen weg gezocht.

Maar nauwelijks was dit geschied, of de inboorlingen waren over hen heen gevallen, gewapend met pieken en knotsen en begonnen, met een tienvoudige overmacht, een vreeselijk bloedbad aan te richten.

Met groote moeite had de matroos Turner weten te ontkomen en in het kreupelhout een schuilplaats gevonden. Vandaar uit was hij getuige van een verschrikkelijk schouwspel.

De wilden ontkleedden de lijken der gedoode Europeanen, sneden hen den buik open en hakten hen aan stukken.

Zonder gezien te worden, was het Turner op dat oogenblik gelukt, in zee te springen en werd stervende door de sloep aan boord gebracht.

Deze gebeurtenis bracht een vreeselijke ontroering onder de bemanningen der beide schepen te weeg. Men verlangde een voorbeeldige wraak. Doch alvorens de slachtoffers te wreken, moesten de overlevenden eerst in veiligheid worden gebracht.

Er waren nog drie posten aan land, die omringd werden door duizenden bloeddorstige inboorlingen.

Bij afwezigheid van kapitein Crozet, die den nacht op de werf had doorgebracht, nam de waarnemende commandant, eerste luitenant Duclesmeur, de noodige maatregelen. De sloep der *Mascarin* werd bemand met een officier en een detachement landingstroepen en aan wal gezonden. Deze officier en soldaten moesten vóór alles trachten, de scheepstimmerlieden in veiligheid te brengen. Men vertrok en vond de plaats, waar de sloep van kapitein Marion omgekeerd op het strand lag. Daar ging men aan land.

Zooals gezegd, had kapitein Crozet den nacht op de werf doorgebracht en was dus onkundig gebleven van de ontzettende ramp. Tegen twee uur 's middags zag hij het detachement mariniers verschijnen, en vermoedde aanstonds een ongeluk. Hij snelde den commandeerende officier tegemoet en wist spoedig de waarheid. Onmiddellijk verbood hij, dat men de scheepstimmerlieden van het gebeurde op de hoogte zou stellen, opdat men hen niet bevreesd zou maken. Hieraan gaf men gehoor.

Inmiddels hadden de wilden alle heuvels bezet. Kapitein Crozet liet de meest kostbare gereedschappen verzamelen, de overigen begraven, verbrandde de schuren en aanvaardde den terugtocht met zijn zestig soldaten.

Bij het verschijnen der Europeanen, hieven de inboorlingen een vreeselijk gehuil aan. „Takoeri heeft Marion gedood!" Met deze woorden hoopten ze de Franschen beangst te maken. Het gevolg bleef niet uit. Razend van

woede, wilden de matrozen zich op de verraderlijke inboorlingen storten, van welk voornemen ze slechts met de grootste moeite door kapitein Crozet en den anderen officier, konden weerhouden worden.

Aldus werden twee mijl in de richting naar de kust afgelegd. Hier kon men zich met de mannen van de tweede wachtpost vereenigen en het strand bereiken. Gedurende al dien tijd hadden de inboorlingen zich niet van hun plaatsen bewogen. Maar toen de sloepen in zee stieten, begonnen de steenen over de hoofden der matrozen te suizen. De Franschen lieten zich niet onbetuigd. Vier der matrozen, bekend als de beste schutters der beide schepen, legden hun geweren aan en hadden weldra alle opperhoofden neergelegd, tot groote verbazing der inboorlingen, wien het gebruik der vuurwapenen geheel onbekend was.

Spoedig had men de *Mascarin* bereikt en nu zond de kapitein een troep mariniers naar het eiland Motoe-Aro, teneinde de zich aldaar bevindende post te versterken. Deze soldaten brachten den nacht op het eiland door en onder bescherming der wapenen, kon men den volgenden dag de zieken aan boord brengen.

Nog in den loop van dien zelfden dag kwam een tweede detachement op het eiland, teneinde dit van de inboorlingen te zuiveren. Het dorp Motoe-Aro telde drie honderd inwoners. De zes opperhoofden werden terechtgesteld en de overige bevolking met het gevelde bajonet afgemaakt.

Intusschen waren de werkzaamheden tot herstel der door den storm gehavende schepen nog niet afgeloopen. De arbeid werd dus onverdroten voortgezet...

Een maand verliep. De inboorlingen ondernamen het eenige malen, weer in het bezit te komen van het eiland Motoe-Aro, doch werden iedere keer terug geslagen. Kwamen hun prauwen te dicht bij de schepen, dan werden ze door het geschutsvuur onmiddellijk in den grond geboord.

Eindelijk waren de werkzaamheden afgeloopen. Thans bleef nog over, te onderzoeken, of een der zestien Europeanen aan de algemeene slachting was ontkomen. Ook wilden men een voorbeeldige wraak nemen. Een groot aantal officieren en soldaten begaf zich aan land, en had weldra het dorp bereikt.

Bij de nadering der Franschen, maakte Takoerie, dat hij in veiligheid kwam; men kon hem zien wegloopen, terwijl hij de jas van kapitein Marion droeg. Alle hutten van het dorp werden nauwkeurig onderzocht. In de hut van Takoerie zelf vond men den schedel van een man, die even te voren gebraden was. Men kon nog duidelijk zien, hoe de inboorlingen er nog even te voren in gehapt hadden. Aan een braadspit vond men de dij van een man. Vervolgens vond men de bebloede kleederen van Marion en luitenant Vaudricourt. In een andere hut vond men de gereinigde en gebraden ingewanden van een man.

Al deze menschelijke overblijfselen werden verzameld en eerbiedig begraven; vervolgens werden alle huizen in brand gestoken en alle bewoners, die men in handen kon krijgen, vermoord. Den 14en Juli 1772 verlieten de beide schepen de gewesten, waarin men een dergelijke treurige ondervinding had opgedaan.

Dit is in het kort de geschiedenis van het vreeselijk ongeluk, aan de bemanning van kapitein Marion overkomen. Ieder scheepskapitein, die van plan is, Nieuw Zeeland te bezoeken, zal goed doen, zich deze geschiedenis steeds te herinneren, daar de Nieuw Zeelanders nog immer onbetrouwbaar zijn en hun kannibalistische gewoonten nog niet hebben afgelegd.

Ook kapitein Cook moest bij zijn tweede reis de waarheid hiervan erkennen.

Met het doel, zeldzame kruiden te zoeken, had men n.l. een sloep aan land gezonden, welke, bemand met negen matrozen, onder bevel stond van een adelborst. Toen de sloep 's avonds nog niet terug was, werd luite-

nant Burney met een afdeeling mariniers er op uit gestuurd, om de wegblijvers te zoeken. Toen Burney op de plaats van ontscheping kwam, vond hij, zooals zijn beschrijving luidt:

„een tooneel van bloeddorst en barbaarschheid, „waarvan men onmogelijk zonder weerzin kan „spreken. De hoofden, ingewanden, longen en an- „dere lichaamsdeelen onzer makkers lagen ver- „strooid op het oeverzand, terwijl eenige vraat- „zuchtige honden de menschelijke overblijfselen af- „kloven."

Om deze bloedige lijst vol te maken, dienen wij hier nog te vermelden de bemanning van de Boyd, die, plus haar kapitein, in 1820 door de Nieuw Zeelanders vermoord en geslacht werd.

Ten slotte zij hier nog het opperhoofd Waltikaa genoemd, die met zijn benden in 1829 de Engelsche brik Hawes wist te plunderen, de equipage vermoordde, aan het braadspit reeg en verslond.

Dit was nu het Nieuw-Zeeland, waarheen de *Maquarie* stevende, bemand door eenige stompzinnige matrozen, die op hun beurt gecommandeerd werden door een beschonken kapitein.

VIERDE HOOFDSTUK.

In de branding.

Intusschen scheen er aan deze onaangename reis geen einde te komen.

Zes dagen nadat men van Twofoldbaai vertrokken was, den 2en Februari dus, was de Aucklandsche kust nog niet in zicht. Weliswaar was de zuidwesten wind gunstig voor de vaart, maar de strooming werkte tegen.

De zee stond hol en voortdurend kraakten masten en strengen.

Gelukkig was Will Halley zoo verstandig, niet alle zeilen bij te zetten, daar anders de masten en het want zeker naar beneden waren gekomen. John Mangles koesterde dan ook de hoop, dat men zonder ernstige ongelukken in behouden haven zou komen, alhoewel hij het bijzonder onaangenaam vond, dat zijn vrienden zoo slecht gehuisvest waren.

Hier zij echter opgemerkt, dat noch lady Helena, noch miss Grant zich over het onaangename van den toestand beklaagden, alhoewel ze door den voortdurenden regen gedwongen waren, in de roef te blijven. En het was juist in de roef, dat het gebrek aan versche lucht, evenals het slingeren van het schip, het sterkst gevoeld werd.

Het gebeurde dan ook menigmaal, dat beide dames, regen en wind trotseerende, op de brug kwamen, totdat zij door het slechte weer gedwongen waren, naar de roef terug te keeren, die eerder geschikt was voor bergplaats, dan als kajuit voor reizigers en vooral voor reizigsters.

De heeren gaven zich de grootste moeite, de dames, wat afleiding te bezorgen. Paganel trachtte dit doel te bereiken, door hun verschillende reisverhalen te doen. Jammer dat dit onze waardige geleerde slechts ten deele gelukte.

Want inderdaad, de stemming der vrienden was op dezen terugtocht verre van rooskleurig. Zoo groot vroeger de belangstelling voor de Zuid-Amerikaansche Pampa's en de Australische wouden geweest was, zoo koel en onverschillig werden thans de uiteenzettingen over Nieuw-Zeeland aangehoord.

En te verwonderen was zulks niet. Het land waarheen men zich thans begaf, had geen enkel interesse voor de vrienden.

Van alle passagiers der *Maquarie* was lord Glenarvan misschien wel het meest te beklagen.

Men zag hem slechts hoog zelden in de roef. Hij kon het nauwelijks op zijn plaats uithouden. Zijn zenuwachtige en gejaagde natuur kon het tusschen de vier benauwde muren niet bolwerken. Den geheelen dag en dikwijls ook een gedeelte van den nacht, bracht hij aan dek door. Dan leunde hij tegen de verschansing of liep met gejaagde passen op en neer, de oogen steeds op den horizont gericht. Was het weder even helder, dan onderzocht hij met zijn verrekijker den gezichtseinder. Het was, alsof hij de zwijgende golven een geheim wilde ontrukken. Ach, hoe gaarne zou hij de nevels verscheurd hebben, indien hij daartoe in staat ware geweest. Hij kon nu eenmaal niet in zijn ongeluk berusten en op zijn gelaat was duidelijk de smart te lezen, welke hij ondervond. Hij was het beeld van een man, die, tot nog toe gelukkig en machtig, plotseling van zijn geluk en macht beroofd was.

John Mangles verliet hem geen oogenblik en onderzocht, evenals zijn heer, voortdurend den horizont. Op een gegeven oogenblik vroeg de jeugdige kapitein der *Duncan:*

„Zoekt mylord de Nieuw-Zeelandsche kust?"

Glenarvan schudde ontkennend het hoofd.

„Eigenlijk hadden we reeds zes en dertig uur geleden den vuurtoren van Auckland moeten gezien hebben."

Glenarvan antwoordde niet. Hij keek slechts door zijn verrekijker en staarde naar den horizont.

„Aan dien kant zult u de kust niet vinden, mylord," sprak John Mangles. „Daartoe zult u eerder over stuurboordzijde moeten zoeken."

„Waartoe, beste John? Het is niet de kust, die ik zoek."

„Wat zoekt mylord dan?"

Er volgde een kort zwijgen.

Eindelijk antwoordde Glenarvan:

„Zal ik het je zeggen, beste John?"

„Gaarne, mylord."

„Welnu, hetgeen ik zoek is..."

Wederom een kort zwijgen.

Maar dan kwam het vol woede over zijn lippen:

„John, beste John, ik zoek mijn jacht... mijn *Duncan.* Daar, in gindsche verte, achter dit wolkengordijn moet zich ergens mijn schip bevinden en ongelukkigerwijze dienst doen als piratenschip! Daar, in de verte, op den scheepsweg tusschen Australië en Nieuw-Zeeland, moet mijn schip varen..."

Hij zweeg een oogenblik en, John Mángles diep in de oogen ziende, vervolgde hij:

„John, ik heb er een voorgevoel van, dat wij de *Duncan* nog eens zullen ontmoeten."

„Dat de hemel ons voor een dergelijke ontmoeting in bescherming neme, mylord."

„Waarom, John?"

„Mylord vraagt waarom?"

„Ja zeker."

„Mylord schijnt onzen toestand geheel uit het oog te hebben verloren."

„Verklaar je nader, beste John."

„Wat zouden wij kunnen uitvoeren, indien de *Duncan* jacht op ons maakte? We zouden niet eens kunnen vluchten!"

„Vluchten John?"

„Ja zeker, mylord. Elke poging om te ontkomen, zou vergeefs zijn. We zouden spoedig in handen vallen van Ben Joyce en zijn bandieten en het zal mylord bekend zijn, dat deze schurken niet terug deinzen voor een misdaad. Mij persoonlijk zou daar niet zooveel aan gelegen zijn; alhoewel ik mijn leven niet goedkoop aan die schurken zou afstaan. Maar..."

„Voleindig je zin, John."

„Maar wat moet er van de dames, van lady Glenarvan en miss Mary terecht komen, mylord?"

Lord Glenarvan verbleekte.

En slechts verstaanbaar voor zijn vriend John, sprak hij halfluid:

„Arme vrouwen! Als ik aan zoo iets denk, wordt de wanhoop me te machtig. Het komt me voor, alsof ons nieuwe ongelukken te wachten staan; alsof de Voorzienigheid tegen ons is."

En na een korte pauze liet hij er op volgen:

„John, zal ik je eens wat zeggen?"

„Mylord?"

„Ik ben bang."

„Bang, mylord?"

„Ja, John."

„Maar, mylord..."

„O, niet voor mij, maar voor hen die ik bemin en die jij ook bemint!"

„Stel u gerust, mylord," antwoordde de jeugdige kapitein. „Men mag niet zoo licht den moed verloren geven! De *Maquarie* loopt weliswaar slecht, maar in ieder geval loopt zij nog. En zoo stompzinnig Will Halley wezen mag, ben ik er ook nog om desnoods het bevel over te nemen. Naderen we de kust en wordt het landen te gevaarlijk, dan breng ik het schip weer in volle zee. Van die zijde dreigt dus geen gevaar. Maar veel erger zou een ontmoeting met de *Duncan* zijn. De Hemel moge ons daarvoor beschermen."

John Mangles had gelijk. Een ontmoeting tusschen de *Duncan* en de *Maquarie* zou voor de opvarenden van laatstgenoemd schip noodlottig kunnen zijn. En een dergelijke ontmoeting was het meest te vreezen op dat gedeelte van den oceaan, waar de zeeschuimers hun misdadig beroep het best konden uitoefenen.

Dien dag verscheen het jacht echter niet aan den horizont en de zesde nacht, sinds het vertrek uit Twofoldbaai brak aan, zonder dat de vrees van John Mangles bewaarheid werd.

Die nacht zou vreeselijk worden.

Tegen zeven uur 's avonds werd het plotseling don-

ker. De hemel had een dreigend voorkomen. Het zeemansinstinct, machtiger dan de zucht tot jenever, maakte zich van Will Halley meester. Hij trad uit zijn hut, wreef zich de oogen en schudde zijn groot rood hoofd. Hij nam een flinke teug frissche lucht, zooals een ander een glas water gedronken zou hebben. Vervolgens ging hij het tuig inspecteeren.

Inmiddels was de wind sterker geworden en stond nu vlak op de Nieuw-Zeelandsche kust.

Al vloekende riep Will Halley zijn matrozen, liet de bramzeilen aanhalen en de nachtzeilen aanslaan. John Mangles keurde deze maatregel goed maar sprak geen woord. Hij had er eens en voor altijd van afgezien, met den onbeschoften kapitein der *Maquarie* een woord te wisselen.

Maar noch hij, noch lord Glenarvan verlieten de brug. Twee uur later werd de wind wederom sterker; Halley liet de marszeilen reven. Dit werk zou te zwaar geweest zijn voor de vijf man, indien de *Maquarie* geen dubbele ra had gevoerd volgens Amerikaansch systeem. Nu behoefde men slechts het bovenste ra te strijken, om het marszeil zoo klein mogelijk te maken.

Aldus verliepen twee uren.

De zee werd voortdurend onstuimiger. De *Maquarie* slingerde zoo hevig, dat het wel leek, alsof zij met de kiel langs de rotsen schuurde. Daarbij kwam, dat huizenhooge stortzeeën over het achterdek sloegen. Een der reddingsbooten, die aan bakboordzijde hing, werd weggeslagen.

Nu begon John Mangles toch ernstig ongerust te worden. Elk ander schip zou zich weinig bekommerd hebben om de stortzeeën, die niet zoo buitengewoon geducht waren. Met de *Maquarie* was dit echter een geheel ander geval.

Het water sloeg over het dek en kon niet spoedig genoeg door de spuigaten terug loopen. Hierdoor ontstond

het gevaar, dat het schip, onder de drukking van dezen geweldigen waterlast, loodrecht zou zinken.

Om dit te voorkomen, had men een gedeelte der verschansing met bijlen moeten weghakken, teneinde het terugloopen van het water te bevorderen. Maar Will Halley dacht er zelfs niet aan, deze voorzorgsmaatregel te nemen.

Bij al deze verschrikkingen kwam er nog een ander gevaar, dat men niet meer ontloopen kon.

Tegen half twaalf vernamen John Mangles en Wilson, die tegen stuurboord met elkaar stonden te spreken, eensklaps een vreemd geraas. Hun zeemansinstinct ontwaakte.

John Mangles greep de hand van den matroos.

„Dat is de branding, Wilson."

„Ik heb het gehoord, kapitein. Het zijn de golven, die op de zandbanken breken."

„Nauwelijk twee kabellengten hier vandaan!"

„Nog niet eens! Ziet u maar eens, kapitein, daar is het land reeds!"

John Mangles boog zich over de verschansing, staarde een oogenblik naar de donkere golven en riep:

„Wilson, het dieplood! Gauw, het dieplood!"

De schipper, die op dat oogenblik op de voorplecht stond, scheen niet het minst begrip te hebben van het gevaar waarin vaartuig en menschen verkeerden. Wilson greep het dieplood, dat in een balie opgerold lag en snelde in de rusten van het fokkewant. Hij wierp het lood uit.

Bij den derden knoop raakte het lood den grond. „Drie vaâm!" riep Wilson.

Na dit antwoord van Wilson, snelde John Mangles op Will Halley toe.

„Schipper," riep hij, „we zitten midden in de branding!"

Zonder te zien, dat Will Halley bij deze melding onverschillig de schouders ophaalde, liep John Mangles

naar het roer. Hij duwde den roerganger terzijde, wende het stuur, terwijl Wilson, die inmiddels het dieplood had ingehaald, het groote marszeil braste om het schip te doen oploeven.

Al deze manœuvres, even kordaat als vlug uitgevoerd, waren gebeurd, voordat de dronken roerganger van zijn eerste schrik bekomen was.

Maar nu was John Mangles ook meester van het schip; zijn zeemansplicht gebood hem, in dit kritieke oogenblik de leiding in handen te nemen.

„Los de loefbrassen!" riep hij Wilson met stentorstem toe. De jeugdige kapitein wilde hierdoor trachten, van de klippen af te komen.

Het volgende oogenblik was zijn bevel uitgevoerd.

Een halve minuut streek de stuurboordswindvering van de brik er langs, en ondanks de duisternis van den nacht, bemerkte John Mangles een streep van wit schuim op vier vaâm van het schip.

Toen Will Halley eindelijk besef kreeg van het dreigend gevaar waarin zijn vaartuig verkeerde, verloor hij geheel en al de bezinning. Zijn nog half dronken matrozen waren niet in staat zijn bevelen te begrijpen, laat staan ze uit te voeren. Trouwens, zijn onsamenhangende bevelen bewezen voldoende, dat deze dronkaard alle koelbloedigheid miste. Hij was verrast door de nabijheid van het land, dat op acht mijlen te lijwaarts lag, terwijl hij het op dertig à veertig mijlen vermoedde. De stroom had dien niets beteekenenden sleurvolger van den gewonen weg afgedreven en ten slotte geheel in het nauw gebracht.

Aan het kordate optreden van John Mangles en zijn beide dappere matrozen was het inmiddels te danken, dat de *Maquarie* een oogenblik buiten de branding kwam. Maar het ergste was, dat John absoluut niet wist, waar hij zich bevond. Misschien was hij wel ingesloten door een gordel van onderzeesche klippen. De wind

stond vlak op het oosten en bij iedere overlangsche slingering kon het schip op een klip stooten.

Weldra werd het loeien der branding in dubbele sterkte aan stuurboord vernomen. Er moest dus wederom geloefd worden.

John wendde het roer en braste. Onder den steven van de brik nam de branding toe, waardoor John verplicht was, bij den wind over te wenden, teneinde weer in het ruime sop te komen.

Zou deze beweging succes hebben met een schip, dat slecht in evenwicht lag en zeil had geminderd. Het was te bezien, maar in ieder geval moest het beproefd worden.

„Het roer te lijwaart!" riep John Mangles zijn matrozen toe.

De *Maquar*ie kwam weer dichter bij de nieuwe rij klippen. Weldra begon de zee weer te schuimen en braken de golven op de met water bedekte rotsen.

Het was een vreeselijk oogenblik. De kokende zee loeide, alsof ze de stem dier klippen uit de oudheid had bezeten, waaraan de heidensche fabelleer leven gaf. Wilson en Mulrady hingen met hun volle lichaamsgewicht aan het stuurrad. Het roer raakte grond.

Op hetzelfde oogenblik voelde men een hevige schok. De *Maquarie* was op een rots geloopen. De schoren van den boegspriet braken en brachten de stevigheid van den fokkemast in groot gevaar. Zou het zonder verdere schade wenden?

Neen, want op eens werd het stil en viel het schip weer in de lij. Onmiddellijk werd het in zijn bewegingen gestuit. Een machtige golf greep het van onderen aan en stuwde het verder de klippen op. En als om de algemeene ontreddering nog grooter te maken, kwam op dit oogenblik de fokkemast met al het tuig naar beneden. De brik draaide een paar keer om haar staande as en bleef vervolgens onwrikbaar liggen. Het stuurboord maakte een hoek van dertig graden.

De ruiten der kap waren in scherven gevlogen. De passagiers stormden naar buiten. Maar de golven sloegen met zulk een geweld over het dek, dat ze onmogelijk buiten konden blijven. John Mangles, die wist, dat de brik stevig in het zand zat, verzocht hen, weer in de roef te gaan.

Lord Glenarvan bleef echter op dek.

Hij wendde zich tot John Mangles en vroeg:

„Hoe staat het er mee, John?"

„Geen direct gevaar, mylord."

Glenarvan zag hem strak in de oogen en vroeg bedaard:

„De waarheid, John?"

John Mangles dacht een oogenblik na alvorens hij zijn antwoord gaf.

„De waarheid is, mylord, dat er op het oogenblik nog geen gevaar voor zinken bestaat. We zitten zoo vast als een rots. Maar..."

„Maar?"

Nog durfde John met zijn angstige vermoedens niet voor den dag komen.

Eindelijk sprak hij:

„Mylord, we zijn in God's hand."

„Wat beteekent dat, John?"

„Dat beteekent, mylord, dat we rekening moeten houden met de mogelijkheid, dat de woeste zee het schip uit elkaar slaat."

„Is er geen enkele mogelijkheid op redding?"

„Neen, mylord."

„Wat kunnen we dan doen?"

„Afwachten, tot het licht wordt."

„Hoe laat is het?"

„Middernacht."

Lord Glenarvan zweeg een oogenblik. Hij dacht aan zijn jeugdige echtgenoote, aan miss Mary, aan zijn vrienden, aan allen die hij liefhad. Zoo verliepen een paar minuten.

Eindelijk vroeg hij weer:

„Kunnen we geen boot uitzetten, John?"

„Bij zulk een holle zee en stikdonkeren nacht is het onbegonnen werk, mylord. Trouwens, waar zouden we met een boot moeten landen?"

„Welnu, John, dan zullen we maar in God's naam afwachten tot het dag wordt."

Intusschen liep Will Halley als een radelooze op de brug van zijn vaartuig heen en weer. Zijn matrozen, die van hun eersten schrik bekomen waren, hadden een vat brandewijn aangeslagen en begonnen te drinken als een stel beesten. Het was te voorzien, dat hun dronkenschap weldra aanleiding zou geven, tot de meest woeste tooneelen.

Daarbij kwam, dat Will Halley onmogelijk in staat was, zijn bemanning in toom te houden. De ongelukkige trok zich de haren uit, wrong de handen en dacht slechts aan zijn lading, die niet verzekerd was.

„Ik ben geruïneerd; ik ben straatarm!" riep hij uit, terwijl hij als een waanzinnige van bakboord naar stuurboord liep.

John Mangles dacht er geen oogenblik aan, hem te troosten. Hij voorzag zijn vrienden van wapens en hield zich gereed de matrozen af te slaan, die onder het uitstooten van de liederlijkste taal en godslasterlijke vloeken, zich volzopen met brandewijn.

De majoor was even bedaard als gewoonlijk.

„De eerste de beste die te dicht bij de roef komt, schiet ik neer als een schurftige hond," sprak hij kalm.

En men kon er van verzekerd zijn, dat de majoor woord zou houden.

De dronken matrozen zagen waarschijnlijk wel in, dat de mannelijke passagiers tot het uiterste besloten waren, want na eenige vergeefsche pogingen, om ongemerkt de roef binnen te dringen, dropen zij weer af.

Intusschen bekommerde John Mangles zich al bitter weinig om deze dronkaards; zijn plicht gebood hem,

aan wat anders te denken en ongeduldig wachtte hij het aanbreken van den dag af.

Het schip zat onbeweeglijk vast. Langzamerhand was de zee kalmer geworden en de wind gaan liggen. De romp van het schip zou het dus nog wel eenige uren uithouden. Bij het opgaan der zon keek John Mangles in de richting van het strand. Zou men een gemakkelijke landingsplaats ontdekken, dan zou men met de jol eerst de dames en vervolgens de overige opvarenden ontschepen. Daartoe zouden minstens drie à vier reizen noodig zijn, aangezien de reddingsboot over boord was geslagen en in de jol hoogstens vier personen tegelijk konden plaats nemen.

Aldus peinzende aan het gevaarlijke van hun toestand, luisterde John Mangles naar het loeien der branding. Met zijn blikken trachtte hij de duisternis te doorboren. Hij vroeg zich af, op welken afstand zich het zoo zeer verlangde en tevens gevreesde land bevond. Vaak gebeurt het namelijk, dat de branding zich tot eenige mijlen buiten de kust uitstrekt. Zou het lichte jol tegen een branding van eenige beteekenis bestand zijn?"

Intusschen hadden de dames, die ten volle op zijn zeemansbekwaamheid vertrouwden, in de roef een weinig rust gezocht en gevonden. De onbeweeglijkheid van het schip kwam hen daarbij goed van pas. Ook Glenarvan, John Mangles en hun vrienden, die door het zwijgen der dronken matrozenbende gerust gesteld waren, hadden zich ter ruste begeven, nadat John de wacht had overgedragen, aan Wilson.

Tegen één uur 's morgens heerschte er een diepe stilte aan boord.

Om vier uur begon het in het oosten te dagen. Onder den bleeken schijn van het dageraad werd het langzamerhand lichter.

John Mangles kwam weer op de brug. Aan den horizont hing een gordijn van nevels. De golven bewogen

zich in lichte deining, maar overigens was alles stil en vreedzaam.

John wachtte. De oostelijke horizont werd langzamerhand rose en daarna rood gekleurd, terwijl nu ook de ochtendnevels begonnen op te trekken. Zwarte riffen staken boven het water uit. Vervolgens kon men een streep schuimend wit onderscheiden en daarachter lag...

Neen, hij vergiste zich niet. Na nog eenmaal scherp te hebben uitgezien, riep John Mangles:

„Land!"

Op dit geroep ontwaakten de vrienden en snelden naar de brug. Met een handgebaar wees John Mangles in de verte, waar een donkere lijn zich scherp afteekende tegen den gezichteinder.

Was het land een goede toevlucht of zou men er nieuwe gevaren vinden? Hoe het ook zij, men had geen keus en moest wel aan land gaan.

Intusschen was Glenarvan het dek al eenige malen op en neer geloopen, als zocht hij iemand.

Eindelijk kwam hij weer op de brug.

„John!"

„Mylord!"

„Waar is Will Halley?"

„Ik weet het niet, mylord."

„Heb je hem niet gezien?"

„Niet sinds gisteravond."

„Sindsdien niet meer?"

„Neen, mylord."

„En zijn matrozen?"

„Zijn die ook weg?"

„Schijnbaar."

„Dat is vreemd, mylord."

De majoor meende de oplossing van dit raadsel te kennen. Hij beweerde althans:

„Waarschijnlijk ligt het heele stel ergens stomdronken in een hoek."

Waarop Glenarvan antwoordde:

„We kunen hen in geen geval op het schip achterlaten; we moeten hen zoeken."

Wilson en Mulrady begaven zich naar het vooronder, doch keerden eenige minuten later onverrichter zake terug. Het tusschendek, het ruim en vervolgens alle hoeken en gaten van het schip werden onderzocht, maar nergens was er een spoor van Will Halley of zijn matrozen te vinden.

Nu werd de toestand toch al heel geheimzinnig.

„Zouden ze in zee zijn gevallen?" vroeg Paganel.

„Onmogelijk is het niet," antwoordde John Mangles, die ongeruster over deze verdwijning was, dan hij het wilde doen blijken.

Hoe het echter ook zij, het was nu geen tijd, zich lang met raadsel-oplossen bezig te houden. Men moest aan de ontscheping denken.

Hij liep dus naar het achterdek om de jol te gaan vieren. Wilson en Mulrady volgden hem op den voet.

Toen ze echter ter plaatse waren, bleek de jol verdwenen te zijn.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Alle hens aan dek.

Gebruik makende van den slaap der reizigers, waren Will Halley en zijn matrozen, met de jol, het eenige reddingsmiddel aan boord, gevlucht.

Er was geen enkele twijfel meer mogelijk. Deze kapitein, die vergat, dat het zijn plicht was, tot den laatsten man aan boord van zijn schip te blijven, was het eerst gevlucht.

„De schurken hebben zich uit de voeten gemaakt, mylord," spràk John Mangles. „Welnu, eigenlijk ben ik

er niet rouwig om; hierdoor worden ons heel wat onaangename tafereelen bespaard."

„Gelijk heb je John," antwoordde Glenarvan. „Maar hoe het ook zij, we hebben nog altijd een flink kapitein aan boord en een bemanning, die, zoo niet goed geschoold, zich volgaarne van haar taak wil kwijten. John, wij zijn je matrozen en wachten op je bevelen."

Alle mannen, die op dat oogenblik op de brug stonden: de majoor, Paganel, Robert, Wilson, Mulrady en zelfs Mr. Olbinet, stelden zich geestdriftig ter beschikking van John Mangles.

„Wat staat ons te doen, beste John?" vroeg lord Glenarvan.

De jeugdige kapitein liet zijn blikken eenige seconden over de zee dwalen, monsterde vervolgens het ontredderde scheepstuig en sprak na kort overleg:

„Wij beschikken over twee middelen om ons uit dezen toestand te redden, mylord."

„Welke?"

„Ten eerste kunnen we trachten, het schip te lichten en weer zee te kiezen."

„En het tweede middel?"

„Bestaat hierin, dat we een vlot bouwen en daarmee aan land trachten te komen."

„Zal dat niet te moeilijk zijn?"

„Wat, mylord?"

„Het bouwen van een vlot?"

„Ik denk het niet, mylord."

„Wat is volgens jou het beste?"

„Het schip trachten vlot te krijgen."

„Waarom?"

„Eenmaal in volle zee, mylord, zie ik wel kans, de haven van Auckland te vinden en binnen te loopen."

„Waarom zie je van een onmiddellijke landing af, waarde John?"

„Wat zullen we aan land doen, indien we niet over voldoende transportmiddelen beschikken, mylord?"

„Bovendien," liet zich nu ook Paganel hooren, „moeten we de Nieuw-Zeelandsche kust zooveel mogelijk vermijden, beste vrienden."

„En dat te meer," voegde John Mangles er aan toe, „waar we door dien schurkachtigen Will Halley geheel uit de koers zijn gekomen. Ik vermoed zeer stellig, dat we geheel naar het zuiden zijn afgedreven. Om twaalf uur zal ik onze juiste ligging kunnen vaststellen en komt mijn berekening uit, dan zal ik trachten, met de *Maquarie* noordwaarts langs de kust te houden en zoo de haven van Auckland te zoeken."

Inmiddels was ook lady Helena op de brug gekomen en had met belangstelling naar de uiteenzettingen van den kapitein geluisterd.

„Heeft het schip niet te veel averij om zee te kiezen?" vroeg ze.

„Ik geloof het niet, mevrouw," antwoordde John Mangles. „Ik zie best kans, met een noodmast zee te kiezen en daarheen te gaan waar het mij belieft. Indien de kiel echter schade heeft gekregen, of indien we het schip niet vlot kunnen krijgen, dan blijft ons niets anders over, dan hier aan land te gaan en zoo goed en zoo kwaad als het gaat, te voet naar Auckland zien te komen."

„ Laat ons dan beginnen, met het schip te onderzoeken", stelde de majoor voor. „Ik denk, dat dit het meest noodzakelijke is."

Zoo gezegd, zoo gedaan.

Glenarvan, John en Mulrady openden het groote luik en daalden af in het ruim van het schip. Hier vond men ongeveer twee honderd ton gelooid leer, dat zeer slecht geladen was. Men kon het gemakkelijk verplaatsen door middel van de groote takels, die zich aan boord bevonden. Onmiddellijk liet John Mangles een gedeelte der lading over boord werpen, teneinde zoo min mogelijk ballast te hebben, die het vlot maken van het schip zou bemoeilijken.

Na drie uur ingespannen werken, was men in staat, den bodem der brik aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

Aan bakboordzijde lagen twee naden van de buitenhuid, ter hoogte van de berghouten, geheel open. Daar de *Maquarie* over stuurboord krengde en de andere zijde dus boven water stak, waren de naden duidelijk zichtbaar. Ten einde een te sterk indringen van water te voorkomen, stopte Wilson de reten met werk en spijkerde er vervolgens een breed blad koper over heen.

Na peiling bleek, dat er nauwelijks twee voet water in het ruim stond. De pompen konden dit water gemakkelijk verwijderen, waardoor het schip weer zooveel lichter zou worden.

Ook de kiel scheen weinig geleden te hebben. Waarschijnlijk zou bij het lichten een gedeelte der looze kiel achterblijven, maar deze kon men in het ergste geval best missen.

Na dit onderzoek, dat het inwendige van het schip betrof, dook Wilson in zee, om na te gaan, hoe het uitwendige gesteld was.

Hierbij bleek het volgende:

De *Maquarie,* wier voorsteven naar het noord-noordoosten was gericht, zat op een modderige zandbank met zeer steilen rand. Het onderste gedeelte en ongeveer twee derden van den kiel waren er zeer diep ingezakt. Het andere gedeelte, tot aan den achtersteven, had vijf vaâm water beneden zich. Het roer zat dus niet vast en kon ongehinderd werken. John achtte het niet noodig, het uit te lichten. Dit was een niet te onderschatten voordeel, daar men het roer nu ten alle tijde kon gebruiken.

Het verloopen der getijden in de Stille Zuidzee is niet van groot belang. Toch moest John Mangles op de hulp van den vloed rekenen, om de *Maquarie* weer vlot te krijgen. De brik was omstreeks een uur vóór hoog water gestrand. Toen de ebbe opkwam, was ze aan stuur-

boordzijde nog meer gezakt, hetgeen voortduurde tot 's morgens zes uur, toen het laag water was. Het scheen onnoodig, het schip met stutten te schoren. De raas en andere sparren konden dus aan boord blijven, hetgeen John Mangles bijzonder te pas kwam, daar hij nu gemakkelijk een noodmast kon vervaardigen.

De allereerste zorg was nu, de noodige voorzorgsmaatregelen te treffen, om de *Maquarie* weer vlot te krijgen. Dit zou een lang en moeilijk werk zijn.

Buitendien zou het onmogelijk wezen, er mede gereed te zijn vóór kwart voor twaalf, het oogenblik, dat het hoog water zou wezen. Nu dat een gedeelte der lading over boord was geworpen, mocht men slechts hopen, dat de vloed eenige beweging in het schip zou brengen en dan kon men bij het volgend getij de poging een keer herhalen.

Er moest dus gewerkt worden.

Welnu, zijn nieuwbakken matrozen wachtten op de bevelen van hun kapitein.

Allereerst moesten de zeilen geborgen worden, die nog opgegeid waren. Onder toezicht van Wilson, klommen de majoor, Paganel en Robert in den grooten mast en begonnen met het werk, dat voor hun ongeoefende handen zwaar genoeg was. Maar Robert, die zoo lenig als een kat was, toonde bij al deze werkzaamheden, een waardig zoon van kapitein Grant te zijn.

Vervolgens moesten er nog een paar ankers uitgebracht worden, opdat de trekkende kracht het schip bij hoog water zou doen rijzen.

Zonder sloepen is dit een buitengewoon moeilijke en zware taak.

Ook lord Glenarvan zag dit wel in, en vroeg daarom aan John Mangles:

„Hoe zullen we het zonder een sloep kunnen klaarspelen, beste John?"

„We zullen de stukken van den fokkemast en een paar ledige vaten gebruiken."

„Denk je dat het daarmee zal gaan?"

„We kunnen het in ieder geval probeeren, mylord. Zijn de ankers eenmaal gevallen en slippen ze niet door, dan koester ik alle hoop."

„Prachtig, John. Maar laat ons dan ook geen minuut meer verliezen."

Alle hens werden aan dek gecommandeerd. Allen werkten mede. Met bijlen werden de touwen en kabels doorgehakt, die den fokkemast nog staande hielden. De ondermast was in zijn val bij den top afgebroken, zoodat de mars er gemakkelijk uitgenomen kon worden.

John Mangles wilde van den vloer een vlot maken. Het dreef op ledige vaten en kon gemakkelijk de ankers dragen. Er werd een wrikriem aan bevestigd om het brooze vaargestel te sturen. De ebbe zou hem juist achter de brik aandrijven en wanneer eenmaal de ankers waren uitgeworpen, kon men gemakkelijk weer aan boord komen, door langs het ankertouw te varen.

Met deze werkzaamheden was men ten halve gevorderd, toen de zon het zenith naderde. Onder Glenarvan's toezicht werd de arbeid voortgezet, terwijl John Mangles zich gereed maakte, het bestek op te nemen.

Men zal gemakkelijk kunnen nagaan, van hoeveel belang het voor onze vrienden was, te weten waar zij zich bevonden.

Gelukkig had John in de kajuit van Will Halley een weliswaar vuile, maar nog bruikbare sextant gevonden. Hij maakte het instrument schoon en begaf zich naar dek, om de hoogte te nemen.

Door een aantal beweegbare spiegels brengt dit instrument de zon weer aan den gezichteinder op het oogenblik dat het middag is, met andere woorden, op het oogenblik, dat de zon het hoogtepunt van haar loop heeft bereikt.

Men zal dus begrijpen, dat degeen, die zich van een sextant wil bedienen, met den kijker een waren gezichteinder moet vaststellen, namelijk dien, welke zich be-

vindt, op de plaats, waar water en lucht in elkaar overgaan.

Het ongelukkige in John's positie echter was, dat de noordelijke gezichteinder begrensd werd door een voorgebergte, waardoor het vaststellen van een waren gezichteinder onmogelijk werd.

Onder normale omstandigheden, kan men den waren gezichteinder vervangen door een kunstmatigen; daartoe bedient men zich in den regel van een schaal kwik, waarboven men zijn waarnemingen verricht. Het kwik levert n.l. van zelf een waterpassen spiegel.

Ondanks alle nasporingen, vond John echter geen kwik aan boord. Ten slotte kwam hij op de gedachte, dit gebrek op te heffen, door een schaal vol vloeibaar pek te nemen, waarin het zonnebeeld tamelijk goed weerkaatst werd.

Daar hij zich op de westkust van Nieuw-Zeeland bevond, was hem de lengte reeds bekend. Dit was een gelukkige omstandigheid, daar hij deze zonder tijdmeter onmogelijk had kunnen berekenen. De breedte ontbrak slechts en die wilde hij nu gaan vaststellen.

Met den sextant nam hij de middaghoogte der zon boven den gezichteinder. Deze hoogte bleek 68 graden, 30 minuten te zijn, de afstand van de zon tot het toppunt bedroeg dus 21 graden, dertig minuten daar de som dezer beide getallen negentig graden bedraagt.

Paganel's meteorologische agenda leerde hem, dat de zondeclinatie dien dag, den 3en Februari, 16 graden, dertig minuten bedroeg, hetgeen, gevoegd bij den afstand van het toppunt, zijnde 21 graden, dertig minuten, een breedte gaf van 38 graden.

De *Maquarie* was dus gestrand op 171 graden dertien minuten oosterlengte en 38 graden zuiderbreedte. Mochten er, door het gebrekkige der waarnemingsinstrumenten, eenige fouten in deze berekening zijn geslopen, dan was dit toch onbeduidend en kon het verschil niet groot zijn.

Op de kaart, welke Paganel te Eden had gekocht, zag John Mangles, dat de schipbreuk had plaats gevonden aan den ingang der Aotea-baai, even boven kaap Cahua, op de westkust der provincie Auckland. De gelijknamige stad lag op den 37en zuiderbreedtegraad, waardoor het dus kwam vast te staan, dat de *Maquarie* een graad uit haar koers was gedreven.

Wilde men de hoofdstad van Nieuw-Zeeland bereiken, dan diende men ongeveer een graad noordelijker te stevenen.

Toen John Mangles met zij berekeningen eenmaal zoover was, kwam lord Glenarvan op de brug en vroeg:

„Wel, John, hoe staat het er mee?"

De jeugdige kapitein deelde zijn bevindingen mede.

Toen hij uitgesproken had, merkte lord Glenarvan ten slotte op:

„Hoe ver zijn we nu van Auckland, beste John?"

„Ongeveer vijf en twintig mijl, mylord."

„Dat valt nogal mee. Het is tenminste geen lange reis."

Nu mengde zich ook Paganel in het gesprek.

„Beste Glenarvan, uw veronderstelling zou wel eens verkeerd kunnen zijn."

„Waarom?"

„Wel, vijf en twintig mijl ter zee, beteekent niets, maar indien men den zelfden afstand te voet moet afleggen, en vooral in een streek als waarin we ons thans bevinden, kan dat wel eens leelijk tegen vallen."

„In dit geval zullen we ons uiterste best doen, de *Maquarie* weer vlot te krijgen," antwoorde John Mangles in plaats van Glenarvan."

Deze redeneeringen duurden niet lang, daar de werkzaamheden onmiddellijk werden hervat. Om kwart over twaalf was het hoog water. Van deze omstandigheid kon John Mangles nog niet profiteeren, daar de ankers nog niet waren uitgebracht. Maar toch sloeg hij de *Maquarie* angstig gade.

Zou de vloed haar lichten?

Deze vraag moest in vijf minuten beslist zijn.

Men wachtte.

Plotseling vernam men een kraken, veroorzaakt door een schudding van de buitenhuid. Weliswaar had de brik zich geen duim breed bewogen, maar toch had John Mangles goeden moed.

Ieder ging weer aan zijn werk. Om twee uur was men klaar met het vlot.

Het moeilijkste werk moest nu pas beginnen.

Met vereende krachten werd het stop anker op het vlot gebracht. Na een stevige kabel aan het schip te hebben vastgemaakt, voeren John Mangles en Wilson af. Op ongeveer een halve kabellengte van het schip lieten ze het anker op tien vaâm water vallen. De ankergrond was uitmuntend en langs het sloptouw kwamen ze weer aan boord.

Thans bleef nog het groote boeganker over. Met groote moeite werd dit neergelaten. Wederom voer het vlot af en werd het tweede anker achter het eerste op vijftien vaâm diepte neergelaten.

Evenals de eerste maal, keerde men langs het kabeltouw terug naar boord.

Vervolgens werden de greling en de kabel om het spil gewonden en men wachtte op de volgenden vloed, die 's nachts om één uur zou opkomen. Het was nu zes uur in den avond.

John Mangles had niets dan lof voor zijn goedwillige bemanning en voorspelde Paganel, dat hij het misschien nog wel eens tot bootsman zou brengen, mits hij braaf oppaste.

Natuurlijk werd er om gelachen.

De meeste lof verdiende echter wel Mr. Olbinet.

Deze bescheiden man was, na eerst hard gewerkt te hebben, naar het kombuis gegaan en maakte voor de vrienden een stevig avondmaal klaar. En daar allen een

gezonde eetlust hadden gekregen, bewees men Mr. Olbinet alle eer met zijn werk.

Na het eten nam John Mangles de laatste voorzorgen, die het welslagen der onderneming moesten verzekeren. Bij het vlot maken van een schip mag zelfs de geringste kleinigheid niet verzuimd worden. Vaak gebeurt het, dat een dergelijke onderneming mislukt door gebrek aan eenig lichtings-lijnen, waardoor de kiel het zandbed niet kan verlaten.

Hetgeen van den ballast was overgebleven, werd nu naar het achterschip gebracht, teneinde het losraken van den voorsteven te vergemakkelijken. Ten overvloede rolden Wilson en Mulrady er eenige vaten water heen, om den neus der brik te doen rijzen.

Inmiddels was het twaalf uur geworden. De vrijwillige bemanning was doodmoede. En wanneer men bedenkt, dat zij weldra al haar krachten zou noodig hebben, om aanstonds het spil op te draaien, dan zal men eveneens het voorstel goedkeuren, dat John Mangles thans aan lord Glenarvan voorlegde.

„Mylord," sprak de waardige zeeman, „het komt mij gewenscht voor, met het lichten der brik tot morgen te wachten."

„Waarom, vriend John?"

„Ik heb daarvoor twee redenen, mylord."

„Laat hooren, John."

„Om te beginnen zijn we allen doodmoe van het ongewone werk."

„Waar een wil is, is een weg. Maar we mogen niet te veel van onze vrienden vergen. En wat is je tweede reden?"

„De nacht is stikdonker, mylord."

„Wat wou je daarmee zeggen?"

„Daarmede wilde ik zeggen, dat, indien we eenmaal vlot zijn, het bijna onmogelijk is, de *Maquarie* door de branding te sturen. Geloof mij, mylord, het is beter tot morgen te wachten. Dan zijn we allen uitgerust en

kunnen we ook zien wat we doen. Bovendien zal de wind vannacht draaien en ons een niet te versmaden hulp verleenen bij het lichtingswerk."

Zoo ongeduldig Glenarvan en Paganel ook waren, moesten ze het deugdelijke dezer beide redenen inzien en zoo werd dus besloten, tot den volgenden dag te wachten. Men begaf zich daarom naar kooi.

Om beurten werd door een der mannen wacht gehouden, vooral om voor het slippen der ankers te waken. De nacht ging echter rustig voorbij.

De dag brak aan. John's voorspelling was in vervulling gegaan; er woei n.l. een noordnoordwesten bries, die weldra sterker scheen te zullen worden.

Onmiddellijk werd de bemanning op haar post geroepen. In den grooten mast zaten Wilson, Mulrady en Robert, gereed om op het juiste oogenblik de zeilen los te maken. Hetzelfde zouden Paganel, de majoor en Glenarvan op dek doen. De groote marszeilra werd op het ezelshoofd geheschen; het groote zeil en het groote marszeil bleven opgegeid.

Inmiddels was het negen uur geworden. Over vier uur zou het hoog water zijn. John Mangles besteedde dien tijd, met het oprichten van zijn noodmast, om onmiddellijk na het vlot worden, het gevaarlijke vaarwater te kunnen verlaten.

Ook de dames maakten zich verdienstelijk, door een waarloos zeil aan de bramra te slaan. Ze waren recht in hun schik, ook iets te hebben kunnen doen voor de algemeene redding.

Toen het tuig klaar was, liet de *Maquarie* uit sierlijkheids-oogpunt veel te wenschen over, maar men had toch in ieder geval bereikt, dat men er mede varen kon, althans, indien men zich niet te ver van de kust verwijderde.

Intusschen kwam de vloed opzetten. De golven werden grooter, sterker en kwamen in machtige beweging. Het

lang verbeide oogenblik was eindelijk aangebroken. Iedereen verkeerde in koortsachtige opgewondenheid.

Niemand sprak.

Aller blikken waren op John Mangles gericht.

Men wachtte op zijn bevelen.

Zwijgend tuurde John over de wijde zee. Hij sloeg een bezorgde blik op de strakgespannen kabeltouwen.

Om één uur had de vloed zijn hoogste punt bereikt. Het was stil water, dat wil zeggen, het korte oogenblik, dat het water niet meer stijgt en ook nog niet valt. Nu was het tijd.

Het groote zeil en het groot marszeil werden losgemaakt en deden den mast buigen door de kracht van den wind.

„Aan het spil!" riep John.

Het gangspil was van pompzwengels voorzien, gelijk een brandspuit. Glenarvan, Mulrady en Robert op de eene zijde, Paganel, de majoor en Mr. Olbinet aan de andere, zoo rukten allen aan de pompzwengels, die de beweging op het toestel overbrachten. Ook John Mangles en Wilson waren hun vrienden te hulp gesneld.

De kapitein vuurde zijn vrienden aan.

„Vooruit mannen, allen tegelijk en uit volle macht!"

Door de krachtige werking van het spil rekten de kabeltouwen. De ankers hielden goed en slipten niet.

Spoedig zou de zware taak volbracht zijn. Het hoog water duurt maar enkele minuten en begint weldra te dalen.

Nog eens werden alle krachten tot het uiterste ingespannen. De wind woei in de beide groote zeilen. Op een gegeven oogenblik meende men een lichte schudding in het schip waar te nemen. De brik scheen op het punt, te rijzen. Misschien zou men met nog een paar stevige armen, het schip uit de zandbank kunnen loswerken.

Men vernam op dit oogenblik de stem van lord Glenarvan:

„Helena! Mary!"

De beide jeugdige vrouwen voegden hun krachten bij die harer reisgenooten.

Nog eens rammelde de spilbal.

Maar dat was alles.

De brik bewoog zich niet.

Alle moeite was vergeefs geweest.

Reeds liep het water terug en het bleek thans maar al te duidelijk, dat de geringe bemanning er zelfs met de hulp van wind en tij niet in zou slagen, het vaartuig vlot te krijgen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Een pleidooi voor het kannibalisme.

Zoo was dus de eerste poging tot redding, door John Mangles met zooveel moed en bezieling ondernomen, jammerlijk mislukt.

Het was nu zaak, onmiddellijk de tweede poging aan te wenden.

Het bleek thans allen, dat men de *Maquarie* nooit vlot zou krijgen en dat men het schip zou moeten verlaten. Er zat niets anders op.

Iedereen zag wel in, dat het even onverstandig als onvoorzichtig zou zijn geweest, nog langer aan boord te willen blijven.

Waartoe?

Totdat er hulp kwam opdagen?

Van welke zijde kon men in deze verlaten streek hulp verwachten?

Het antwoord lag voor de hand: van niemand anders dan van zich zelf.

John Mangles stelde daarom voor, een vlot te timmeren, daarop zooveel mogelijk levensmiddelen te laden en vervolgens trachten, de kust te bereiken.

Er kon thans niet lang beraadslaagd worden; ieder diende de handen uit de mouwen te steken. Men begon dan ook onmiddellijk met den zwaren arbeid en toen de avond viel, was men reeds een flink stuk gevorderd.

Toen na het avondeten de dames een weinig rust waren gaan nemen, liepen de vrienden op dek heen en weer en bespraken, wat er thans te doen stond.

Paganel had John Mangles gevraagd, of men met het vlot niet tot Auckland kon komen, inplaats aan land te gaan op de plaats waar men zich nu bevond. Hierop had de kapitein geantwoord, dat het met een wrak vaartuig, zooals een vlot nu eenmaal is, een te gewaagde, ja, gevaarlijke onderneming was.

Waarop Paganel wederom vroeg:

„En wat we niet met het vlot kunnen bereiken, zou dat met de sloep wel mogelijk zijn geweest?"

„Desnoods wel, maar dan ook alleen op voorwaarde, dat men den geheelen dag had doorgeroeid en des nachts had geankerd."

„De schurken, die ons dus op zoo verraderlijke wijze in den steek hebben gelaten..."

„O, wat die betreft, vrees ik, dat ze door hun dronkenheid, hun lafhartig optreden met den dood hebben moeten bekoopen."

„Jammer voor hen en jammer voor ons," hernam Paganel. „Die sloep zou ons goede diensten hebben bewezen."

„Maar beste vriend Paganel," merkte Glenarvan op. „Zooveel heeft die heele geschiedenis toch niet om het lijf!"

„Waarom niet?"

„Omdat we met het vlot evengoed aan land zullen komen, nietwaar John?"

„Zeer zeker, mylord."

„Maar dat is juist, wat ik vermijden wilde," antwoordde de geleerde.

„Wat? Een voetreis van twintig mijlen schrikt u af, vriend Paganel?"

„Deze wel."

„Na al hetgeen we in de Pampa en in Australië gepresteerd hebben?"

„Beste vrienden," antwoordde Paganel, „ik denk er geen oogenblik aan, de volharding en de moed van een uwer in twijfel te trekken. Twintig mijlen!. In ieder ander land ter wereld, behalve in Nieuw Zeeland, is dat niet meer dan een wandeling. Mij zult u zeker niet van lafhartigheid verdenken. Ik was de eerste, die voorstelde, den tocht door de Amerikaansche Pampa's en de Australische wouden te wagen. Maar hier is dat wat anders."

Een oogenblik zweeg hij en vervolgde toen:

„Alles is beter, dan zich in deze verraderlijke streken te wagen."

„Dat ben ik niet geheel met u eens, mijnheer Paganel," sprak John Mangles.

„Waarom niet?"

„Omdat ik beweer, dat alles beter is, dan den dood af te wachten op een gestrand schip."

En Glenarvan liet er op volgen:

„Wat zouden we dan wel op Nieuw-Zeeland te duchten hebben?"

„De wilden," antwoordde Paganel.

„De wilden?" herhaalde Glenarvan. „Kunnen we die niet vermijden, door de kust te blijven volgen? Trouwens, ik geloof niet, dat tien goed gewapende Europeanen zich beangst behoeven te maken voor een paar armzalige wilden."

„Het gaat hier niet om een paar armzalige wilden," antwoordde Paganel, terwijl hij het hoofd schudde.

„Om wat dan wel?"

„Dat zal ik u zeggen."

Allen luisterden met gespannen aandacht.

„De Nieuw Zeelanders vormen eenige woeste en ge-

vaarlijke volkstammen, die zich in voortdurende strijd bevinden met de Engelschen, welke door hen als de indringers worden beschouwd. Daarbij zijn ze niet alleen wreed maar hebben tevens de afschuwelijke gewoonte van het menscheneten."

‚Menscheneters, kannibalen!" riep Robert.

Glenarvan legde hem de hand op den schouder en sprak geruststellend:

„Maak je niet bezorgd, Robert: vriend Paganel overdrijft een weinig."

Daartegen kwam Paganel in verzet.

„Ik overdrijf niets," zei hij. „Buitendien heeft Robert meer dan eens getoond, een man te zijn en kan ik in zijn tegenwoordigheid als met een man spreken. Het zou mijns inziens onverstandig zijn, hem de waarheid te verhelen. De Nieuw-Zeelanders zijn de meest wreede, om niet te zeggen, de meest gulzige van alle menscheneters. Ze verslinden alls wat hen tusschen de tanden komt. De oorlog is voor hen niets anders dan een jacht op het wild, dat „mensch" heet en ik moet er onmiddellijk aan toe voegen, dat het de meest verstandige manier van oorlogvoeren is."

„Waarom?" vroeg de majoor.

„Omdat de Europeanen hun vijanden dooden en hen begraven, terwijl de wilden..."

„De wilden?"

„Hun gedoode vijanden opeten. En zooals mijn landgenoot Toussenel het zoo goed gezegd heeft, is het minder erg, zijn gedoode vijand te eten, als om hem te dooden wanneer hij niet van het leven wenscht te scheiden."

„Paganel," merkte de majoor op, „over dit vraagstuk zou men kunnen redetwisten, alhoewel ik niet geloof, dat het nu het geschikte moment is. Of het nu wel of niet verstandig is, gegeten te worden, wij hebben er op het oogenblik allerminst lust toe. Ik vraag me slechts af, of

de Christelijke godsdienst deze afschuwelijke gewoonte niet uit de wereld heeft kunnen werken."

„Dacht u dan soms, dat de Nieuw-Zeelanders oprechte Christenen zijn?" vroeg Paganel.

„Er zijn toch zendelingen."

„Die zelf maar al te vaak slachtoffer van hun beroep worden."

„Zijn daar voorbeelden van?"

„In overvloed."

„Bij voorbeeld?..."

„Bij voorbeeld de Eerwaarde Heer Walkner, die eerst verleden jaar met een afschuwelijke wreedheid doodgemarteld is. Daarna werd hij door de Maori's opgehangen. Men dronk zijn bloed en at zijn hersenen."

„Wanneer gebeurde dat?"

„Zooals ik zei; verleden jaar: 1864.

„Waar?"

„Te Opotiki."

„Waar ligt dat?"

„Eenige mijlen van Auckland, dus om zoo te zeggen, onder de oogen der Engelsche autoriteiten. Luistert, beste vrienden; om de menschelijke natuur van een bepaald ras te veranderen, zijn er eeuwen en eeuwen van geduldigen arbeid noodig. Wat de Maori's eens waren, zullen ze nog lang zijn. Hun geheele geschiedenis druipt van onschuldig vergoten bloed. Hoeveel scheepsbemanningen zijn er niet vermoord en verslonden, te beginnen met de matrozen van Abel Tasman tot die van de Hawes."

„Zijn ze zoo verzot op het vleesch van blanken?"

„Dat niet, want lang voor de komst der eerste Europeanen, zochten zij in het moorden een bevrediging voor hun vraatzucht. Ontelbare reizigers, die vele jaren in hun midden hebben verkeerd, hebben met eigen oogen de feestmaaltijden aanschouwd, waar de hoofdschotel niets anders was, dan een levend gebraden vrouw of kind."

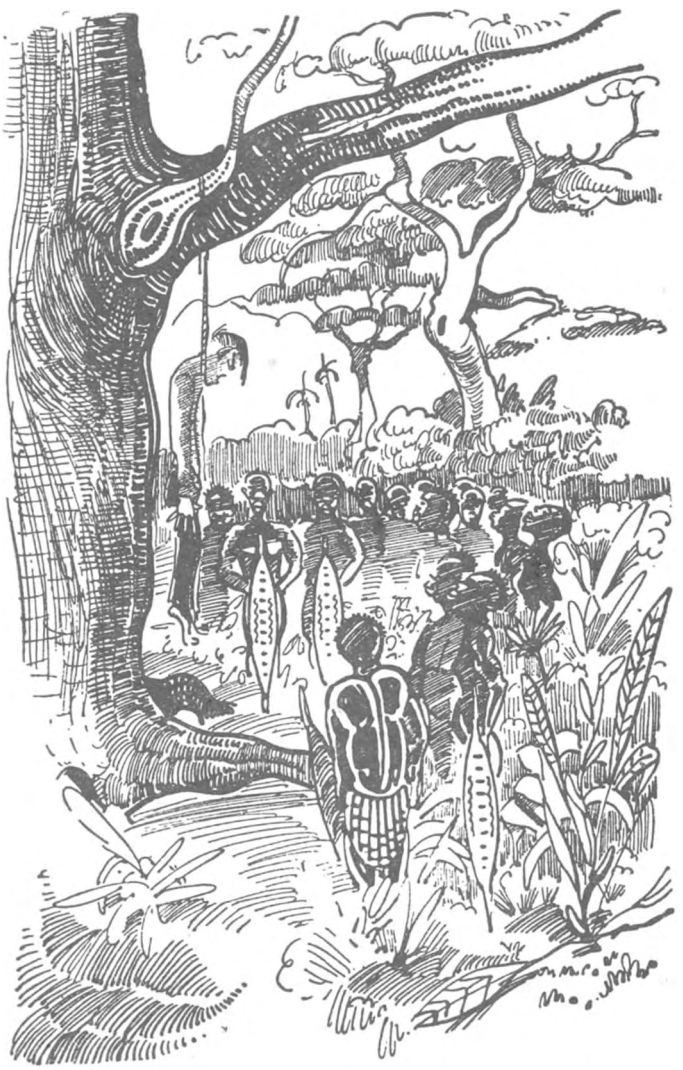

Dood van den zendeling Walkner.

„Zouden deze verhalen niet het gevolg zijn, van een te sterk geprikkelde verbeeldingskracht der reizigers in kwestie?" vroeg de majoor.

„Hoe komt u daarbij?"

„Wat zal ik u zeggen: er zijn zooveel reizigers, die gaarne overdrijven hetgeen ze in werkelijkheid gezien hebben."

„Toegegeven, dat er in sommige gevallen overdrijving in het spel is. Maar wat absoluut betrouwbare mannen verteld hebben, mannen zooals de zendelingen Kendall, Mardsen, de scheepskapiteins Dillon, d'Urville, Laplace en anderen, moet ik wel gelooven. De Nieuw-Zeelanders zijn van nature wreed. Bij den dood hunner opperhoofden brengen ze menschenoffers. Zij beweren, door de offers den toorn hunner goden te kunnen bezweren, en de afgestorvene een genoegen te doen, door hem een paar slaven mede te geven op zijn lange reis. Daar zij deze doode bedienden echter zelf opeten, na hen volgens alle regelen der kunst te hebben geslacht, mag men veilig aannemen, dat de maag in deze kwestie meer te vertellen heeft dan het oude bijgeloof.

„Ik dacht toch, dat het bijgeloof de voornaamste rol speelde in het kannibalisme der Nieuw-Zeelanders", merkte John Mangles op.

„Beste vriend, u roert daar een zeer gewichtig vraagstuk aan, n.l., of de godsdienst dan wel de honger de wilden tot het menscheneten heeft gedreven. Hoe het ook zij, dit vraagstuk is nog niet opgelost."

Geruimen tijd zwegen allen. Eindelijk nam de Franschman weer het woord.

„Waarde majoor," zei hij, zich speciaal tot Mac Nabbs richtende, wist u wel, dat het kannibalisme zelfs bij de zoogenaamde beschaafde volkeren bestond, en dat nog niet eens zoo heel lang geleden?"

„Werkelijk?"

„Zooals ik u zeg?"

„Bij welke volkeren bedoelt u, waarde vriend?" vroeg de majoor.

„Bij de Schotten."

„Wat?"

„Ja. Indien u eenige uitdrukkingen van den Heiligen Hyronymus over de Atticoli van Schotland leest dan zult u zelf zien, wat u van uw voorvaderen moet denken. En zonder terug te gaan naar die historische tijden, zou ik u willen wijzen op hetgeen er gebeurd is onder de regeering van koningin Elizabeth, in een eeuw dus, dat Shakespeare van zijn koopman van Venetië en het beroemd geworden pond vleesch droomde. In dien tijd werd een Schotsch bandiet, zekere Sawney Bean, opgehangen, wegens het eten van menschenvleesch. En welk gevoel denkt u, dat hem tot deze misdaad heeft gedreven?' '

„De godsdienst? Welneen; de honger en anders niet!"

„De honger" herhaalde John Mangles.

„Ja, de honger, maar vooral de noodzakelijkheid van vleeschetende dieren — want dat zijn wij menschen nu eenmaal — om het lichaam te versterken met dierlijk voedsel. De longen hebben voor hun werkzaamheden plantaardig voedsel noodig, maar wie sterk en beweeglijk wil blijven, moet bloedvormende spijzen tot zich nemen, om het slijten der spieren tegen te gaan. Zoolang de Maori's geen leden zijn eener Vegetarische Club, zullen ze vleesch blijven eten en wel menschenvleesch."

„Waarom geen dierenvleesch?"

„Omdat er hier te lande weinig dieren zijn; waarschijnlijk een gevolg van het ongunstig klimaat."

„Op den dag, dat hier dus voldoende schapen en runderen kunnen gefokt worden, zou volgens u het kannibalisme ophouden te bestaan?"

„Best mogelijk, waarde Glenarvan. Maar dan zullen de Maori's het menscheneten eerst moeten afwennen. En geloof me; gemakkelijk zal dat niet gaan. Ze zijn er

nu eenmaal aan gewend."

„U beweerde zooeven, dat ze de voorkeur geven aan het vleesch hunner rasgenooten, nietwaar?"

„Juist."

„Waarom?"

„Omdat de blanken zout gebruiken bij hun voedsel, waardoor hun vleesch een smaak krijgt, welke door de Maori's niet bijzonder op prijs wordt gesteld."

„De heeren zijn dus lekkerbekken."

„Zoo u het noemen wilt."

„Hebben ze nog een voorkeur voor rauw of gebraden vleesch."

Dit laatste werd door den majoor gevraagd.

„Stelt u daar zooveel belang in, mijnheer Mac Nabbs?" vroeg Robert.

„Natuurlijk, mijn jongen."

„Waarom, mijnheer."

De majoor had een doodernstig gezicht toen hij onmiddellijk antwoordde:

„Omdat, als ik eens in handen van die gekleurde broeders mocht vallen, liever gebraden mocht wezen dan rauw in de maag van een der Maori's te eindigen."

„Dat begrijp ik niet, mijnheer."

„Zal ik het je vertellen?"

„Ja."

„Welnu, als ik goed gebraden ben, dan weet ik tenminste, dat ik goed en wel dood ben."

„Wat?"

„Ja, het is heusch geen grapje, levend opgepeuzeld te worden."

„De majoor schijnt het prettiger te vinden, levend gebraden te worden," zei Paganel lachend.

Mac Nabbs dacht een oogenblik na alvorens te antwoorden:

„Ik geloof, dat het een vrij moeilijke keus zal zijn."

„Beste Mac Nabbs," hernam Paganel, „ik zal u direct gerust stellen met de mededeeling, dat de Maori's

slechts gebraden of gerookt menschenvleesch eten. Het zijn ware lekkerbekken, die uitmuntend de kunst van het koken verstaan. Hoe het echter ook zij, ik zou het bijzonder onaangenaam vinden, den gekleurde broeders tot spijs te moeten strekken. Zijn aardrijkskundige loopbaan te moeten eindigen in de maag van een wilde, brrrrr, ik zou er haast kippevel van krijgen."

„Mijnheer Paganel heeft volkomen gelijk," zei John Mangles. „Het beste is, uit de handen der wilden te blijven. Laat ons hopen, dat de Christelijke Godsdienst ook hier zijn beschavende invloed kan doen gelden en deze barbaarsche gewoonten eens zal opheffen."

„Dat zal moeilijk gaan, waarde John," antwoordde de Franschman.

„Waarom, mijnheer?"

„Omdat een wilde, die eenmaal menschenvleesch heeft geproefd, moeilijk van die gewoonte is af te brengen. Daar zijn voorbeelden genoeg van.

„Vertellen."

„Goed. Ziehier het eerste voorbeeld. Het is een feit, gerapporteerd door de Jezuïten-Orde van Brazilië. Op zekeren dag wordt een missionaris aan het sterfbed van een oude inlandsche vrouw geroepen. De vrouw had nog slechts enkele uren te leven. De Jezuïtenmonnik overtuigde haar van de waarheid van den Christelijken Godsdienst en wist haar te bekeeren. Nadat de Eerwaarde Pater de stervende vrouw het zielevoedsel had toegediend, wilde hij haar ook nog eenige versnaperingen reiken, die hij toevallig bij zich had.

Maar nauwelijks had de oude vrouw deze lekkernijen gezien, of ze sprak:

„Helaas, Eerwaarde Pater, mijn maag kan dat voedsel niet verdragen."

„Lust u misschien iets anders?"

„Ja."

„Wat?"

„Ach, er is niemand hier, die het me zou kunnen geven."

„Wat is het dan?" vroeg de Jezuït nieuwsgierig.

„Niets anders dan de gebraden hand van een knaapje, Eerwaarde Pater. Ik verzeker u, dat ik de beentjes met smaak zou afkluiven."

„Is dat zoo lekker?" vroeg Robert, toen Paganel met zijn verhaal ten einde was.

„Mijn tweede geschiedenis zal je daarop het antwoord geven, beste jongen. Op zekeren dag verweet een zendeling een wilde, de afschuwelijke gewoonte van het menscheneten."

„Het strijdt tegen de goddelijke wetten," liet de Pater er op volgen.

De wilde antwoordde niets.

Waarop de Pater hernam:

„Buitendien, moet het een afschuwelijke smaak hebben.

„Eerwaarde Pater," sprak nu de wilde, terwijl hij een begeerige blik wierp op de welgedane gestalte van den zendeling, „U moogt wel beweren, dat God het verbiedt. Maar zeg niet, dat het slecht smaakt. Indien U het slechts eenmaal gegeten had..."

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Op ongastvrije bodem.

De feiten, waarvan Paganel in het vorige hoofdstuk melding maakte, hielden verband met de zuiverste waarheid.

De wreedheid der Maori's was te algemeen bekend, om zijn woorden een oogenblik in twijfel te trekken.

Indien het gevaar echter groot was, aan land te gaan,

het gevaar aan boord der gestrande *Maquarie* te blijven was grooter en dus besloot men, van twee kwaden het minst erge te kiezen.

De vrienden hadden geen enkele kans, ooit door een voorbij varend schip opgepikt te worden, en dat wel om de eenvoudige reden, dat op de plaats der schipbreuk zoo goed als nooit een schip voorbijkwam.

De *Maquarie* was gestrand op de meest onherbergzame kust van westelijk Nieuw-Zeeland, dat wil zeggen, op een plaats, precies gelegen tusschen Auckland en Nieuw Plymouth.

„Wanneer vertrekken we?" vroeg lord Glenarvan den kapitein.

„Morgenochtend om tien uur, mylord. De vloed zal ons wel helpen, de kust te bereiken."

Den volgenden morgen, men schreef den 5en Februari, was het vlot klaar. John had de grootste zorg besteed aan den bouw van dit vaartuig, dat hen negen mijlen door een onbekende branding moest dragen.

Midden op het vaartuig stond een kleine mast, waaraan John, kort voor de afvaart, een zeil liet bevestigen. Natuurlijk had men niet vergeten, een deugdelijk roer aan te brengen, en zoo hoopte men met Gods hulp den vasten wal te bereiken.

Om negen uur 's morgens begon men het vlot te laden.

Het eerst kwamen de levensmiddelen aan de beurt, waarmede men hoopte uit te komen tot Auckland. Men kon er n.l. niet op rekenen, onderweg iets eetbaars te vinden.

Behalve het weinige dat Mr. Olbinet nog over had van hetgeen men in Eden had ingeslagen, had men de beschikking over eenige zakken scheepsbeschuit en twee vaatjes gezouten visch uit het kombuis der *Maquarie*. Nadat men de levensmiddelen goed in kisten had gepakt, zoodat ze niets te lijden zouden hebben van het zeewater, werden wapenen en kruit in veiligheid ge-

bracht. Aan revolvers en karabijnen hadden de vrienden gelukkig geen gebrek.

Daarna kwam de beurt aan een klein anker, daar John Mangles met de mogelijkheid rekening hield, om een of andere reden niet onmiddellijk te kunnen landen en even buiten de kust voor anker te moeten gaan.

Tegen tien uur kwam de vloed opzetten. Uit het noordwesten woei een zwakke bries. Een lichte deining deed de oppervlakte van het water rimpelen.

„Alles klaar?" vroeg John Mangles.

„Alles klaar, kap'tein!" antwoordde Wilson.

„Dan allen op het vlot!" riep John.

Langs een ruwe touwladder daalden de dames van het schip en zaten een oogenblik later veilig en wel midden op het vlot.

Wilson greep het roer, John zorgde voor de zeiltouwen en Mulrady kapte het sjortouw door, waarmede het vlot aan het schip vast lag.

Het zeil werd ontplooid en onder begunstiging van wind en getij, voer het vlot langzaam in de richting van de kust.

De kust bevond zich op negen mijlen afstand, hetgeen men met een sloep en een flink stel roeiers, gemakkelijk in drie uur zou hebben afgelegd. Met een vlot behoefde men daaraan echter niet te denken. Met gunstigen wind zou men het strand misschien in een enkel getij kunnen bereiken; maar indien de bries ging liggen, dan kon het best gebeuren, dat men het volgend getij moest afwachten om aan land te komen. Een gemakkelijk werkje was dit niet en John Mangles zag er niet zonder bezorgdheid tegen op.

Intusschen koesterde hij de hoop, dat hij in zijn onderneming wel zou slagen. De vloed was om tien uur komen opzetten en als alles goed ging, dan kon men om drie uur vasten grond onder de voeten hebben.

Het begin van den tocht liet zich bijzonder gunstig aanzien. Weliswaar bevond men zich nu gevangen in

een gordel van onderzeesche klippen, maar met een nauwkeurige besturing van het vlot, hoopte John Mangles er wel doorheen te komen.

Om twaalf uur was men nog slechts vijf mijl van de kust. Reeds kon men eenige heuvels op het land onderscheiden. In het noordoosten ontwaarde men een berg van ongeveer twee duizend vijf honderd voet hoogte.

Deze berg, de Pirongia, bevond zich precies op den 38en breedtegraad.

Tegen half een maakte Paganel de opmerking, dat alle klippen door den vloed overstroomd waren.

„Behalve één," zei lady Helena.

„Welke, mevrouw?"

„Daar ginds!"

Bij deze woorden wees lady Helena naar een donker punt, ongeveer een mijl van het vlot verwijderd.

„O, ja, mevrouw; nu zie ik het ook. Wij dienen ze goed in het oog te houden, om er niet op te stooten. Want weldra zullen allen door den vloed geheel bedekt zijn.

Ook John Mangles had het donkere punt inmiddels waargenomen.

„De klip ligt juist voor de noordelijke zijde van den berg," zei hij.

En zich tot Wilson richtende:

„Let goed op, dat je er niet te dicht langs stuurt, Wilson."

„In orde kap'tein."

Een half uur later was men een halve mijl dichter bij de kust.

Maar zoo vreemd het ook schijne, het donkere punt bleef nog even ver van het vlot als voorheen.

John keek er aandachtig naar. Hij scheen voor zich zelf een opmerking te maken. Om echter zeker van zijn zaak te zijn, vroeg hij den verrekijker van Paganel ter leen.

Eindelijk verklaarde hij met groote beslistheid:

„Wat we daar voor ons zien, is geen klip, maar wel een drijvend voorwerp, dat door de strooming der branding voortbewogen wordt."

„Zou het geen stuk wrakhout van de *Maquarie* zijn?" vroeg lady Helena.

„Wat denk jij er van, vriend John?" vroeg lord Glenarvan.

„Ik geloof het niet."

„Waarom niet?"

„Omdat mijns inziens een stuk wrakhout onmogelijk zoo ver had kunnen afdrijven.

Een minuut later riep hij.

„Ha, nu herken ik het."

„Wat?" vroegen allen.

„Het is de jol."

„Van de *Maquarie*?"

„Jawel, mylord."

En onmiddellijk liet hij er op volgen:

„De jol ligt met de kiel boven, mylord."

„Dan zouden de kapitein en de matrozen verdronken zijn?" vroeg lady Helena.

„Helaas, ja, mevrouw," antwoordde John Mangles. „En te verwonderen was zulks niet. Zich in dien stikdonkeren nacht, bij ruwe zee, te midden van een woeste branding, in een jol begeven, en dan nog wel in beschonken toestand, was eigenlijk den dood in de armen rennen."

„De ongelukkigen."

„God zij hun zielen genadig," fluisterde Mary Grant, nauwelijks hoorbaar.

Gedurende eenige oogenblikken zwegen de opvarenden van het vlot. Ze keken naar het broze vaartuig, dat ze thans naderden. Het was op vier mijlen buiten de kust omgeslagen en van de inzittenden was er waarschijnlijk niemand gered.

„Deze jol kan ons misschien nog wel eens van pas komen," sprak Glenarvan.

Waarop John liet volgen:

„Mylord heeft gelijk. Wilson, sla haar aan den haak."

Daar de wind inmiddels was gaan liggen, duurde het echter twee volle uren, voordat men het vaartuig bereikt had.

Mulrady zat voor op het vlot en weerde den schok af. Een oogenblik later lag de jol langszij.

„Niets bijzonders?" vroeg John.

„Neen, kapitein."

„Is de boot nog bruikbaar?"

„Ook dat niet, kap'tein."

„Waarom niet?"

„Alle naden zijn gebarsten."

„We kunnen er dus geen voordeel mee doen?" vroeg de majoor.

„Het ding is nog maar hoogstens goed als brandhout," antwoordde John.

„Dat is wel jammer," meende Paganel. „Deze jol had ons misschien wel naar Auckland gebracht."

„U zult het nu te voet moeten doen, mijnheer Paganel," antwoordde de kapitein. „Bovendien geef ik, op zoo'n woeste zee, nog eerder de voorkeur aan een stevig vlot dan aan een jol. Er is geen hevige schok toe noodig, om een roeiboot tot splinters te slaan. Mylord, ik geloof, dat we hier niets meer te zoeken hebben."

„Stuur dan maar naar land, beste John."

Zoo gezegd, zoo gedaan.

Men bevond zich echter nog twee mijlen van de kust en daar de vloed weldra begon terug te loopen, was John Mangles weldra tot zijn spijt gedwongen, voor anker te gaan.

Toen men den volgenden morgen den tocht wilde voortzetten, had het anker zich echter zoo vast in het zand gewoeld, dat het onmogelijk was, het zonder hulpmiddelen los te maken.

Kort besloten liet John Mangles het ankertouw kappen en stuurde naar de kust.

De wind was echter zoo zwak, dat men nauwelijks vooruit kwam. Om negen uur 's morgens waren ze nog ongeveer een mijl van het land gescheiden. Het zeil hing slap in den mast en hinderde meer dan het voordeel bracht.

Om tien uur was men nog niets gevorderd.

Gelukkig stiet men op dat oogenblik op een zandplaat en kwam het vlot vast te liggen.

Glenarvan, Robert, Wilson en Mulrady sprongen te water. Het vlot werd stevig aan de toppen der omringende klippen vastgelegd.

De dames werden van arm tot arm gedragen en zonder den zoom van haar kleed nat te maken, bereikten zij het land.

Na een paar minuten waren ook de levensmiddelen en wapenen overgebracht en betrad men voor goed den gevaarvollen bodem van Nieuw-Zeeland.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Iets over den tegenwoordigen toestand van Nieuw-Zeeland.

Het lag in Glenarvan's bedoeling, onmiddellijk den tocht langs de kust voort te zetten en naar Auckland te gaan. Maar dien morgen was de lucht zwaar bewolkt en tegen tien uur, na de ontscheping, verdichtten de dampen zich tot een zware regenbui.

Het was dus onmogelijk, op weg te gaan en de vrienden waren gedwongen, een schuilplaats te zoeken.

Wilson ontdekte een grot, die de zee in de basaltrotsen aan de kust had uitgehold. Daarheen vluchtten de reizigers met wapens en levensmiddelen. Tot overmaat van vreugde, vond men in de grot een hoop gedroogd

zeegras, dat er door de zee was ingespoeld. Iedereen was in zijn schik met deze natuurlijke legerstede en nadat men aan den ingang een flink vuurtje had gestookt, waaraan men zich drogen en verwarmen kon, had men bijna niets meer te wenschen.

John hoopte, dat de duur van dien stortregen in omgekeerde verhouding zou staan tot zijn hevigheid. Maar dat was niet zoo. Het eene uur na het andere verliep, zonder dat er verandering kwam in den toestand der lucht. Tegen elf uur begon het harder te waaien en nog erger te regenen. Die tegenspoed zou den geduldigsten mensch ongeduldig gemaakt hebben. Maar wat was er aan te doen? Het zou dwaasheid geweest zijn om zonder voertuig zulk een storm te tarten. Ook kon men in weinige dagen Auckland bereiken, en dus kwam het op een vertraging van twaalf uren niet aan, althans wanneer de inboorlingen niet opdaagden.

Gedurende die gedwongen rust liep het gesprek over de voorvallen van den oorlog, waarvan Nieuw-Zeeland toen het tooneel was. Maar om het gewicht der omstandigheden goed te begrijpen, waarin de schipbreukelingen der *Maquarie* verkeerden, moet men de geschiedenis dier worsteling kennen, die het eiland Ika-Na Maoeï van bloed deed stroomen.

Sedert de komst van Abel Tasman in de Cookstraat, den 13den December 1642, waren de Nieuw-Zeelanders wel dikwijls door Europeesche schepen bezocht, maar toch vrij gebleven op hun onafhandelijke eilanden. Geen enkele Europeesche mogendheid dacht er aan zich van dien archipel meester te maken, die de Stille Zuidzee beheerscht. De zendelingen, op verschillende punten gevestigd, waren de eenigen, die aan deze nieuwe landstreken de weldaden der Christelijke beschaving brachten. Sommigen hunner, en voornamelijk de Anglikaanschen, bereidden de Zeelandsche opperhoofden er echter op voor, zich te krommen onder het Engelsche juk. Zij wisten hen zoo slim om den tuin te leiden, dat

zij een brief teekenden aan koningin Victoria gericht, om haar bescherming in te roepen. Maar de schrandersten onder hen voelden de dwaasheid van dien stap, en een hunner liet, na op den brief een afbeelding van de figuren, waarmee hij getatoeëerd was, gedrukt te hebben, deze profetische woorden hooren: „Wij hebben ons land verloren; voortaan behoort het ons niet meer; weldra zal de vreemdeling er zich meester van komen maken en wij zullen zijn slaven worden."

Werkelijk kwam den 29sten Januari 1840 de korvet Herald in de Eilanden-baai, in het noorden van Ika-Na-Maoeï. De scheepskapitein Hobson landde bij het dorp Korora-Reka. De inwoners werden uitgenoodigd een volksvergadering in de Protestantsche kerk bij te wonen. Daar werden hun de rechten voorgelezen, die kapitein Hobson van de koningin van Engeland had verkregen.

Den 5den Februari daaraanvolgende, werden de voornaamste Zeelandsche opperhoofden bij den Engelschen resident in het dorp Paáa geroepen. Kapitein Hobson trachtte hun onderwerping te verkrijgen, zeggende, dat de koningin troepen en schepen zou zenden om hen te beschermen, dat hun rechten gewaarborgd bleven, dat hun vrijheid onaangerand zou blijven. Hun eigendommen echter zouden aan koningin Victoria toebehooren, aan wie zij verplicht waren, ze te verkoopen.

De meeste opperhoofden vonden die bescherming wat duur en weigerden ze aan te nemen. Maar de beloften en geschenken vermochten meer op die onbeschaafde gemoederen dan de groote woorden van kapitein Hobson, en de inbezitneming werd bekrachtigd.

Maar wat was er voorgevallen van dat jaar 1840 af tot den dag toe, waarop de *Duncan* de golf van Clyde verliet? Jacques Paganel wist alles, en was bereid om zijn reisgenooten alles mede te deelen.

„Mevrouw!" antwoordde hij op de vragen van lady Helena, „ik herhaal, wat ik vroeger reeds gezegd heb,

dat de Nieuw-Zeelanders een moedig volk zijn, dat, na een oogenblik toegegeven te hebben, zijn land voet voor voet betwist aan de Engelsche indringers. De stammen der Maori's zijn op dezelfde leest geschoeid als de oude Schotsche clans. Het zijn eigenlijk groote families, die een opperhoofd erkennen, welke streng staat op volslagen onderwerping aan zijn gezag. De mannen van dit ras zijn fier en dapper; sommigen zijn groot en hebben gladde haren gelijk de Maltezers of Joden uit Bagdad, en maken den heerschenden stand uit; anderen zijn kleiner en ineengedrongen, evenals de Mulatten; maar allen zijn sterk, trotsch en krijgszuchtig.

Ook zij hebben, evenals de z.g.n. beschaafde naties, hun nationale held, het beroemde opperhoofd Hihi.

Het zal u dus niet behoeven te verwonderen, dat de oorlog tusschen deze natuurstammen en de soldaten van Hare Britsche majesteit een eeuwigdurende krijg zal blijven.

„Zijn de Engelschen dan meester van de voornaamste punten van Nieuw-Zeeland?" vroèg de kapitein der *Duncan*.

„Zeer zeker, beste John. Na de komst van kapitein Hobson, later gouverneur van het eiland, zijn er sinds 1840 niet minder dan 62 kolonies gesticht op de voornaamste punten van het land. Zij vormen te zamen negen provincies; te weten:

Auckland;
Taranaki;
Wellington;
Hawkesbay;
Nelson;
Marlborough;
Canterbury;
Otago en Southland.

De geheele bevolking dezer negen provincies bedroeg in 1864 ongeveer honderd tachtig duizend drie honderd zielen. Zoodra wij te Auckland aankomen, zult u allen

de schoone ligging dezer prachtige stad kunnen bewonderen. Ook de steden in de overige provincies zien er prachtig uit met hun fraaie tuinen, kerken, banken, scholen en alles wat bij moderne stedenbouw behoort. Merk op, dat we hier, op het zuidelijk halfrond en dus in het land der tegenvoeters, evenmin gebrek zullen hebben aan vrijmetselaars-loges, schouwburgen, renbanen, hoogescholen, zangvereenigingen en wereldtentoonstellingen, welke voor die van Londen en Parijs niet veel onderdoen. Indien ik me niet vergis, dan wordt er nu juist een wereldtentoonstelling voor nijverheid en landbouw in Auckland gehouden.

„Wat zegt u, mijnheer Paganel? Een wereldtentoonstelling, ondanks den oorlog met de inboorlingen?"

Het was lady Helena, die deze vraag had gesteld, en waarop Paganel antwoordde:

„Nooit heeft iets ter wereld een Engelschman kunnen weerhouden, aan zijn sportieve neigingen te voldoen, mevrouw, zelfs niet een oorlog. En een wereldtentoonstelling is voor een Engelschman nu ook eenmaal zoo'n soort sport. Ja, zij leggen zelfs spoorwegen aan onder het bereik der kogels der Nieuw-Zeelanders. In de provincie Auckland loopen de spoorweg van Drury en die van Mere Mere door de voornaamste punten, welke de opstandelingen bezet houden. Ik wil wedden, dat de werklieden geweerschoten wisselen van de locomotief."

„Maar hoe staat het thans met dien eindeloozen oorlog?" vroeg John Mangles.

„Het is nu reeds meer dan zes maanden geleden, dat wij Europa verlaten hebben," antwoordde Paganel; „dus kan ik niet weten, wat er sedert ons vertrek voorgevallen is, op eenige feiten echter na, die ik op onze reis door Australië in de Maryborougsche en Seymoursche kranten gelezen heb. Maar toen werd er hard gevochten op het eiland Ika-Na-Maoeï."

„En wanneer is die oorlog begonnen?" zei Mary Grant.

„Gij wilt zeggen „weder begonnen, lieve miss!" antwoordde Paganel, „want de eerste opstand had in 1845 plaats. Tegen het einde van 1863; maar reeds lang te voren maakten de Maori's zich gereed om het juk der Engelsche heerschappij af te schudden. De nationale partij onder de inboorlingen deed haar uiterste best om de verkiezing van een Maori-opperhoofd te bewerken. Zij wilde den ouden Patatau koning, en van zijn dorp, tusschen de Waikato en de Waipa gelegen, de hoofdstad van het nieuwe koninkrijk maken. Die Potatau was een meer sluwe dan moedige grijsaard; maar hij had een krachtvollen en schranderen eersten minister, een afstammeling dier Ngatihahua's, die voor den inval der vreemdelingen de landengte van Auckland bewoonden. Die minister, William Thompson geheeten, werd de ziel van den onafhankelijkheidsoorlog. Hij bracht de troepen der Maori's op een zeer goeden voet. Op zijn aansporing vereenigde een opperhoofd van Taraniki de verstrooide stammen tot een zelfde doel; een ander opperhoofd van de Waikato's vormde het „landverbond", een echt verbond voor het algemeene welzijn, dat zich voorstelt, de inboorlingen te verhinderen, hun landerijen aan de Engelsche regeering te verkoopen; er werden maaltijden gehouden, evenals in beschaafde landen, waar een omwenteling op het punt staat van uit te barsten. De Engelsche dagbladen begonnen die onrustbarende voorteekenén mede te deelen, en de regeering werd ernstig ongerust over dat drijven van het „landverbond". Kortom, de gemoederen waren opgewonden, de mijn gereed om te springen. Er was maar een vonk noodig of liever de botsing van twee belangen, om het tot een uitbarsting te doen komen."

„En die botsing...?" vroeg Glenarvan.

„Had in 1860 plaats," antwoordde Paganel, „in de Provincie Taranaki, op de zuidwestkust van Ika-Na-

Maoeï. Een inlander bezat drie honderd bunders land in de nabijheid van Nieuw-Plymouth. Hij verkocht ze aan het Engelsch bestuur. Maar toen de landmeters kwamen om den verkochten grond op te meten, verzette zich het opperhoofd Kingi, en in de maand Maart legde hij op de betwiste drie honderd bunders een met palissaden versterkte legerplaats aan. Eenige dagen later nam kolonel Gold aan het hoofd zijner troepen dat kamp in, en denzelfden dag werd het eerste schot in den volksoorlog gelost."

„Zijn de Maori's talrijk?" vroeg John Mangles.

„De inlandsche bevolking is in een eeuw sterk verminderd," antwoordde de aardrijkskundige. „In 1769 schatte Cook ze op vier honderd duizend inwoners. Volgens de opgave van het Inlandsch Beschermheerschap bedroegen ze in 1845 honderd negen duizend. De beschavende moorden, de ziekten en het vuurwater hebben ze gedund; maar op de twee eilanden blijven nog negentig duizend inboorlingen over, waaronder dertig duizend krijgslieden, die de Europeesche troepen lang werk zullen geven."

„Is de opstand tot nog toe gelukt?" vroeg lady Helena.

„Ja, mevrouw! en de Engelschen zelven hebben dikwijls den moed der Nieuw-Zeelanders bewonderd. Zij voeren een partijgangersoorlog, wagen schermutselingen, overvallen kleine afdeelingen, plunderen de hoeven der kolonisten. Generaal Cameron was niet op zijn gemak in die velden, waarvan hij alle struiken moest laten doorzoeken. Na een langdurige en moorddadige worsteling hadden de Maori's in 1863 een groote versterkte stelling ingenomen aan de Boven-Waikato, aan de uitloopers van een steile heuvelketen, door drie verdedigings-liniën gedekt. Profeten riepen de geheele inlandsche bevolking op tot verdediging van den vaderlandschen grond en beloofden de verdelging der „pakeka's", dat wil zeggen van de blanken. Drie duizend

man trokken op onder bevel van generaal Cameron en gaven den Maori's geen kwartier meer, na den barbaarschen moord op kapitein Sprent gepleegd. Bloedige slagen werden geleverd. Sommige duurden twaalf uren, zonder dat de Maori's voor de Europeesche kanonnen weken. De strijdhaftige stam der Waikato's, onder bevel van William Thompson, vormde de kern der strijders voor de onafhankelijkheid. De inlandsche generaal had eerst 2500, later 800 krijgers onder zijn bevelen. De onderdanen van Shongi en Heki, twee zeer gevreesde opperhoofden, kwamen hem te hulp. Gedurende dien heiligen oorlog deelden de vrouwen in de zwaarste vermoeinissen met hun strijdende echtgenooten. Maar zooals het vaker gebeurt, zegevierde ook hier niet het recht.

Na eenige moorddadige gevechten gelukte het generaal Cameron, het district Waikato tot onderwerping te brengen. Veel voordeel had hij er niet van, daar de bewoners naar alle zijden van het land waren gevlucht.

In dezen oorlog kon men de schitterendste wapenfeiten bewonderen.

Zoo waren in de vesting Orakan vier honderd Maori's door eenige duizenden Engelsche soldaten opgesloten en door den brigade-generaal Carey belegerd. De inlanders weigerden zich over te geven, alhoewel de honger hen vreeselijk kwelde.

Toen kwam hun prachtige heldendaad.

Op klaarlichten dag baanden zij zich een weg door het verzwakte 40e regiment en brachten zich over de moerassen in veiligheid.

„Heeft de onderwerping van het district Waikato een eind aan den oorlog gemaakt?" vroeg John Mangles.

„Neen, beste vriend. Op het oogenblik koesteren de Engelschen het plan, bezit te nemen van de provincie Taranaki en daar William Thompson rechtstreeks aan te vallen. Kort voor dat ik Parijs verliet, maakte men weliswaar melding, dat William Thompson op het punt stond, zich aan de Engelschen over te geven, doch dit

gerucht is niet bevestigd en ik geloof er ook niet aan. Het is dus zeer waarschijnlijk, dat men zich gereed maakt tot een nieuwen strijd.

„Dus," vroeg lord Glenarvan, „volgens uw meening zouden de provincies Taranaki en Auckland het tooneel zijn van den nieuwen oorlog, nietwaar?"

„Juist."

„Dus juist ter plaatse, waar de schipbreuk der *Maquarie* ons heeft gebracht?"

„Volkomen waar. We bevinden ons op het oogenblik eenige mijlen ten noorden van de havenstad Kawhia, waar de nationale vlag der Maori's nog moet wapperen.

„Dan zal het geraden zijn, noordwaarts te trekken om niet in hun handen te vallen."

„Misschien ontmoeten we wel een patrouille Europeesche soldaten," merkte lady Helena op.

„Onmogelijk is het niet, mevrouw," antwoordde Paganel, „maar ik reken er niet op. De afzonderlijke afdeelingen zijn niet gaarne in het open veld, wanneer de geringste struik, het nietigste kreupelhout een bekwamen schutter verbergt. Ik reken dus niet op een geleide van soldaten van het 40ste regiment. Maar er zijn eenige zendingsposten gevestigd op de westkust, die wij langs moeten, en wij kunnen ze gemakkelijk allen aandoen tot Auckland toe. Ik denk er zelfs aan om den weg te nemen, dien de heer Von Hochstetter gevolgd heeft, namelijk den loop van de Waikato."

„Was dat een reiziger, mijnheer Paganel?" vroeg Robert.

„Ja, mijn jongen! een lid der wetenschappelijke commissie, die met het Oostenrijksche fregat de Novara in 1858 de reis om de wereld medemaakte."

„Mijnheer Paganel!" hernam Robert, wiens oogen fonkelden bij het verhaal dezer heerlijke reizen, „heeft Nieuw-Zeeland even zulke beroemde ontdekkingsreizigers gehad als Burke en Stuart in Australië?"

„Eenige, mijn jongen! zooals dokter Hooker, profes-

sor Brizard, de natuurkundigen Dieffenbach en Julius Gaast; maar ofschoon verscheidenen hunner met hun leven geboet hebben voor hun zucht naar avonturen, zijn zij toch minder beroemd dan de Australische of Afrikaansche reizigers..."

„En kent u hun geschiedenis?" vroeg de jonge Grant.

„Dat zou ik denken, mijn jongen! en daar ik zie, dat je brandt van verlangen om er evenveel van te weten als ik, zal ik ze je vertellen."

„Ik dank u, mijnheer Paganel! ik luister al."

„En wij luisteren ook," zei lady Helena. „Het is niet voor het eerst, dat het slechte weder ons dwingt om wat te leeren. Spreek voor ons allen, mijnheer Paganel!"

„Ik ben tot uw dienst mevrouw!" antwoordde de aardrijkskundige; „maar mijn verhaal zal kort zijn. Er is hier geen sprake van die moedige ontdekkers, die man tegen man met den Australischen minotaurus worstelden. Nieuw-Zeeland is te klein om zich te verzetten tegen de nasporingen van den mensch. Mijn helden zijn dan ook geen eigenlijk gezegde reizigers geweest, maar eenvoudige pleizier-reizigers, die het offer werden van de meest dagelijksche voorvallen."

„En zij heeten?..." vroeg Mary Grant.

„De wiskundigen Witcombe en Charlton Howitt, dezelfde die het overblijfsel van Burke hebben teruggevonden op dien merkwaardigen tocht, dien ik u verhaald heb bij ons verblijf aan de oevers der Wimerra. Witcombe en Howitt bestuurden elk een onderzoekingstocht op het eiland Tawaï-Poenamoe. Beiden vertrokken van Christchurch in het begin van 1863, om verschillende wegen over de noordelijke bergen der provincie Canterbury op te zoeken. Howitt trok op de noordelijke grens der provincie over de keten en sloeg zijn hoofdkwartier op aan het meer Brunner. Witcombe daarentegen vond in het dal van de Rakaia een weg, die op het oostelijke gedeelte van den Tundall-berg uitliep. Witcombe had een metgezel, Jacob Louper, die in

de *Lyttelton-Times* het verhaal van de reis en de ramp heeft beschreven. Zooveel ik mij herinner, waren de twee onderzoekers den 22sten April 1863 aan den voet van een gletscher, waaruit de Rakaia ontspringt. Zij beklommen den bergtop en gingen nieuwe paden opzoeken. Den volgenden dag brachten Witcombe en Louper, uitgeput van vermoeinis en koude, onder een zware sneeuwbui ter hoogte van vier duizend voet boven de oppervlakte der zee door. Zeven dagen lang dwaalden zij in het gebergte rond, in dalen, wier loodrechte wanden geen uitgang verleenden, dikwijls zonder vuur, soms zonder voedsel, hun suiker veranderde in stroop, hun beschuit in nat deeg, hun kleeren en dekens dropen van water, insecten wondden hen, soms maakten zij groote dagreizen van drie mijlen en dan weer vorderden zij op een dag nog geen twee honderd meter. Den 29sten April troffen zij eindelijk een hut van Maori's aan, en in een tuin eenige handenvol aardappelen. Dit was de laatste maaltijd, dien de beide vrienden samen deelden. 's Avonds bereikten zij de zeekust, nabij den mond der Taramakau. Nu kwam het er op aan om op den rechteroever over te gaan, ten einde noordwaarts de rivier de Grey te bereiken. De Tamarakau was diep en breed. Na een uur zoekens vond Louper twee beschadigde bootjes, die hij zoo goed mogelijk herstelde en aan elkander bond. Tegen den avond gingen de twee reizigers scheep. Maar pas waren zij in het midden van den stroom, toen de bootjes vol water liepen. Witcombe sprong in het water en zwom naar den linkeroever terug. Jacob Louper, die niet zwemmen kon, hield zich aan het bootje vast. Dit redde hem, maar niet zonder dat hij veel angst moest uitstaan. De ongelukkige dreef naar de branding. De eerste golf slingerde hem in de diepte. De tweede bracht hem aan de oppervlakte terug. Hij werd tegen de rotsen geslagen. De nacht was vreeselijk donker. Het stortregende. Zoo werd Louper met een bloedend en door het zeewater opgezet lichaam

verscheidene uren heen en weer geslingerd. Eindelijk stiet het bootje tegen den wal, en de schipbreukeling werd bewusteloos op de kust geworpen. Toen de zon den volgenden morgen opging, sleepte hij zich naar een bron en bemerkte, dat de stroom hem een mijl van de plaats had afgevoerd, waar hij den overtocht over de rivier had beproefd. Hij stond op, volgde de kust en vond weldra den ongelukkigen Witcombe, wiens hoofd en geheele lichaam onder den modder begraven was. Hij was dood. Louper groef met zijn handen een kuil in het zand en begroef het lijk van zijn makker. Twee dagen daarna werd hij, stervende van honger, door gastvrije Maori's opgenomen, — er zijn er wel enkele, — en den 4den Mei bereikte hij het meer Brunner en de legerplaats van Charlton Howitt, die zes weken later hetzelfde lot onderging als de ongelukkige Witcombe."

Nadat Paganel nog eenige bijzonderheden had verteld over zeden en gewoonten der Maori's, begaf ieder zich ter ruste.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Dertig mijlen noordelijker.

Het was den 7en Februari, 's morgens tegen zes uur, dat lord Glenarvan het sein tot vertrek gaf. De regen had inmiddels opgehouden.

De temperatuur was niet te drukkend, zoodat men gemakkelijk een flink eind weegs kon afleggen.

Een blik op zijn landkaart had Paganel geleerd, dat de afstand tusschen Kaap Cahua en Auckland ongeveer tachtig mijl bedroeg, een afstand die men, alle tegenspoed buitengesloten, in acht dagen zou kunnen afleggen.

In plaats echter de bochtige zeekusten te volgen, stelde hij voor, dertig mijlen noordelijker den samenloop der rivieren Waiko en Waipa, bij het dorp Ngarnavahaia op te zoeken.

Op genoemde plaats vindt men n.l. de „overland mail track" een tamelijk smalle landweg, waarlangs men echter zonder vermoeinissen Drury kon bereiken. In genoemde plaats waren goede hotels en zeker wel een voertuig te vinden, dat de reizigers naar Auckland zou kunnen brengen.

Nadat elk der reizigers zich had belast met een deel der levensmiddelen, begaf men zich op weg. Uit voorzichtigheid hield men de geladen karabijnen gereed en keek scherp naar alle kanten uit, teneinde op iederen aanval voorbereid te zijn.

Gedurende een gedeelte van den dag trok men over een tamelijk zandigen bodem, die als het ware met stukken ijzererts bezaaid was.

Op den oever, die door den opkomenden vloed bespoeld werd, dartelden eenige zeedieren, die bij het naderen der reizigers kalm bleven zitten. Het waren robben, met ronde koppen en breed, gebogen voorhoofd; deze dieren keken de vrienden met hun zachte, sprekende oogen aan en waren geen oogenblik bevreesd. Op de kusten van Nieuw-Zeeland bestaat een levendige handel in deze robben, die om hun vel en traan zeer gezocht zijn.

Eveneens bemerkte men drie of vier zee-olifanten, dieren met een blauwachtig grijze huidskleur en van ongeveer dertig voet lengte.

Plotseling riep Robert:

„Mijnheer Paganel!"

„Wat is er, mijn jongen?"

„Ziet u niet, wat de robben eten?"

„Niet goed."

„Ze eten steenen."

„Wat?"

„Ja, ziet u maar zelf."

Robert had gelijk. En Paganel moest het nu ook wel toegeven.

„Drommels, het feit valt niet te ontkennen?"

„Zouden ze het zoo lekker vinden, mijnheer Paganel," vroeg Robert.

„Dat denk ik niet."

„Waarom eten ze die dingen dan."

„Ze eten ze niet."

„Niet?"

„Neen."

„En ze slikken ze in!"

„Maar inslikken staat nog niet gelijk met eten, beste Robert."

„Nu begrijp ik er niets meer van."

„Dan zal ik het je zeggen."

„Ik luister, mijnheer."

„De zeedieren slikken geen steenen in om zich te voeden, maar om zich te belasten. Het is een middel om hun soortelijk gewicht te vermeerderen en gemakkelijk te zinken als ze zich te water begeven. Zoodra ze weer aan land komen, geven ze die steenen weer over. Let maar eens op."

En inderdaad begaven zich de dieren, welke hun harde maaltijd hadden ingenomen, zich op dat oogenblik te water.

Lord Glenarvan, die geen kostbare tijd wilde verliezen, maande Paganel en Robert aan tot doorloopen, hetgeen de professor geweldig speet, daar hij gaarne de terugkomst der vreemde dieren had afgewacht.

Tegen tien uur werd halt gemaakt en werd door Mr. Olbinet het ontbijt opgediend. Dicht bij het strand vond men een groote oesterbank. Op raad van Paganel verzamelde de hofmeester een groot aantal dezer weekdieren, braadde ze en zette ze een paar minuten later aan het gezelschap voor. De oesters smaakten werkelijk uitmutend.

Toen de rustpauze om was, werd de tocht langs de oevers voortgezet. Om vier uur 's middags had men tien mijlen afgelegd, zonder op eenige hindernis te zijn gestooten en zonder dat de dames eenigszins vermoeid waren.

Op voorstel van lady Helena en miss Grant besloot men dan ook, te blijven doormarcheeren, tot het geheel avond werd.

Thans moest men echter van den tot nu toe gevolgden weg afwijken en een omtrekkende beweging maken om eenige bergen, teneinde iets noordelijker het dal van Waipa te bereiken.

Zoo werden nog vier mijl afgelegd, waarna allen aanspraak meenden te mogen maken op een flinke nachtrust.

Alvorens men zich echter ter ruste begaf, nam lord Glenarvan de scherpste voorzorgsmaatregelen. Tot zonsopgang zouden, bij afwisseling, voortdurend twee man de wacht moeten houden. Ook zag men er van af, een vuur aan te leggen, daar dit slechts een weermiddel zou zijn tegen wilde dieren, die echter op Nieuw-Zeeland niet voorkwamen. Bovendien wilde men tot elken prijs vermijden, de inlanders door den schijn van een vuur te lokken.

Toen men den volgenden morgen wakker werd na een rustigen nacht, was Paganel bijna met het land verzoend. De gevreesde Maori's waren niet komen opdagen en hadden hem zelfs niet in zijn droomen gestoord. Hij was zoo verheugd, dat hij zijn blijdschap aan Glenarvan mededeelde.

„Naar alle waarschijnlijkheid zal onze kleine wandeling zonder ongelukken afloopen," zei hij. „Vanavond zullen we de samenvloeiing der Waipa en Waikato bereikt hebben en hebben we eenmaal dat punt achter den rug, dan staat ons van die inboorlingen weinig te duchten."

„Op hoe groot schat u den afstand, dien we van dat punt nog verwijderd zijn?

„Op ongeveer vijftien mijlen, of één mijl meer dan de afstand, dien we gisteren hebben afgelegd."

„Ik vrees echter, dat we vandaag niet zoo gemakkelijk zullen voorwaarts komen, aangezien we ons een weg zullen moeten banen door het kreupelhout."

„Ge vergist u, waarde vriend. We zullen de oevers der Waipa volgen en daar een goed gebaanden weg vinden," antwoordde Paganel.

„Vooruit dan maar!"

Gedurende het eerste gedeelte van den dag had men veel moeite om door het kreupelhout voorwaarts te komen, doch tegen twaalf uur bereikte men de oevers der Waipa-rivier en van toen af ging het voorwaarts schrijden heel wat gemakkelijker.

Men bevond zich nu in een vriendelijk dal, dat door een groot aantal beekjes werd doorsneden.

In dit dal zag men vele zeldzame vogels en de majoor zoowel als Robert waren in de gelegenheid, om, zonder zich van het gezelschap te verwijderen, eenige patrijzen te schieten, die een smakelijke schotel voor het avondmaal beloofden.

Vriend Paganel, die als geleerde meer belangstelling had voor de inheemsche fauna dan voor doodgewone patrijzen, keek uit naar een vogel, dien hij volgendermate beschreef:

„Op Nieuw-Zeeland, beste vrienden, komt een vogel voor, welke een krans van witte veeren om den hals draagt en daarom vaak de „pastoorsvogel" wordt genoemd. Deze vogel heeft de eigenaardige gewoonte, zich 's winters zoo vol te eten, dat hij door het vele vet niet meer kan vliegen. Wat doet hij nu? Met zijn snavel scheurt hij zich de borst open, teneinde het overtollige vet kwijt te worden. Is dat niet buitengewoon, waarde Mac Nabbs?"

Waarop de majoor antwoordde:

„Zelfs zóó buitengewoon, dat ik er geen woord van geloof."

Ongelukkigerwijze was Paganel niet in staat, een dergelijke vogel machtig te worden, teneinde de ongeloovige majoor van de waarheid zijner woorden te kunnen overtuigen.

Maar daarentegen ontdekte hij een ander vreemdsoortig dier, dat nog slechts op Nieuw-Zeeland voorkomt. In een goed gebouwd nest aan den weg vond hij n.l. een paar kippen zonder vleugels en zonder staart; met vier teenen aan iederen poot en bekleed met een fijn wit dons.

Het was de Nieuw-Zeelandsche „kiwi" die zich uitsluitend met larven en insecten voedt en die in de Europeesche Dierentuinen zelden worden aangetroffen. Paganel nam de beide dieren mede en was van plan, ze de directie van den Parijschen Dierentuin ten geschenke aan te bieden. In gedachten zag hij reeds de mooiste kooi van den Parijschen Tuin voor zich met een bordje, waarop in fraaie letters stond geschilderd „Geschonken door den heer Jaques Paganel". Men moet maar goedgeloovig zijn!

Intusschen volgde het gezelschap de oevers der Waipa. De streek was geheel verlaten; nergens een spoor van een inboorling of van een ander menschelijk wezen te bekennen.

Om vier uur 's middags had men negen mijlen achter den rug. Volgens de kaart, die Paganel voortdurend raadpleegde, moest men nog slechts viif mijlen van de samenvloeiing der beide rivieren verwijderd zijn. Daar zou men den weg naar Auckland vinden. De laatste vijftig mijl zou men gemakkelijk in drie dagen kunnen afleggen, of indien men het geluk had, den postwagen aan te treffen, die twee maal per week naar de hoofdstad rijdt, zou men er niet langer over doen dan acht uur.

„We zullen dus aanstaande nacht in de open lucht

moeten slapen, nietwaar Paganel?" vroeg lord Glenarvan den Franschman.

„Ja zeker, maar ik hoop, dat het de laatste keer zal zijn."

„Gelukkig maar, want voor de dames begin het waarlijk een beetje te vermoeiend te worden."

Nu mengde zich ook John Mangles in het gesprek.

„Mijnheer Paganel!"

„Wat is er, vriend John?"

„U sprak toch over een dorp, dat zich dicht in deze buurt moet bevinden?"

„Ja, zeker. En wat wou je daarmee zeggen?"

„Zouden we er geen hotel kunnen vinden?"

„Een hotel?"

„Ja. Daar konden we wat rust nemen."

„Nee, beste John. Het door mij bedoelde dorp is niets anders dan een verzameling van Maori-hutten, die men eerder vermijden dan opzoeken moet."

„Nog altijd bevreesd, Paganel?" vroeg lord Glenarvan.

„Waarde vriend, met de Maori's moet men steeds op zijn hoede zijn. Ik weet niet, hoe het op het oogenblik met den oorlog tegen de Engelschen staat. Maar in alle bescheidenheid gezegd, geloof ik toch, dat men ons gaarne gevangen zal nemen. En ik voor mij stel er niet veel prijs op, met de Nieuw-Zeelandsche gastvrijheid kennis te maken. Volgens mij moet men dus iedere ontmoeting vlieden. Hebben we eenmaal Drury bereikt, dan zullen de dames zich van de ergste vermoeinissen kunnen herstellen.

Deze meening werd door allen gedeeld. Men volgde dus welgemoed de rivieroevers en na eenige uren stevig, te hebben doorgestapt, bereikte men tegen acht uur, 's avonds de samenvloeiing der Waipa en Waikato.

Intusschen was het geheel donker geworden, zoodat men den weg naar Auckland niet kon onderscheiden.

„Dan zullen we hem morgenochtend wel zien," sprak

de majoor. De omgeving hier lijkt mij bij uitstek geschikt tot kampeeren. Laat ons dus eten en vervolgens gaan slapen."

„Dan wil ik er nog aan toevoegen," zei Paganel, „dat we voor heden avond ons maal moeten doen met beschuit en gedroogd vleesch. We zijn onbekend hierheen gekomen en het lijkt mij het beste, onbekend te vertrekken. Gelukkig maakt de avondnevel ons onzichtbaar voor de buitenwereld."

De raad van den geleerde werd ter harte genomen, en zonder vuur te maken, werd het nachtleger betrokken. Na een vermoeiende marsch van vijftien mijl, waren alle leden van het gezelschap weldra in diepen slaap gevallen.

TIENDE HOOFDSTUK.

De Nationaal-Rivier.

Den volgenden morgen, bij zonsopgang, hing er een vrij dikke mist op het water der rivier. Een deel der dampen, waarmede de lucht was vervuld, had zich bij afkoeling verdicht, zoodat ze de oppervlakte van het water met een dichte sluier bedekte.

Toen de ochtendnevel echter langzaam was opgetrokken, kon men op het water een prauw zien, die de Waikato stroomopwaarts werd gestuurd.

Het was een vaartuig van ongeveer zeventig voet lengte, vijf voet breedte en gebouwd, zooals de Venetiaansche gondels.

Acht krachtige roeiers deden het vaartuig pijlsnel over den waterspiegel glijden, terwijl het door middel van een beweegbaren pagaai bestuurd werd door een man van hooge en krachtige gestalte.

Deze man was een zeer voornaam Maori-opperhoofd,

Het was een vaartuig van 70 voet lengte.

hetgeen duidelijk was te zien aan zijn trotsche houding en aan de ontelbare, op zijn gelaat getatouëerde figuren. Hij droeg een mantel van Nieuw-Zeelandsch vlas, welke met hondenhuiden gevoerd was. Voor hem zaten negen krijgers van minderen rang, doch evenals hij, gewapend en norsch voor zich uitblikkend.

In het midden der boot stonden, aan voeten gebonden, doch met ongeketende handen, tien Europeesche gevangenen, dicht tegen elkaar gedrukt.

Deze gevangenen waren lord Glenarvan, lady Helena, majoor Mac Nabbs, Paganel, John Mangles, Robert en Mary Grant, Mr. Olbinet, Wilson en Mulrady.

Misleid door den dichten nevel van den avond te voren, had het gezelschap zijn kamp opgeslagen te midden van een talrijke troep inboorlingen, die hen ongestoord naderbij hadden laten komen. Tegen middernacht waren zij echter plotseling overvallen en naar de prauw gesleept. Tot dus verre hadden zij nog geen enkele mishandeling te verduren gehad, alhoewel het vast stond, dat hier iedere tegenstand nutteloos zou geweest zijn.

Trouwens, hun wapens en munitie bevonden zich in handen der inboorlingen en bij de minste poging tot verzet zouden ze met hun eigen kogels worden neergeschoten.

Door het opvatten van eenige Engelsche woorden, die de inboorlingen onder elkaar wisselden, begrepen de vrienden al spoedig, dat de Maori's kort te voren met de Britsche troepen waren slaags geweest, zware verliezen hadden geleden en zich nu terug trokken naar het Waikato district. Nadat het opperhoofd zijn beste krijgers in een hardnekkig gevecht met de soldaten van het 42e regiment had zien vallen, besloot hij, een nieuwe oproep tot de stammen aan de rivier te richten, teneinde zich te kunnen vereenigen met den ontembaren William Thompson, die nog steeds vocht tegen de vreemde overheerschers.

De naam van het opperhoofd, in wiens handen de leden van het gezelschap waren gevallen, was even zoo vreesaanjagend als zijn geheele persoonlijkheid : hij noemde zich n.l. Kai-Koumou, hetgeen in de taal der inboorlingen beteekent „Hij, die de ledematen zijner vijanden verslindt". Kai-Koumou was een buitengewoon dapper man, maar zijn wreedheid was even groot als zijn persoonlijke moed. Van hem behoefde men geen enkel medelijden te verwachten. Hij was bij de soldaten van het Engelsche leger ten zeerste berucht en op zijn hoofd was door den gouverneur van Nieuw-Zeeland een hooge prijs gesteld.

Deze vreeselijke slag had lord Glenarvan en zijn vrienden juist getroffen op het oogenblik, dat ze zich onder den rook van Auckland bevonden, in welke stad zij scheepsgelegenheid naar Europa dachten te vinden. Uiterlijk was Glenarvan volmaakt kalm. Hij gevoelde maar al te goed, dat hij als de leider van het gezelschap zijn vrienden het voorbeeld moest geven en dat het van zijn houding waarschijnlijk zou afhangen, of de overige vrienden al dan niet den moed zouden verliezen.

Evenals de meeste Schotten, was lord Glenarvan streng geloovig Christen en dus wilde hij geen oogenblik twijfelen aan de rechtvaardigheid God's, die hem tot nu toe in zijn heilige onderneming had gesteund.

Geen oogenblik had hij dan ook eenige spijt, zijn leven in de waagschaal te hebben gesteld, om dat van kapitein Grant en zijn beide matrozen te kunnen redden.

De overige leden der expeditie waren hun leider volkomen waardig. Wie hun kalme en trotsche houding had gezien, zou geen oogenblik op de gedachte zijn gekomen, dat deze menschen een zekere ondergang tegemoet gingen. Trouwens, op raad van Glenarvan hadden allen een onverschillige houding aangenomen; dit was het eenige middel, om de woeste inboorlingen eenig ontzag in te boezemen. Wilden over het algemeen en Maori's in het bijzonder, toonen een zekere waardige trots,

die hen nooit en onder geen enkele omstandigheid verlaat.

Zij hebben slechts bewondering voor den man, die koelbloedig en dapper is. Aldus handelende, wist Glenarvan bij voorbaat, dat hij zich zelf en zijn vrienden menig onaangename behandeling bespaarde.

Sinds men den vorigen avond het kamp had verlaten, hadden de reeds van nature weinig mededeelzame inboorlingen nauwelijks een woord gesproken. Uit enkele gewisselde woorden had Glenarvan echter spoedig opgemaakt, dat zij Engelsch verstonden. Hij besloot dus, het opperhoofd te vragen, welk lot hem en zijn vrienden beschoren was.

Hij wendde zich thans tot Kai-Koumou en vroeg bedaard:

„Waar brengt gij ons heen?"

Kai-Koumou blikte hem koel aan en antwoordde geen enkel woord.

Waarop Glenarvan hernam:

„Wat hebt u met ons voor?"

Een oogenblik bliksemde het in de donkere oogen van het opperhoofd.

Een oogenblik slechts. Want onmiddellijk liet hij er bedaard op volgen:

„U uitwisselen, indien de uwen u terug willen hebben."

„En indien ze weigeren?"

„U dooden!"

Glenarvan vroeg niet verder. Hij begon echter direct eenige hoop te krijgen. Zonder twijfel waren eenige Maori opperhoofden in handen der Engelschen gevallen en wilde Kai-Koumou hen terug krijgen, door Glenarvan en zijn vrienden als ruilmiddel aan te bieden. De toestand was dus nog niet geheel en al hopeloos; er was nog kans op redding.

Paganel volgde op zijn kaart den loop der rivier, terwijl de beide dames op fluisterenden toon met elkaar spraken; niemand zou het de beide dappere vrouwen

hebben aangezien, dat hun harten door de verschrikkelijkste angsten werden verscheurd.

De Waikato is de nationale rivier van Nieuw-Zeeland, een rivier, waarop de inboorlingen even trotsch zijn als de Duitschers op hun Rijn en de Oostenrijkers op hun Donau. In haar twee honderd mijlen langen loop, bespoelt deze rivier de schoonste gedeelten van het noordelijk eiland, van af de provincie Wellington tot Auckland.

Nog geen enkel Europeesch vaartuig heeft de golven dezer prachtige rivier ooit gekliefd. Slechts de prauwen der inboorlingen ziet men er op varen. Met de grootste moeite is het tot dus verre aan slechts enkele moedige reizigers gelukt, in een inboorlingen-prauw tusschen de oevers der rivier door te stevenen. De toegang tot de Boven-Waikato schijnt den profane Europeanen verboden te zijn.

Paganel kende de eerbied der inboorlingen voor hun rivier. Het was hem bekend, dat het noch eenige Engelsche noch eenige Duitsche natuuronderzoeker tot nu toe gelukt was, de stroom verder op te varen dan de plaats waar zij zich samenvoegt met de Waipa.

En het was dus met een zekere nieuwsgierigheid, dat hij zich afvroeg, waarheen Kai-Koumou zijn gevangenen wel zou brengen.

Hij zou het waarschijnlijk nooit geraden hebben, indien het tusschen de inboorlingen vaak herhaalde woord „Taupo" zijn aandacht niet had getrokken.

Hij raadpleegde zijn kaart en ontdekte, dat met den naam Taupo een meer wordt aangeduid, dat op de zuidelijke grenzen der provincie Auckland, midden in het meest rotsachtige gedeelte van het eiland is gelegen. De Waikato stort zich in dat meer en verlaat het aan de andere zijde, om haar loop voort te zetten.

De afstand echter, tusschen de plaats van samenvloeiing en het Taupo-meer bedraagt ongeveer honderd twintig mijl.

Ten einde niet door de inboorlingen verstaan te worden, vroeg Paganel in het Fransch aan John Mangles, te willen berekenen, hoe snel het vaartuig vooruit kwam.

John Mangles schatte de snelheid op ongeveer drie mijl per uur.

„Indien we dus 's nachts halt maken, dan zal onze reis naar het meer ongeveer vier dagen duren," meende hierop de geleerde.

„Zullen we geen Engelsche posten ontmoeten?" vroeg Glenarvan.

„Dat zou ik moeilijk kunnen zeggen, waarde vriend. Ik vermoed echter, dat de troepenhoofdmacht zich in de nabijheid van het meer bevindt."

„Waarom?"

„Omdat de streek van het meer de bakermat van den opstand is."

Glenarvan zuchtte een oogenblik.

„God geve het!" mompelde hij.

Glenarvan sloeg een treurigen blik op zijn jeugdige echtgenoote en miss Grant, twee weerlooze vrouwen, die overgeleverd waren aan een troep inboorlingen, die hun weergâ in wreedheid nog moesten zoeken. Om echter niet te verraden, dat een der vrouwelijke gevangenen zijn echtgenoote was, keek hij spoedig een anderen kant uit en sloeg onverschillig de oevers der breede rivier gade.

Een halve mijl boven de samenvloeiing was het vaartuig zonder aan te leggen de vroegere woonplaats van koning Potatau voorbijgeroeid. Geen andere boot was op de riiver te zien. Eenige ver van elkander gelegene hutten op de oevers bewezen door haar bouwvalligheid, dat de oorlog daar pas zijn verwoestingen had aangericht. De streken langs de oevers schenen verlaten, de boorden van den stroom onbewoond. Het treurige landschap werd alleen verlevendigd door eenige vertegenwoordigers van de familie der watervogels. Nu eens vluchtte de „taparunga", een steltlooper met zwarte

vleugels, witten buik en rooden snavel, zoo snel zijn lange pooten hem wilden dragen. Dan weer keken drieërlei reigers, de aschgrauwe „matuku", een soort van roerdomp met een dom uitzicht, en de prachtige „kotuku", met witte vederen, gelen snavel en zwarte pooten, bedaard naar het voorbijvarende inlandsche vaartuig. Waar de glooiende oevers een zekere diepte van het water aanduidden, loerde de duikerkoning, de „kotare" der Maori's, op die kleine palingen, die bij millioenen in de Zeelandsche rivieren rondzwemmen. Waar de struiken over den stroom hingen, maakten zeer aardige hoppen, riet- en purperhoenders hun morgentoilet in de eerste stralen der zon. Al die gevleugelde dieren smaakten de rust, die de afwezigheid der menschen, welke de oorlog verjaagd of gedood had, hun schonk.

Gedurende dit eerste gedeelte van haar loop door de groote vlakten had de Waikato een aanzienlijke breedte. Maar hoogerop werd het dal, waar ze haar bedding in had uitgehold, vernauwd, eerst door heuvels, later door bergen. Tien mijlen boven de vereeniging wees de kaart van Paganel op den linkeroever het dorp Kirikiriroa, dat er ook lag. Kai-Koumou legde er niet aan. Hij liet aan de gevangenen hun eigen levensmiddelen uitreiken, die bij de plundering van de legerplaats waren medegenomen. Hij, zijn krijgslieden en zijn slaven vergenoegden zich met het gewone voedsel der inlanders, eetbare varens, „de pteris esculenta" der kruidkundigen, in den oven gekookte wortels, en „kapanas", aardappelen, die op de beide eilanden overvloedig geteeld worden.

Tegen drie uur verrezen er eenige bergen op den rechteroever, de Pokaroa-Ranges, die veel hadden van een ontmantelde vesting. Op sommige loodrechte spitsen verhieven zich verwoeste „pah", oude verschansingen, die de Maori-krijgsbouwkundigen in onneembare stellingen hadden opgeworpen. Men zou ze voor groote arendsnesten aangezien hebben.

De zon verdween haast onder de kimmen, toen het

vaartuig op den steilen oever aanhield, bezaaid met puimsteenen, welke de Waikato, op vuurspuwende bergen ontsprongen, in haar loop medevoert. Daar groeiden eenige boomen, die geschikt schenen om een legerplaats te beschutten. Kai-Koumou liet zijn gevangenen ontschepen; de handen der mannen werden geboeid, de vrouwen bleven vrij, allen werden in het midden van de legerplaats gebracht, die door groote vuren met een onoverkomelijken muur van vlammen werd omgeven.

Voor Kai-Koumou aan zijn gevangenen zijn voornemen had te kennen gegeven om hen uit te wisselen, hadden Glenarvan en John Mangles de middelen besproken om hun vrijheid terug te krijgen. Wat zij in het vaartuig niet konden beproeven, wilden zij, als hun bewakers sliepen, onder begunstiging van het nachtelijk duister wagen.

Maar na het gesprek van Glenarvan met het Zeelandsch opperhoofd scheen het verstandiger dit niet te doen. Men moest geduld hebben. Dat was het voorzichtigste. De uitwisseling bood kansen op redding aan, die niet verbonden waren aan een gewapenden aanval of door een vlucht door die onbekende streken. Voorzeker konden er gebeurtenissen voorvallen, die zulk een onderhandeling vertraagden, zelfs beletten, maar het beste was nog haar uitslag af te wachten. En wat konden eigenlijk ook een tiental ongewapenden uitrichten tegen een dertigtal goed gewapende wilden? Ook vermoedde Glenarvan dat de stam van Kai-Koumou een opperhoofd van groot aanzien verloren had, dien hij gaarne terug had, en hij vergiste zich niet.

Den volgenden morgen voer het vaartuig met nieuwe snelheid den stroom op. Om tien uur vertoefde het even aan de samenvloeiing met de Pahaiwhenna, een riviertje, dat kronkelend door de vlakten op den rechteroever liep.

Daar voegde zich een boot met tien inboorlingen bemand bij het vaartuig van Kai-Koumou. De krijgslieden wisselden ter nauwernood den welkomstgroet, het „aïre

mai ra", dat zeggen wil „komt hier in goede gezondheid", en de beide booten voeren gezamenlijk verder. De nieuw aangekomenen hadden eerst onlangs de Engelsche troepen bestreden. Dat zag men aan hun gescheurde kleeren, aan hun bebloede wapens, aan de wonden, die nog onder hun lompen gaapten. Zij waren somber en zwijgend. Maar met de aan alle wilde volken eigen onverschilligheid sloegen zij volstrekt geen acht op de Europeanen.

Tegen den middag vertoonden zich in het westen de toppen van den Maungatotari. Het dal van de Waikato werd al nauwer. Tusschen hooge oevers besloten, schoot de stroom voort met de snelheid van een val. Maar de lichaamskracht der inboorlingen, verdubbeld en geregeld door een gezang, dat de maat aangaf voor de beweging der riemen, voerde het vaartuig over het schuimende water. Zonder letsel kwam men over den val heen, en de Waikato stroomde weer even langzaam als vroeger, daar van mijl tot mijl de uitstekende hoeken harer oevers haar snelheid braken.

Tegen den avond legde Kai-Koumou aan bij den voet der bergen, wier voorloopers zich loodrecht op de smalle oevers verhieven. Daar maakten een twintigtal inboorlingen, die hun booten verlaten hadden, zich gereed om den nacht door te brengen. Vuren brandden onder de boomen. Een even aanzienlijk opperhoofd als Kai-Koumou naderde met afgemeten schreden, en zijn neus wrijvende tegen dien van Kai-Koumou gaf hij hem den vriendengroet „chongui" genaamd. De gevangenen werden in het midden van de legerplaats gebracht en met groote strengheid bewaakt.

Den volgenden morgen werd de lange reis op de Waikato weder voortgezet. Van de kleine zijstroompjes van de rivier kwamen andere booten afzakken. Er waren nu zoo wat zestig krijgslieden bijeen, stellig vluchtelingen van den laatsten opstand, en die, meer of min gehavend door de Engelsche kogels, de bergstreken weder op-

zochten. Soms werd er een gezang aangeheven in de vaartuigen, die in een rechte lijn elkander volgden. Een inlander zette het volkslied van den geheimzinnigen „Pihe" in:

Papa ra ti wati tidi
I dounga nei...

den strijdzang, die de Maori's tot den onafhankelijkheidsoorlog aanvuurt. De volle en welluidende stem des zangers werd door de echo's van het gebergte weerkaatst, en na ieder couplet herhaalden de inboorlingen in koor het oorlogzuchtig refrein, waarbij zij op hun borst sloegen, die als een trom klonk. Dan werden de riemen weer met nieuwe krachten aangevat, de vaartuigen roeiden tegen den stroom op en vlogen over den waterspiegel.

De vaart op de rivier werd dien dag gekenmerkt door een zonderling verschijnsel. Tegen vier ure stoof het vaartuig zonder aarzelen, zonder zijn loop te vertragen, door de vaste hand van het opperhoofd bestuurd, door een eng dal. Woedend brak de branding op de talrijke eilandjes, die licht aanleiding tot ongelukken geven. Zoo ooit op dien buitengewonen tocht op de Waikato, moest men thans zorgen niet om te slaan, daar men op de oevers geen enkele toevlucht zou vinden.

De stroom toch vloeide tusschen die warme bronnen door, welke ten alle tijde de nieuwsgierigheid en belangstelling der reizigers hebben opgewekt. Het ijzeroxyde kleurde het slijk der oevers helderrood. De atmospheer was bezwangerd met een zeer doordringende zwavellucht. De inboorlingen hadden er geen hinder van; de gevangenen hadden daarentegen verbazend veel last van de pestdampen, welke uit de grondspleten opstegen.

Zoo onaangenaam de reuk dezer omgeving echter was, zoo overweldigend schoon was het schouwspel, dat het oog geboden werd.

De vaartuigen waagden zich in een wolk van witte dampen. Haar oogverblindende uitwasemingen kron-

kelden zich als prachtige spiralen tegen den helderen hemel. Op de oevers spoten honderde heete bronnen het kokende water de lucht in. Men zou waarlijk gezegd hebben, dat men het werk bewonderde, van een of ander buitengewoon knappe technicus. Water en dampen vermengden zich in de lucht en vertoonden, onder de werking van het zonlicht, alle kleuren van den regenboog.

Tegen het einde van dien dag, voerden de krachtige riemslagen der inboorlingen, de prauwen over de stroomversnellingen der Hippatua en Tamatea. 's Avonds legde Kai-Koumou aan op een plaats, die honderd mijlen van de rivier-samenvloeiïng verwijderd was. De rivier stroomde nu in zuidelijke richting, d.w.z. in de richting van het Taupo-meer.

Toen Jacques Paganel den volgenden morgen de kaart raadpleegde, herkende hij op den rechteroever den berg Taubara, die tot een hoogte van drie duizend voet oprijst.

Tegen twaalf uur voer de vloot door een zijtak van den stroom het meer Taupo in, en begroetten de inlanders met luidruchtige gebaren een stuk doek, dat in den wind wapperde op het dak eener hut. Het was de vaderlandsche vlag.

Men had het Maori-dorp bereikt.

Glenarvan en zijn vrienden werden er als gevangenen binnengebracht.

TWEEDE DEEL

ELFDE HOOFDSTUK.

Het meer Taupo.

Lang voor de historische tijden heeft zich door de instorting van holen in de trachietlava op het midden des eilands een onpeilbare kolk, vijf en twintig mijl lang en twintig mijlen breed, gevormd. Het water, dat van de omliggende bergtoppen stortte, heeft die ontzettende holte gevuld. De kolk is een meer geworden, maar nog altijd een afgrond gebleven, en men heeft er de diepte nog niet van kunnen peilen.

Dat is het vreemde meer Taupo, dat twaalf honderd vijftig voet boven den zeespiegel en tusschen een kring van bergen in ligt, die twee en half duizend voet hoog zijn. Die uitgestrekte watervlakte, wier hevige stormen bijna te vergelijken zijn met de kringvormige stormen op den oceaan, wordt heerlijk ingesloten, ten westen door hooge loodrechte rotsen, ten noorden, door eenige verwijderde en met boschjes bekroonde toppen, ten oosten door een breede lage oever, waarover een weg loopt en die met puimsteenen bezaaid is, die tusschen de bladeren der struiken heen blinken, en ten zuiden, door vulkanische kegelbergen, aan den zoom van een woud gelegen.

Die geheele streek kookt als een ontzaglijke waterketel, hangende over de onderaardsche vlammen. De grond beeft onder de werking van het inwendige vuur. Op vele plaatsen stijgt een heete damp op. De aardkorst scheurt en barst als een koek, die te sterk rijst, en ongetwijfeld zou die geheele hoogvlakte in een gloeien-

den oven wegzinken, wanneer de geboeide dampen niet twaalf mijlen verder een uitweg vonden door de kraters van den Tongarino.

Van den noordelijken oever gezien, schenen vederbossen van rook en vlammen boven dien vulkaan, door kleine vuurspuwende bergen omringd, te wapperen. De Tongariro scheen in verband te staan met een vrij ingewikkeld bergstelsel. Achter hem verborg de afgezonderd in de vlakte staande Ruapohoe zijn met sneeuw bedekte kruin ter hoogte van negen duizend voet in de lucht. Geen sterveling heeft nog den voet gezet op zijn ongenaakbaren kegel; het menschelijk oog heeft nooit de diepte van zijn krater gepeild, terwijl tot driemalen toe in twintig jaar de heeren Bidwill en Dyson, en laatst Von Hochstetter de toegankelijker toppen van den Tongariro hebben gemeten.

Aan die vuurspuwende bergen zijn legenden verbonden, en bij iedere andere gelegenheid zou Paganel ze zeker aan zijn makkers verteld hebben. Hij zou hun medegedeeld hebben, hoe er eens over een vrouw twist ontstond tusschen den Tongariro en den Taranaki, die toen zijn buurman en vriend was. De Tongariro, die wat heethoofdig is, zooals alle vulkanen, werd zoo driftig, dat hij den Taranaki sloeg. Geslagen en vernederd vluchtte deze door het Whanganni-dal, en bereikte de zeekust, waar hij nu eenmaal staat onder den naam van den Egmont.

Maar Paganel had even weinig lust om te vertellen, als zijn vrienden om toe te luisteren. Zij sloegen zwijgend den noordoostelijken oever van het Taupo-meer gade, waar hun ongelukkig gesternte hen heenvoerde. De zendingspost door den eerwaarden Grace te Pukawa op den westelijken oever van het meer gesticht, bestond niet meer. De oorlog had den leeraar ver weggedreven van het voornaamste brandpunt van den opstand. De gevangenen waren alleen, overgelaten aan de willekeur van wraakzuchtige Maori's, en juist in dat onbeschaafde

gedeelte des eilands, waar het Christendom nooit doorgedrongen is.

Toen Kai-Koumou de Waikato verlaten had, stak hij de kleine kreek over, die tot uitwatering van den stroom dient, voer om een puntig voorgebergte en landde op den oostelijken oever van het meer, aan den voet van den Manga-berg, die een hoogte van achttien honderd voet bereikt. Daar breidden zich akkers uit met het kostbare Nieuw-Zeelandsche vlas. De inboorlingen noemen het „harakeke". Al wat die nuttige plant oplevert, is bruikbaar. Haar bloemen verschaffen een soort van uitmuntenden honig, haar stam brengt een gomachtige zelfstandigheid voort, die de plaats van was of stijfsel vervangt; haar nog nuttiger blad leent zich tot allerlei gedaante-verwisseling; versch, gebruikt men het als papier; gedroogd, levert het een uitstekende zwam; gekorven, verandert het in koord, kabeltouw en draad; uitgeplozen en gevlochten wordt het deken of mantel, mat of schaamteschort, en rood of zwart geverfd kleedt het de deftigste Maori's.

Dit kostbare vlas wordt dan ook allerwege op de twee eilanden gevonden, aan de zeekust, zoowel als aan de oevers der rivieren en meren. Men vindt het vlas soms, uitgestrekte velden bedekkende, of ook wel, in kleine struiken op afgelegen plaatsen groeiende.

Ongeveer een kwart mijl van de plaats verwijderd waar de prauw had aangelegd, bevond zich een versterkte Maoristad. Een tamelijk goed onderhouden pad voerde er heen.

Men liet lord Glenarvan en zijn vrienden echter een omweg maken, toen zij, bevrijd van alle boeien, door de Maori-krijgers naar genoemde vesting werden gevoerd.

Dicht bij de stad gekomen, moesten de dames het vreeselijke schouwspel gadeslaan, van eenige door de zon verbleekte menschenhoofden, die op houten palen langs den weg stonden. Het waren de hoofden van

vijandelijke krijgers, die men gevangen had gemaakt en vervolgens had opgegeten.

De lezer zal licht begrijpen, dat de voornaamste hut dezer inlandsche vesting aan Kai-Koumou, het opperhoofd, toebehoorde. Het was een naar omstandigheden tamelijk goed gebouwde hut, waarnaast de schuren van het Maori-opperhoofd lagen. In deze schuren bewaarde hij zijn oogst, eenige varkens, geiten en andere kostbaarheden.

Nauwelijks waren de gevangenen binnen de vesting, of ze werden met een luid joelen en tieren begroet. Het was vooral een troep oude wijven, die daarbij vreeselijk te keer ging. De oorzaak dezer scheldpartij was in korte woorden het volgende:

Eenige maanden te voren was Kai-Koumou met twee honderd der dapperste krijgers naar de Beneden Waikato getrokken, om daar de Engelschen te gaan bestrijden. Het resultaat was vreeselijk geweest.

Bij de verdediging van den vaderlandschen bodem hadden de inboorlingen een ontzettende nederlaag geleden. Kai-Koumou keerde slechts met vijftig krijgers, voor het grootste gedeelte nog gewond, naar zijn stad terug. Honderdvijftig man waren op het slagveld gesneuveld. Men kan zich dus het algemeene afgrijzen en de razende woede der inboorlingen voorstellen, toen ze vernamen, dat hun bloedverwanten op vreemden bodem gestorven waren, zonder dat het mogelijk was, hen op godsdienstige wijze te begraven. En in hun verblinde haat jegens alles wat Europeaan was, zouden lord Glenarvan en zijn vrienden alles moeten ontgelden, wat de Engelsche soldaten hadden misdreven.

Teneinde zijn gevangenen tegen de razende volksmenigte te beschermen, liet Kai-Koumou hen naar een soort heilige hut brengen, waar ze voorloopig veilig waren.

Nauwelijks echter waren de vrienden in deze hut opgesloten, of Robert klom op de schouders van Wilson en

slaagde er in, zijn hoofd door een opening tusschen het dak en den muur te steken. Van daar uit kon hij de geheele vesting overzien tot aan de hut van Kai-Koumou.

Zoodoende kon hij de vrienden van alles op de hoogte houden wat er buiten voorviel.

„Zij staan om het opperhoofd..." fluisterde hij.

„Anders niet?" vroeg Glenarvan.

„Zij zwaaien met de armen.

„Wat doet Kai-Koumou?"

„Hij gaat nu spreken."

Eenige oogenblikken bleef Robert zwijgen; waarschijnlijk gebeurde er niets bijzonders.

Eindelijk hernam hij:

„Kai-Koumou spreekt... De wilden komen tot rust... Men luistert naar hem..."

De majoor merkte op:

„Kai-Koumou schijnt er een persoonlijk belang bij te hebben, ons te beschermen."

„Waarom?" vroeg lady Helena.

„Om ons tegen de gevangen opperhoofden uit te wisselen, lieve nicht."

„Zullen zijn krijgslieden daarin bewilligen?"

„Vraag dat aan Robert."

Lady Helena wendde zich tot den knaap:

„Wat gebeurt er buiten, mijn jongen?"

Robert keek en antwoordde:

„Ze luisteren allen naar Kai-Koumou... Nu gaan ze uiteen... Enkelen keeren terug naar hun hutten... anderen verlaten de vesting..."

„Robert!"

„Mijnheer Mac Nabbs?"

„Vergis je je niet?"

„Nee, majoor; ik heb het duidelijk gezien."

„Wat gebeurt er verder?"

„Kai-Koumou is nu alleen met de krijgers, die ons gevangen hebben genomen."

„Wat doen ze?"

„Een der inboorlingen komt hierheen."

„Kom naar beneden, Robert," zei Glenarvan.

Op dit oogenblik greep lady Helena den arm van haar echtgenoot.

„Edward," sprak ze op vastberaden toon, „noch ik, noch Mary Grant mogen levend in handen vallen der inboorlingen."

En terwijl ze deze woorden sprak, reikte ze lord Glenarvan een geladen revolver.

„Een revolver?" riep lord Glenarvan verbaasd, terwijl zijn oogen vonken schoten.

„Zooals je ziet, Edward."

„Hoe kom je daaraan?"

„De Maori's hebben mij en Mary niet gefouilleerd en dit wapen had ik onder mijn kleederen verborgen. Bedenk echter, Edward, dat de kogels niet voor de Maori's bestemd zijn, maar wel voor mij en Mary..."

„Verberg het wapen Edward," sprak Mac Nabbs. „Het is nog niet zoo ver..."

De revolver verdween in een der zakken van lord Glenarvan.

Op hetzelfde oogenblik werd de mat, welke den ingang der hut bedekte, terzijde geschoven en verscheen een der inboorlingen.

Hij gaf de gevangenen een wenk, hem te volgen. Glenarvan en zijn vrienden sloten zich aaneen, liepen het plein over en stonden eenige seconden later voor Kai-Koumou.

De voornaamste krijgers van den stam waren hier verzameld. Naast Kai-Koumou stond een inboorling van ongeveer veertig jarigen leeftijd, die door zijn stamverwanten met Kara-Tete werd aangesproken. Deze naam beteekent in het Nieuw-Zeelandsch zooveel als „De driftige".

Uit de voorkomendheid, waarmede Kai-Koumou de-

zen krijger behandelde, was af te leiden, dat hij een zeer voorname rang in den stam bekleeden moest.

Onmiddellijk begon Kai-Koumou met het verhoor zijner gevangenen.

Hij richtte zich hierbij speciaal tot lord Glenarvan, in wien hij den leider van het gezelschap had herkend.

„Zijt gij Engelschman?"

„Ja."

Glenarvan had voor dit, zonder aarzeling gegeven antwoord, zijn reden. Toegevende dat hij Engelschman was, zou de uitwisseling tusschen de gevangenen door deze omstandigheid gemakkelijker verloopen.

Kai-Koumou nam weer het woord.

„Uw vrienden?"

„Zijn Engelschen evenals ik."

En onmiddellijk liet hij er op volgen:

„Wij zijn reizigers, of eigenlijk, schipbreukelingen. Indien u het wilt weten, dan kan ik mededeelen, dat wij geen deel hebben genomen aan den oorlog."

„Dat doet weinig ter zake."

Het antwoord werd op een ruwe manier gegeven.

„Waarom niet?" vroeg Glenarvan.

„Omdat iedere Engelschman onze vijand is. Zij hebben ons volk overvallen; onze dorpen verbrand."

„Daar deden ze verkeerd aan," antwoordde Glenarvan. „En dat zeg ik niet, omdat ik in uw macht ben, maar wel omdat ik het denk."

„Luister," sprak Kai-Koumou. „Onze priester, Tohonga, is in handen der Engelschen gevallen. Gaarne had ik u het hart uit de borst gerukt, maar onze wet gebiedt ons, onze priester vrij te koopen.

Na een oogenblik zwijgen vervolgde hij:

„Denkt u, dat de Engelschen Tohonga uitleveren tegen uw persoon?"

Glenarvan aarzelde een oogenblik met zijn antwoord.

Hij keek Kai-Koumou oplettend aan.

Eindelijk antwoordde hij:

„Ik weet het niet."

„Spreek," hernam Kai-Koumou. „Is uw leven zooveel waard als dat van onzen priester?"

„Neen."

„Waarom niet?"

„Ik ben geen opperhoofd van mijn volk."

„Ook geen priester?"

„Evenmin."

Bij dit antwoord was Paganel stom verbaasd en keek hij Glenarvan met de grootste verwondering aan.

Ook Kai-Koumou scheen verrast.

„U twijfelt dus?" vroeg hij.

„Ik weet het niet," antwoordde Glenarvan.

„Nemen de uwen u niet tegen Tohonga?"

„Mij alleen? Neen. Allen te zamen; misschien."

„Bij de Maori's geldt het hoofd voor hoofd."

„Dan kunt u om te beginnen eerst deze dames tegen uw priester aanbieden," sprak Glenarvan.

Hierbij wees bij op zijn echtgenoote en miss Grant.

Lady Helena wilde op haar man toesnellen, maar werd daarin door haar neef verhinderd.

Glenarvan maakte een eerbiedige buiging voor de beide dames en sprak tot Kai-Koumou gewend:

„Deze beide vrouwen bekleeden bij hun volk een hooge rang."

Het opperhoofd keek zijn gevangene met nauw verholen spot aan. Hij werd echter oogenblikkelijk weer ernstig en sprak:

„Vervloekte Europeaan, dacht je misschien Kai-Koumou te kunnen bedriegen? Dacht je, dat de oogen van Kai-Koumou niet in de harten kunnen lezen?"

En naar lady Helena wijzende, vervolgde hij:

„Dat is je vrouw!"

„Neen, de mijne!" riep Kara Tete.

En de gevangenen ter zijde duwende, legde hij zijn handen op lady Helena's schouder. De arme vrouw werd doodsbleek bij deze aanraking.

„Edward!" riep ze in doodsangst.

Zonder een woord te spreken, strekte Glenarvan den arm uit. In zijn hand blonk de revolver. Het volgende oogenblik klonk een schot en lag Kara Tete dood op den grond.

Op het geluid der losbranding waren alle inboorlingen uit hun hutten gestormd. In weinige seconden stond het plein vol menschen. De revolver werd uit Glenarvan's handen gerukt.

Kai-Koumou wierp hem een vreemde blik toe. Daarop dekte hij met den eenen arm de moordenaar en hield met den andere de razende volksmenigte in bedwang, die, zinneloos van woede, op de Europeanen indrong.

Eindelijk gelukte het hem, het gejoel der menigte te overstemmen.

„Taboe! taboe!" riep hij met donderende stem.

Bij deze woorden bleef de menigte als vastgenageld staan voor Glenarvan en zijn vrienden, die, althans voor het oogenblik, door een bovennatuurlijke macht beveiligd schenen.

Een paar minuten later had men hen naar de heilige hut terug gebracht.

Toen de majoor echter rondkeek, bleek het, dat Jacques Paganel en Robert Grant verdwenen waren.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Robert Grant, de levensredder.

„Taboe" had Kai-Koumou geroepen. Dit geheimzinnig woord scheen de vrienden tegen een overval der wilden te beschermen.

Het is noodig, dat hier een korte verklaring volgt van de beteekenis van dit woord.

Een Nieuw-Zeelandsch priester of opperhoofd kan iedere persoon of ieder voorwerp taboe verklaren, al naar de omstandigheden hem daartoe geschikt lijken. Is het taboe eenmaal over een persoon of voorwerp uitgesproken, dan is het iederen inboorling op straffe des doods verboden, genoemd voorwerp aan te raken of met een taboe verklaard persoon omgang te hebben.

Buitendien zijn de graven van voorname opperhoofden stilzwijgend taboe, even als een man, die zich laat tatoeëeren, een hut of prauw bouwt; ook zieken en dooden worden door de taboeverklaring voor omgang met menschen beschermd.

En in een dergelijken taboetoestand verkeerden thans de vrienden van lord Glenarvan.

Niemand maakte zich echter eenige illusie over het lot, dat allen te wachten stond. Reeds alleen de moord op het opperhoofd was aanleiding genoeg, om allen met den dood te straffen. Glenarvan koesterde nog slechts de vage hoop, dat de toorn der woedende inboorlingen slechts hem alleen zou treffen en zijn vrienden zou sparen.

De gevangenen brachten een verschrikkelijke nacht door. Robert noch Paganel waren komen opdagen. Men twijfelde al niet meer aan het lot dezer beide ongelukkigen; het stond voor allen vast, dat zij als eerste slachtoffers der woedende Maori's gevallen waren. Alle hoop

was verdwenen, zelfs uit het hart van den majoor, die toch anders niet zoo gauw den moed verloren gaf.

John Mangles werd bijna waanzinnig van smart, toen hij Mary in zoo troosteloozen toestand zag.

Intusschen dacht lord Glenarvan aan het vreeselijk verzoek zijner vrouw, die, om aan de foltering of de slavernij te ontgaan, door zijn hand wilde sterven. Zou hij er ooit den treurigen moed toe hebben? Hij twijfelde.

„En Mary?" dacht John Mangles. „Wat moet er van haar terecht komen?"

Aan een ontvluchting viel niet te denken: tien, tot de tanden gewapende krijgers hielden onafgebroken de wacht voor den ingang der hut.

Deze verschrikkelijke toestand duurde drie dagen; op den derden dag na zijn afsterven, zou het gedoode Maori-opperhoofd begraven worden.

John Mangles was op de schouders geklommen van Wilson, teneinde te kunnen zien, wat er buiten gebeurde.

Doch nauwelijks had hij een blik naar buiten geworpen, of hij daalde weer neer en sprak:

„Een der inboorlingen komt hierheen."

Met ontzetting keken de vrienden elkaar aan.

„Edward," sprak lady Helena, „herinner je, wat ik je verzocht heb!"

Lord Glenarvan drukte zijn vrouw zwijgend aan de borst.

Mary Grant trad op John Mangles toe en sprak:

„John!"

Het was de eerste maal, dat het meisje hem bij zijn voornaam aansprak.

„John," zei Mary Grant, „lord en lady Glenarvan zijn van gedachte, dat een man het recht heeft, zijn vrouw te dooden, om haar een leven van schande te besparen. Ik ben van meening, dat een verloofde hetzelfde kan verlangen van den man dien zij liefheeft. John, in dit uiterste oogenblik, vraag ik je, of je mij als je verloofde

wilt beschouwen en of ik op je kan rekenen, zooals lady Helena op lord Glenarvan rekent."

„Mary, lieve Mary!" riep John Mangles radeloos. „Ik zal..."

Hij kon zijn zin niet voleidigen; de voorhang werd ter zijde geschoven, de Maori-krijger verscheen en de gevangenen werden voor Kai-Koumou gebracht. De beide dames schenen in hun lot te berusten; de mannen toonden een kalmte, die een bewijs gaf van hun bovenmenschelijke zielekracht.

De rechtzitting begon onmiddellijk.

Kai-Koumou nam het woord:

„Jij hebt Kara Tete gedood?" sprak hij tot lord Glenarvan.

„Ik heb hem gedood."

„Morgenochtend, bij zonsopgang, zal je eveneens gedood worden."

„Alleen?" vroeg Glenarvan, terwijl hem het hart van angst dreigde te springen.

„Ja!"

Op dat oogenblik viel er tusschen de omstanders een heftige beweging waar te nemen. Glenarvan wierp een blik om zich heen en zag weldra een jonge krijger verschijnen, die er doodelijk vermoeid uitzag. De man scheen een verre reis achter den rug te hebben.

Nauwelijks had Kai-Koumou hem gezien, of hij vroeg hem in het Engelsch, met de bedoeling, dat ook de gevangenen het gesprek konden volgen:

„Kom je uit het kamp der Engelschen?"

„Ja."

„Heb je Tohonga gezien?"

„Ja."

„Leeft hij?"

„Hij is dood. De Engelschen hebben hem gefusiljeerd."

Dit bericht beteekende het doodvonnis voor Glenarvan en alle vrienden.

Kai-Koumou sprong op en riep:

„Allen, verstaat gij, allen zult ge morgenochtend bij zonsopgang sterven."

Een gemeenschappelijke straf zou al de ongelukkigen dus treffen. Lady Helena en miss Mary sloegen een dankbare blik ten hemel.

De gevangenen werden naar de hut terug gebracht, daar de Maori's dien dag besteden wilden met de godsdienstige begrafenis van het opperhoofd.

Ze zouden deze hut niet eerder dan den volgenden morgen verlaten, om dan rechtstreeks naar den martelpaal gevoerd te worden.

Men dient n.l. te weten, dat de bewoners van Nieuw-Zeeland hun gevangenen eerst op de meest wreede manier martelen, alvorens ze de ongelukkigen ter dood brengen.

Ondanks het verschrikkelijke van hun toestand, werd het avondmaal gezamelijk genuttigd.

Dit gebeurde op voorstel van Glenarvan.

„We zullen morgen tochtend onze krachten noodig hebben," sprak hij, „om deze wilden te toonen, dat Europeanen op waardige wijze weten te sterven."

Na het avondmaal werd door lady Helena het gebed voorgedragen. Met ontbloot hoofd werd dit gebed door alle vrienden nagezegd.

Waar is de mensch, die in het aangezicht van den dood niet aan God denkt?

Na aldus hun laatste plichten jegens het Opperwezen te hebben vervuld, omhelsden de vrienden elkaar.

Door vermoeidheid overweldigd, vielen lady Helena en miss Mary weldra in slaap. Ten einde haar niet te wekken, sprak Glenarvan op gedempten toon:

„Beste vrienden, ons leven en dat dezer beide onschuldige vrouwen is in de hand van God. Indien het Zijn wil is, dat wij morgenochtend sterven, dan zullen we ook als goede Christenen weten te sterven, als menschen, die onbevreesd voor de Rechterstoel van den Allerhoogsten durven te treden. God, die in de harten

der menschen kan lezen, weet, dat wij een edel doel vervolgden. Indien de dood ons wacht in plaats van het succes, dan is het Zijn wil. Zoo onverbiddelijk Zijn Rechterspraak ook moge zijn, ik zal me er niet tegen verzetten en geen klacht laten hooren. Maar de dood bij de wilden beteekent niet slechts de dood alleen, maar eveneens de vreeselijkste marteling en de schande. Vrienden, hier zijn twee onschuldige vrouwen..."

Tranen verstikten zijn stem. Een oogenblik was hij gedwongen op te houden. Toen hij zijn ontroering weer gedeeltelijk meester was, vervolgde hij onder doodelijke stilte:

„John, Mary Grant heeft je iets verzocht en je hebt het haar beloofd. Het zelfde, dat ik aan lady Helena beloofd heb. John, mijn vriend, ik vraag je als man tegenover man; wat is je besluit?"

„Mylord," antwoordde John Mangles, „ik geloof voor God het recht te hebben, mijn plicht te doen en mijn belofte te vervullen."

„Daartoe ontbreekt ons iets, John."

„Wat, mylord?"

„Wapens."

„Ik heb er een."

Bij deze woorden haalde John Mangles een dolk te voorschijn en vertelde, dat hij deze uit de handen van Kara Tete had gerukt, op het oogenblik dat het opperhoofd dood ter aarde stortte.

En hij liet er op volgen:

„Mylord, de geen van ons beiden, die den ander overleeft, zal de wensch van lady Helena en Mary Grant vervullen, nietwaar?"

Na deze woorden heerschte er een diep zwijgen in de hut. Eindelijk sprak de majoor:

„Beste vrienden, bewaar dit uiterste middel voor het laatste oogenblik. Ik ben tegenstander van alles wat onherstelbaar is."

„Ik zal je eens wat zeggen, waarde neef," antwoordde

Glenarvan. „Ik heb zooeven niet aan ons, maar wel aan de beide vrouwen gedacht. Wij, mannen, zullen den dood weten te trotseeren. Ach, indien de vrouwen niet bij ons waren, dan had ik u reeds lang toegeroepen: „Vooruit makkers, laat ons een uitval beproeven. Laat ons die schurken aanvallen. Maar met Helena en Mary... neen, het kan niet..."

John lichtte de voorhang op die voor de hut hing, Daar buiten stonden of zaten vijf en twintig inboorlingen, die de wacht hielden en de gevangenis geen oogenblik uit het oog verloren.

De heilige hut was slechts te bereiken over een smalle landtong, die haar met het dorpsplein verbond. De zijmuren stonden boven loodrechte rotswanden en hingen boven een honderd voet diepen afgrond. Langs dezen weg viel aan een ontsnapping dus niet te denken.

De eenige uitgang van de heilige hut was door de deur, welke op de landtong uitkwam, die op haar beurt door de Maori-krijgers scherp bewaakt werd.

Na voor de twintigste maal een blik naar buiten te hebben geworpen, moest Glenarvan dus wel erkennen, dat aan een ontvluchting niet te denken viel.

Intusschen verstreken de uren van dezen verschrikkelijken nacht. De bergen waren in diepe duisternis gehuld. Geen enkele ster schitterde aan het firmament. Af en toe werd de voorhang der heilige hut door een windvlaag een weinig opgelicht, en werden de gezichten der gevangenen beschenen door den schijn van het wachtvuur der inboorlingen.

Doodsche stilte heerschte onder de aanwezigen.

Het zal omstreeks vier uur in den morgen zijn geweest, toen de aandacht van den majoor werd getrokken door een zwak geritsel, dat van onder den achtersten hutmuur scheen te komen.

Eerst bleef de majoor onverschillig voor dit geritsel, maar toen hij bemerkte, dat het aanhield, ging hij op den grond liggen om beter te kunnen hooren. Het kwam

hem voor, alsof daar buiten iemand aan het krabben en graven was.

Toen hij van zijn zaak zeker was, sloop hij naar Glenarvan en John Mangles en gaf hen door een wenk te verstaan, zich evenals hij, op den grond te luisteren te leggen.

„Luister," sprak hij.

Het geritsel was nu reeds een gedruisch geworden en werd met de minuut duidelijker hoorbaar. Men vernam nu duidelijk, dat een of ander hard voorwerp het gesteente bewerkte.

„Waarschijnlijk een of ander dier in zijn hol," meende John Mangles.

Glenarvan bracht de hand aan het voorhoofd.

„Indien het eens een mensch was," zei hij...

„Mensch of dier, ik wil weten, waaraan ik me te houden heb," sprak de majoor.

Wilson, Olbinet en Mulrady kwamen er bij te pas en allen begonnen te graven op de plaats, waar het geluid vandaan kwam. Mulrady sloop echter spoedig weg, en ging bij den ingang der hut op den grond liggen, teneinde de wilden in het oog te houden.

Geen enkele der Maori's vermoedde, wat nauwelijks twintig meter van hen verwijderd gebeurde.

De bodem bestond uit een soort weeke aarde, die een kalklaag bedekte. Ondanks het gebrek aan gereedschappen, vorderde het gat dus vrij snel. Weldra stond het voor de gevangenen vast, dat daar buiten een mensch of meerdere menschen een galerij groeven achter den buitenmuur. Wat kon het doel zijn? Waren die geheimzinnige wezens met het bestaan der gevangenen bekend of was het slechts aan het toeval te danken, dat iemand daar voor een persoonlijk doel aan het graven was? Niemand wist het.

De gevangenen verdubbelden hun pogingen. Hun vingers bloedden, maar ze groeven onverdroten verder. Na een half uur ingespannen werk was het gat ongeveer

een meter diep. Aan het steeds duidelijker wordende gekrab konden zij hooren, dat ze slechts door een dunne aardlaag van de onmiddellijke gemeenschap gescheiden waren.

Er verliepen nog eenige minuten, toen de majoor plotseling zijn hand terug trok; een dolk had er een diepe snede over gegeven. Met moeite onderdrukte hij een kreet van pijn.

Nu trok John Mangles op zijn beurt zijn dolk en wist daarmede het mes te pareeren. Op het zelfde oogenblik greep hij de hand, die het mes voerde.

Deze hand was klein... de hand van een vrouw of van een kind... Het was de hand van een blanke... van een Europeaan..."

Noch de geheimzinnige graver, noch de gevangenen hadden een woord gesproken. Men scheen er van beide zijden belang bij te hebben, te zwijgen.

Een door merg en been dringende gedachte kwam plotseling bij Glenarvan op.

En voordat hij het verhinderen kon, had hij deze gedachte reeds uitgesproken.

„Zou het Robert zijn?"

Zoo zacht hij dezen naam echter ook had uitgesproken, Mary Grant had hem verstaan. Door de vreemde beweging in de hut wakker geworden, was zij naderbij geslopen en greep nu de hand van den geheimzinnigen graver.

De zuster kon zich niet vergissen.

„O, Robert riep ze, met door tranen verstikte stem, „Robert, lieve Robert, ben jij het?"

„Ja, zusje, ik ben hier," antwoordde de brave jongen. „Ik ben hier, om u allen te redden."

„Dapper kind," mompelde Glenarvan.

Nu liet zich weder Robert's stem hooren.

„Houdt de wilden buiten in het oog."

Mulrady sloop naar zijn post.

„Zoo, maak nu het gat wat ruimer."

Na twee minuten kwam de matroos terug.

„Hoe staat het er mee?" vroeg Glenarvan.

„Alles in orde, mylord."

„De wilden...?"

„Slapen."

„Allen?"

„Op vier na."

„Anders niets bijzonders?"

„Neen, mylord."

„Dan maar weer aan het werk."

Na enkele oogenblikken was het gat groot genoeg, om doortocht te verleenen aan een vreemdsoortig wezen, om wiens middel een lang touw van vlas was gebonden.

Nauwelijks stond dit wezen op den beganen grond, of hij werd gevangen genomen... in de armen van zijn zuster, die hem met kussen overdekte. Vervolgens werd de arme jongen aan een even gevaarlijke cipier overgeleverd, namelijk aan lady Helena, die hem eveneens onder haar kussen dreigde te verstikken.

„Mijn lieve Robert, mijn lieve jongen," mompelde ze, „ik dank den hemel, dat ik je weer terug zie. Hebben de wilden je niet gevangen genomen?"

„Nee, mevrouw," antwoordde de knaap. „Ik weet niet hoe het mogelijk was, maar gedurende het tumult dat bij den dood van het opperhoofd ontstond, gelukte het mij, een goed heenkomen te zoeken."

„Hoe deed je dat?"

„Door over de omheining te vluchten."

„Wat heb je al dien tijd uitgevoerd?"

„Ik hield me in de struiken verborgen."

„En vervolgens?"

„Ik heb de begrafenis van het opperhoofd gezien en toen onmiddellijk plannen beraamd, u te bevrijden. In een verlaten hut vond ik dit mes en touw..."

„Werd je niet gezien?"

„Neen, mevrouw."

„Vertel verder."

„Ik ging op verkenning uit en zag kans, de hut van de achterzijde te bereiken. Daartoe behoefde ik slechts den berg te beklimmen, waarop de hut staat; ik groef een gat in den grond en daar ben ik!..."

Robert kon niet meer verder spreken. Iedereen pakte den arme jongen beet en bedekte zijn mond met kussen.

Maar ook nu toonde hij zich weer een waardig zoon van zijn vader te zijn.

Op vastberaden toon sprak hij n.l.:

„Laat ons vertrekken, dames en heeren."

Waarop Glenarvan vroeg:

„Is Paganel beneden?"

„Mijnheer Paganel?" herhaalde de knaap, verwonderd over de vraag.

„Ja."

„Wat zou hij beneden doen, mylord?"

„Op ons wachten."

„Welneen, mylord."

„Is Paganel niet bij je?"

„Ik heb mijnheer Paganel niet gezien. Is hij niet hier?"

„Nee, Robert," antwoordde zijn zuster.

„Heb je Paganel niet gezien?" vroeg lord Glenarvan opnieuw.

„Neen, mylord."

„Ook niet in het tumult?"

„Neen."

„Zijn jullie niet samen gevlucht?"

„Evenmin, mylord."

Robert werd thans van de verdwijning op de hoogte gesteld, waarover de dappere jongen diep bedroefd was.

De majoor maakte een eind aan het gesprek.

„Vrienden," sprak hij, „we hebben geen minuut te verliezen. Waar Paganel ook zijn mag, hij zal het altijd beter hebben dan wij in deze hut. Laat ons dus terstond vertrekken."

De seconden waren inderdaad kostbaar. Robert had

nog verteld, dat hij een grot had ontdekt, welke een verbinding vormde tusschen den loodrechten rotsmuur en het lager gelegen dal. Indien het de vrienden gelukte, deze grot te bereiken, voordat de Maori's hun vlucht zouden ontdekken, dan waren ze gered. De wilden zouden dan n.l. een groote omweg moeten maken, om de vluchtelingen in te halen.

De ontvluchting begon. Men nam alle voorzorgsmaatregelen om haar welslagen te verzekeren. De vluchtelingen kropen een voor een door het gat en kwamen zoodoende in de bovenvermelde grot. Alvorens als laatste de heilige hut te verlaten, deed John Mangles alle sporen verdwijnen en legde de mat op de opening, teneinde te voorkomen, dat de wilden direct zouden weten, langs welken weg de ontvluchting had plaats gevonden.

Het kwam er thans op aan, langs den loodrechten rotsmuur af te dalen.

Dit zou onmogelijk geweest zijn, indien Robert er niet aan had gedacht, een lang touw mede te brengen.

Het touw werd ontrold, aan een uitstekend rotspunt bevestigd en naar beneden geworpen.

Alvorens men begon af te dalen, wilde John Mangles het touw beproeven. Het bleek toen, dat het niet buitengewoon sterk was en hoogstens twee personen tegelijk kon dragen. Men besloot dus, dat lord en lady Glenarvan het eerst zouden afdalen.

Robert vertelde echter, dat hij beneden in den rotsmuur een kleine holte had ontdekt, waarin de eerst aangekomenen zich konden verbergen, terwijl ze op de overige vrienden wachtten.

Het was om deze reden, dat hij verzocht, zich het eerst langs het touw te mogen laten zakken.

Terwijl lord Glenarvan hem de hand drukte, zei hij:

„Ga mijn jongen, en dat de hemel je bescherme."

Robert verdween in de gapende diepte.

De paar minuten, die verliepen, alvorens men van beneden het afgesproken signaal ontving, dat hij behou-

den was aangekomen, leken de vrienden een eeuwigheid toe.

Maar eindelijk verkondigde drie korte rukken aan het touw, dat alles veilig was.

Terstond greep lord Glenarvan zijn jonge vrouw om het middel en begon af te dalen.

Daarna volgden John Mangles met Mary Grant in de gespierde armen.

Vijf minuten na de afdaling van Robert, stonden alle vluchtelingen veilig en wel op den grond.

Terstond sloeg men de richting naar het meer in, waar zij hoopten een gelegenheid te vinden, voor goed buiten het bereik der Maori's te komen.

Tegen vijf uur verkondigde een flauwe schijn aan den oostelijken gezichtseinder, het aanbreken van den dag. Weldra zou de zon geheel zijn opgekomen en dit zou voor de wilden het signaal wezen, hun gevangenen te gaan martelen. Dan zou tevens hun vlucht ontdekt worden.

Het was dus zaak, zoo spoedig mogelijk uit deze gevaarlijke omgeving te komen.

Tot hun spijt kwamen de vluchtelingen echter niet zoo snel voorwaarts als zij wel gewenscht hadden. De paden, waar langs zij n.l. liepen, waren uiterst moeilijk begaanbaar. Vooral de vrouwen moesten voortdurend ondersteund worden. Het lijden en de doodsangst der laatste dagen had te veel van hun krachten gevergd.

Intusschen werd de marsch onverdroten in oostelijke richting voortgezet. Na een half uur hadden zij een heuvel bereikt, die ongeveer vijf honderd voet boven het Taupo-meer uitstak.

Langzaam trokken de ochtendnevels op en op een gegeven oogenblik was het lord Glenarvan mogelijk, een blik in de diepte te slaan.

Ook de overige vrienden keken omlaag en... waren op hetzelfde oogenblik door de wilden ontdekt. De woeste troep inboorlingen hief een ijselijk gehuil en ge-

schreeuw aan, toen ze bemerkten, dat de Europeanen op het punt stonden, aan hun wraak te ontsnappen.

Lang bedachten ze zich niet, maar ijlden de vesting uit en snelden langs de ontoegankelijke bergpaden omhoog teneinde de gevangenen dood of levend weer terug te brengen.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

De geheimzinnige grafbewoners.

De bergtop was nog ongeveer honderd voet hooger. De vluchtelingen stelden er de hoogste prijs op, dezen top te bereiken, daar zij hoopten, zich aan de andere zijde door de helling aan het oog der Maori's te onttrekken.

De bestijging werd dus in de grootste haast voortgezet, waartoe het gehuil der wilden in niet geringe mate aanspoorde.

Eindelijk had men den voet van den berg bereikt.

„Houdt moed, beste vrienden!" riep Glenarvan zijn makkers toe.

In minder dan vijf minuten stonden ze op den top.

De kapitein der *Duncan* draaide zich eens om, teneinde naar de Maori's te zien en daarna te bepalen, welke richting men verder zou inslaan. De wilden waren nauwelijks vijf honderd pas van hen verwijderd en kwamen luid gillend en schreeuwend naderbij. Lady Helena was echter zoo uitgeput, dat ze een oogenblik moest gaan zitten om rust te nemen. Toen ze na twee minuten met de grootste inspanning was opgestaan om de vrienden te volgen, hield de majoor haar tegen en sprak bedaard:

„Het is onnoodig, lieve Helena; blijf nog maar een oogenblik rusten."

Glenarvan kwam naderbij.

„Wat beteekent dat?" vroeg hij zijn neef.

„Zie maar eens naar beneden, beste Edward," luidde het antwoord.

Allen bogen zich over den bergrand en aanschouwden iets, dat niemand verklaren kon.

Als op hooger bevel waren de wilden plotseling blijven staan. Zij zwaaiden met hun speren en karabijnen, huilden en gilden als bezetenen, maar kwamen geen stap naderbij.

Wat was de oorzaak van dit vreemd verschijnsel? Niemand wist er nog een antwoord op te geven.

Maar daar kwam Robert eensklaps aangeloopen. Als gewoonlijk was de onstuimige knaap zijn makkers een eind weegs vooruitgesneld en riep thans, half buiten adem van het harde loopen:

„Mijnheer Mac Nabbs!"

De majoor keerde zich bedaard om.

„Wat is er, mijn jongen?"

„Ziet u eens omhoog!"

De majoor keek, maar zag niets bijzonders.

Vragend keek hij Robert aan.

„Ziet u niets, mijnheer?"

„Neen, Robert."

„En jij ook niet, Mary?"

Mary keek eveneens omhoog doch zag niets bijzonders. Hij wendde zich tot lord Glenarvan.

„Mylord, ziet u daar niet die geschilderde palen?"

„Waar?"

„Daar; precies op het bergvlak."

„Ja, nu zie ik het ook."

„En weet u wat dat beteekent?"

„Kom Robert, zeg het nu maar."

„Mylord, mijnheer Mac Nabbs, mijnheer John, deze palen zijn de omheining van het graf van Kara Tete, het gedoode opperhoofd."

„Wat?"

„Ja, zeker, mylord."
„Vergis je je niet?"
„Neen, mylord."

Inderdaad, Robert had zich niet vergist. Vijftig voet hooger op, vormden een aantal beschilderde palen een kleine omsloten ruimte. Men stond werkelijk op den Maunganamu-berg, waarop het Nieuw-Zeelandsch opperhoofd den vorigen dag was begraven.

Gevolgd door zijn vrienden, beklom Glenarvan den berg en had weldra den ingang van de grafruimte bereikt. Een wijde, met matten behangen opening, verleende er toegang.

Reeds had Glenarvan een der matten terzijde geschoven, toen hij plotseling verschrikt achteruit deinsde.

„Wat is er aan de hand beste neef?" vroeg majoor Mac Nabbs.
„Een wilde!"
„Waar?"
„In het graf!"
„Levend?"
„Springlevend."

Een oogenblik aarzelden de vrienden voorwaarts te gaan. Eindelijk sprak de majoor:

„Vooruit maar; we moeten weten waaraan we ons te houden hebben."

Glenarvan, de majoor, Robert en John Mangles drongen de omheining binnen. Daar stond een Maori, in een wijde, linnen mantel gehuld. De heerschende schemering maakte het onmogelijk, de trekken van den wilde duidelijk te onderscheiden. Hij scheen volkomen op zijn gemak en liet zich, toen de vrienden de omheining betraden, niet storen in zijn ontbijt, dat hij juist op dat oogenblik gebruikte.

Glenarvan zou hem juist aanspreken toen de wilde plotseling opstond en in vloeiend Engelsch tot Zijn Lordschap zei:

„Waarde vriend, neem plaats! Het ontbijt is voor allen gereed."

„Wat?"

„Het ontbijt!"

Lord Glenarvan wilde echter niet weten, of het ontbijt dan wel iets anders gereed was; zijn uitroep diende slechts om lucht te geven aan zijn verbazing, die aan een verbijstering grensde.

De vreemdsoortige Maori, was n.l. niemand anders dan vriend Paganel, dien men reeds lang dood had gewaand. Toen men zijn stem vernam, snelden allen op hem toe om hem de hand te drukken. Eindelijk had men den waardige geleerde terug gevonden.

Iedereen wilde hem ondervragen; iedereen wilde weten, waaraan het wonderbaarlijk toeval was te danken, den Franschen professor en daarmede aller redding zoo onverwachts hier te vinden. Maar vóórdat de vrienden daartoe konden overgaan, werden zij door lord Glenarvan in de rede gevallen met de woorden:

„Daar zijn de wilden!"

Waarop Paganel antwoordde:

„Wilden? Maar beste vriend, dat zijn wezens, die ik uit den grond van mijn hart veracht!"

„Maar..."

„Wat?"

„Kunnen ze niet?..."

„Natuurlijk!"

„Há, há, há, há!"

„Maar beste Paganel, hoe kunt u nu lachen?"

„Natuurlijk moet ik lachen! Dacht u soms, dat die stommerikken het zouden wagen?..."

„Ik begrijp u niet."

„Kom dan maar eens mee!"

En allen volgden Paganel naar den uitgang van de omheinde grafruimte. De Nieuw-Zeelanders stonden nog altijd op de zelfde plaats en lieten verschrikkelijke kreten van woede hooren.

Een tweede kogel boorde de dichtsbijzijnde prauw in den grond.

„Schreeuw maar zooveel je wilt, stommerikken, ezelskoppen, domooren," riep Paganel uit. „Ik zou wel eens willen zien, hoe jullie het zoudt wagen, dezen berg te beklimmen. Há, há, há!"

„Waarom zouden ze het niet durven?" vroeg Glenarvan.

„Om een zeer eenvoudige reden."

„En die is?"

„Hun opperhoofd ligt hier begraven."

„Wat heeft dat met ons te maken?"

„Wel, zijn graf beschermt ons."

„Wâblief?"

„De berg is heilig; de berg is taboe!"

„Taboe?"

„Ja, zeker, beste vrienden en dat is dan ook de reden, dat ik hierheen ben gekomen, evenals die ongelukkigen destijds in de middeleeuwsche toevluchtsoorden, waar ze veilig waren tegen elke vervolging."

Lady Helena strekte beide armen ten hemel en riep dankbaar uit:

„God is met ons!"

De berg was inderdaad taboe en zou om deze reden dan ook niet door de bijgeloovige wilden bestegen worden.

Weliswaar waren de vrienden nu nog niet gered, maar voorloopig waren ze tenminste buiten gevaar. Thans gold het echter van de gegeven omstandigheden zoo goed mogelijk partij te trekken.

Paganel nam wederom het woord.

„Beste vrienden," sprak hij, „indien die stommelingen daar beneden denken, dat wij ons bloot geven, dan vergissen ze zich geweldig. Binnen twee dagen zijn we buiten hun bereik."

„Zullen we vluchten?" vroeg Glenarvan.

„Ja."

„Hoe."

„Dat weet ik nog niet, maar ik zal wel een middel weten te vinden."

Men begrijpt, dat iedereen thans even nieuwsgierig was, de avonturen van Paganel, gedurende de drie laatste dagen, te leeren kennen. Maar tot verwondering van allen moest men den gewoonlijk zoo spraakzamen man de woorden uit den mond halen. Paganel, die anders zoo gaarne een verhaal aan zijn vrienden deed, antwoordde thans slechts ontwijkend op hun vragen.

De majoor begreep er niets van.

„Iets of iemand," dacht hij, heeft mij mijn vriend Paganel veranderd.

Ook het uitzien van den Franschman had een verandering ondergaan. Zijn wijde, alles omhullende inboorlingenmantel verliet hem geen oogenblik meer. Was er tijdens het verhaal sprake van zijn eigen persoon, dan toonde hij zich uiterst verlegen. Uit bescheidenheid spraken zijn vrienden er niet over en schenen deze omstandigheid over het hoofd te zien.

Ziehier wat hij het gezelschap van zijn jongste avonturen vertelde:

Na den moord op Kara Tete, had Paganel, evenals Robert van de algemeene opwinding partij weten te trekken en kans gezien, zich buiten de vesting in veiligheid te brengen. Hij was echter minder gelukkig dan de zoon van kapitein Grant en viel onmiddellijk in handen van een stam inboorlingen, die zijn tenten vlak bij de vesting had ingeslagen.

Het opperhoofd van dezen stam was een bijzonder schrander man die vloeiend Engelsch sprak en bij wijze van begroeting, zijn neus tegen dien van Paganel wreef. Dat was de eerste kennismaking.

Paganel vroeg zich af, of hij zich nu als gevangene dan wel als vrij man moest beschouwen. Doch weldra inziende, dat hij geen stap kon doen, zonder door het vriendelijke opperhoofd vergezeld te worden, wist hij spoedig, waaraan hij zich te houden had.

Dit opperhoofd had den schoon klinkenden naam van „Hihy", hetgeen in de taal der inboorlingen „Zonnestraal" beteekende.

Genoemde heer scheen een bijzonder hooge dunk van zijn gevangene te hebben, vooral voor diens bril en diens verrekijker. Hij verbond hem dus nauw aan zich, en zulks niet alleen door weldaden, maar tevens en vooral door middel van een paar stevige koorden.

Deze toestand duurde drie dagen. Werd Paganel gedurende dien tijd goed of slecht behandeld? „Ja en neen," gaf hij op een desbetreffende vraag ten antwoord, zonder er zich verder over uit te laten. Hoe het echter ook zij, hij was gevangene en afgezien van een onmiddellijk in het vooruitzicht gestelde foltering, was hij er niet veel beter aan toe dan zijn vrienden. Gelukkig zou het niet lang duren.

Op zekeren nacht was het hem mogelijk, zijn koorden te verbreken en de vlucht te nemen. Van verre had hij de begrafenis van het Maori-opperhoofd aanschouwd en wist, dat door dit feit de Maunganamu-berg heilig en taboe werd. Hij besloot dus, naar genoemden berg te vluchten, daar hij niet onmiddellijk het land wilde verlaten, waar zijn vrienden nog in gevangenschap verkeerden.

En werkelijk slaagde hij in zijn gevaarlijke onderneming.

In den loop van den voorafgaanden nacht was hij op den berg aangekomen en, terwijl hij er voor zorgde, den inwendigen mensch te versterken, teneinde op alle eventualiteiten voorbereid te zijn, wachtte hij kalm af, dat zijn vrienden door een of andere beschikking der Voorzienigheid, eveneens den weg naar den veiligen berg zouden vinden.

Dit was in het kort het verhaal van den Franschen geleerde.

Verheelde hij gedurende het verhaal een of ander dat hem persoonlijk aanging? Zijn verlegenheid zou het

doen denken. Doch hoe het ook zij, hij werd door alle vrienden hartelijk geluk gewenscht en daar het verleden nu eenmaal bekend was, besloot men eens aan het heden te denken.

De toestand was nog altijd even gevaarlijk. Rekenden de inboorlingen er al niet op, zelf den berg te bestijgen, zoo waren ze er van overtuigd, dat de honger onze vrienden wel uit hun wijkplaats zou verdrijven. Het zou slechts een kwestie van tijd wezen en het is bekend, dat de wilden een groote dosis geduld bezitten.

Niemand ontveinsde zich dus de hachelijke positie maar allen rekenden er op, dat daar spoedig een of andere verandering in zou komen.

Om te beginnen wilde Glenarvan eens een nauwkeurig onderzoek instellen op den berg zelf. Niet dat hij er aan dacht, de vesting te verdedigen, daar van een bestorming niets te vreezen was. Neen, de Schotsche edelman wilde precies weten, op welke manier men de belegerde vesting zou kunnen verlaten.

Tot dit doel gingen de majoor, Robert, Paganel en hij zelf op onderzoek uit. De Fransche geleerde bracht alle paden en hellingen in kaart, waardoor men ten slotte een vrij goed overzicht kreeg van den grond, waarop men zich bevond.

De ongeveer een mijl lange bergketen liep met een zachte glooiïng naar de vlakte af. De eenige weg, die voor een ontsnapping in vraag kwam, was de smalle kam die over den berg liep. Konden de vrienden 's nachts onopgemerkt over deze kam komen, dan bestond de mogelijkheid, dat ze veilig de vlakte van Ranges konden bereiken. Eenmaal in de vlakte, zou het hen wel gelukken, hun vervolgers op een verkeerd spoor te brengen. De weg over deze bergkam was echter met meer dan één gevaar verbonden. Op zijn laagst gedeelte liep hij onder het bereik van het geweervuur der inboorlingen. De kogels der aan de uitloopers geplaatste schildwachten konden elkaar kruisen en zoodoende

een ijzeren net spannen, waar men niet straffeloos door heen kwam. Dit was de toestand.

Glenarvan en zijn vrienden, die op dit gevaarlijke punt eens een kijkje waren gaan nemen, werden begroet door een hagel van kogels, die hen echter gelukkig niet bereikten. Eenige kogels sloegen niet ver van hen verwijderd in den grond. Tot verbazing van Paganel waren het papieren proppen, die hij uit louter nieuwsgierigheid begon te ontvouwen.

„Prachtig," riep hij, toen hij een der proppen ontvouwd had en gelezen had wat er op stond.

„Wat is prachtig, vriend Paganel?" vroeg op zijn beurt de majoor.

„Deze „kogel"."

„Waarom?"

„Dat zal ik u zeggen."

„Ik ben benieuwd."

„Weet u, waarmede deze stommelingen hun geweren laden?"

„Neen."

„Met bladen uit den bijbel?"

„Wat?"

„Zooals ik zeg."

„Laat eens zien."

Paganel toonde den majoor een uit een Engelsche Bijbel gescheurde bladzijde, waarschijnlijk afkomstig van een of anderen zendeling.

„Bekogelen de wilden ons met spreuken uit het Heilige Boek?" vroeg Glenarvan.

Intusschen had ook John Mangles de prop onderzocht en verklaarde thans met ernstige stem:

„Mylord, deze wilden zenden ons het Woord van den Almachtige."

„Wat staat er op, beste John?"

En John las het vers, dat door de ontploffing was gespaard gebleven:

„Omdat Hij op mij vertrouwd heeft, zal ik Hem niet verlaten."

„Vrienden," sprak lord Glenarvan, „wij moeten deze troostrijke woorden aan onze dappere en brave medereizigsters overbrengen. Het zal hun vertrouwen in een goede afloop versterken."

Glenarvan en zijn vrienden bestegen wederom den berg en begaven zich naar de omheinde grafruimte, die zij aan een nauwkeurig onderzoek wilden onderwerpen.

Al loopende verwonderden zij zich over het feit, dat de bodem hen vaak onder de voeten trilde. Het was een beweging als van kokend water tegen de wanden van een stoomketel. Volgens Paganel werd deze beweging veroorzaakt door de sterke dampen, welke in den berg aanwezig waren en die met moeite een uitweg zochten.

De geleerde Franschman voegde er nog aan toe, dat de Maunganamu-berg een der talrijke kegels was, die het middengedeelte van het eiland bedekken en als een in wording zijnde vulkaan kon worden beschouwd. Er was weinig toe noodig, om den berg in een vreeselijke krater te veranderen.

„Toch geloof ik," antwoordde Glenarvan op deze geleerde uiteenzettingen, „dat wij hier minder gevaar loopen dan bij den stoomketel der *Duncan*. Deze aardkorst lijkt mij beter dan het stevigste plaatijzer, nietwaar?"

Waarop de majoor antwoordde:

„Beste Edward, het is mogelijk, dat je gelijk hebt. Maar ten slotte zal de beste stoomketel eindelijk springen, indien hij te hard wordt gestookt of te veel wordt gebruikt."

Paganel bleef het antwoord niet schuldig.

Hij wendde zich tot den majoor en sprak:

„Mijn waarde Mac Nabbs, ik heb niet de minste lust op dezen kegel te blijven. Zoodra de Hemel mij een bruikbaren weg toont, zal ik hem onmiddellijk en zonder spijt verlaten."

Maar nu liet ook John Mangles zich hooren.

„Ach," riep hij, „hoe gaarne zou ik deze berg, waarin zooveel dynamische kracht besloten is, medenemen. Onder onze voeten sluimert een vermogen van vele millioenen paardekracht."

„En wat zou je er mee uitvoeren, beste John?" vroeg Glenarvan.

„Ik weet het nog niet, mylord."

„Welnu!"

„In ieder geval zou een tienduizendste gedeelte dezer krachten voldoende zijn, om de *Duncan* naar het andere eind der wereld te brengen, of ik moest me al sterk vergissen."

Bij deze woorden betrok het gezicht van lord Glenarvan.

De herinnering aan de *Duncan* bracht hem bijna tot wanhoop, want hoe gevaarlijk zijn eigen toestand van het oogenblik ook was, hij had geen minuut zijn dappere matrozen vergeten.

In gedachten verzonken, volgde hij zijn vrienden, die inmiddels den bergtop hadden bereikt.

Toen men bij de omheinde grafruimte was aangekomen, trad lady Helena naar buiten.

Ze wendde zich aanstonds tot haar echtgenoot en vroeg hem:

„Heb je onzen toestand opgenomen, beste Edward?"

„Jawel, Helena."

„Moeten wij vreezen of hopen?"

„Het laatste."

„Dat beteekent?..."

„Dat beteekent, dat de inboorlingen nooit de berggrens overschrijden."

„Bestaat er kans op ontsnapping?"

„Ik ben er van overtuigd."

Nu mengde zich John Mangles in het gesprek.

„Mevrouw," sprak hij, „God heeft ons Zijn Woord

gezonden en beveelt ons, op Hem te blijven vertrouwen en den moed niet te verliezen."

Met deze woorden overhandigde John Mangles haar het blad uit den Bijbel, dat de inboorlingen hen hadden toegeschoten.

Intusschen was ook Mary Grant naderbij gekomen, en de beide dames lazen vol vrome aandacht het troostrijke vers.

„En nu naar de grafruimte!" riep Paganel vroolijk. „Dat is ons kasteel, onze vesting, onze eetzaal en ons studeervertrek. Niemand zal ons daar komen storen. Dames, mag ik de eer hebben, u onze nieuwe en schoone woning te laten zien?"

Allen volgden den beminlijken Franschman. Toen de wilden zagen, dat hun heiligdom op zulk een profane manier ontwijd werden, begonnen ze opnieuw vreeselijk te razen en te tieren en richtten een woedend geweervuur op de vluchtelingen.

Gelukkig voor de vrienden, dat de kogels der inboorlingen niet zoo ver droegen als hun geschreeuw; het zou anders wel eens bedenkelijk kunnen zijn geworden.

Toen de vrienden zagen, dat het bijgeloof der Maori's grooter was dan hun woede, traden ze onbekommerd de grafruimte binnen.

Het was een ruimte, die door rood geschilderde palen was afgezet. Aan genoemde palen hingen verschillende in hout gesneden figuren, die de groote daden van het overleden opperhoofd allegorisch moesten voorstellen. Binnen de ruimte was de bodem bedekt door een dik tapijt van groene bladeren. In het midden was aan een kleine verhevenheid in den bodem de plaats te herkennen, waar men eenige dagen te voren het opperhoofd begraven had.

Naast deze verhevenheid lagen eveneens de wapens van den overledene, welke bestonden uit eenige geladen geweren, een speer, een strijdbijl, benevens een voorraad

kogels en kruit, toereikend voor de eeuwige jacht in het hiernamaals.

„Ziet hier een arsenaal, waarvan we beter gebruik zullen maken dan de overledene," sprak Paganel. „Men mag zeggen wat men wil, maar het was van de inboorlingen toch een goede gedachte, hun opperhoofd een verzameling wapens mede te geven, waarvan hij zich in de andere wereld kon bedienen."

De majoor nam een der geweren ter hand.

Doch nauwelijks had hij er een blik op geslagen, of hij liet een uitroep van verbazing hooren.

„Wat is er aan de hand, beste neef?" vroeg lord Glenarvan.

„Ik doe daar een eigenaardige ontdekking," luidde het antwoord van den majoor.

„Welke?"

„Deze geweren zijn van Engelsch fabrikaat!"

„Wat?"

„Overtuig je zelf."

Glenarvan nam het aangeboden wapen ter hand en moest den majoor gelijk geven.

„De Engelschen hebben de slechte gewoonte," sprak hij eindelijk, „dergelijke wapens aan wilden ten geschenke te geven. Het is dan niet te verwonderen, dat de Maori's ze op hun tijd tegen de indringers zelf richten, waarmede ze natuurlijk volkomen gelijk hebben. Maar hoe het ook zij, deze wapens zijn zeer nuttig en komen ons uitstekend van pas."

„Er zijn hier nog andere dingen aanwezig, die minstens even zoo nuttig zijn als de Engelsche geweren," zei paganel.

„Wat dan wel?"

„De levensmiddelen en de dranken, welke men Kara Tete op zijn eeuwige reis heeft medegegeven," antwoordde de Franschman.

Allen waren verbaasd.

De majoor schudde zelfs ongeloovig het hoofd.

Maar spoedig overtuigde Paganel zijn vrienden, dat hij niet te veel had gezegd. Want inderdaad vond men naast het graf een voorraad levensmiddelen, welke voldoende getuigde, welke een hoogachting de overledene bij zijn volk had genoten. Er waren voldoende levensmiddelen, om tien personen gedurende veertien dagen van voedsel te voorzien, hetgeen volgens Robert overeenkwam met een voedselvoorziening van een doode Maori gedurend de eeuwigheid.

Genoemde levensmiddelen bestonden hoofdzakelijk uit plantaardig voedsel en wel: een voorraad varenwortels, zoete pataten en aardappelen, die de Europeanen eens in lang vervlogen tijden hadden ingevoerd. Vervolgens vond men eenige groote kruiken, tot den rand gevuld met zuiver en frisch water, benevens een half dozijn kunstmatig gerangschikte manden, welke een onbekende soort groene gom bevatten.

Met een en ander zouden de vluchtelingen het dus gedurende eenige dagen tegen honger en dorst kunnen bolwerken. Zij treuzelden dan ook geen oogenblik, het eerste diner te gebruiken, ten koste van het overleden opperhoofd.

Glenarvan gaf Olbinet opdracht, een stevig ontbijt klaar te maken.

De hofmeester, die onder alle omstandigheden des levens de vormen in acht nam, vond den disch wel een weinig schraal. Buitendien wist hij niet, hoe hij de varenplanten moest bereiden, terwijl hem eveneens het vuur ontbrak om ze te koken.

Maar Paganel wist op alles raad. Hij zeide den hofmeester, de varenwortels heel eenvoudig in den heeten bodem te stoppen, die een temperatuur had van bij de 65 graden.

De hofmeester deed zooals hem gezegd werd en het had weinig gescheeld, of hij had zich bij deze gelegenheid ernstig verbrand, want toen hij het gat groef, steeg een geweldige rookkolom uit den bodem.

Mr. Olbinet sloeg van schrik achterover en wist niet, wat er met hem gebeurde.

Onmiddellijk kwam de majoor met de beide matrozen toegesneld.

„Olbinet," riep hij „sluit de kraan!"

En met behulp van Mulrady en Wilson, begon hij het gat te stoppen, waarbij hij zich bediende van stukken puimsteen, die overal op den berg verspreid lagen.

Met een eigenaardige uitdrukking op het gelaat had Paganel naar dit vreemde verschijnsel gekeken en mompelde nu halfluid:

„Hé, hé; waarom ook niet!"

Niemand had hem echter verstaan.

„Hebt u geen letsel gekregen?" vroeg thans de majoor aan Mr. Olbinet.

„Neen, majoor."

Maar nu riep Paganel opgetogen:

„De hemel overlaadt ons met zijn weldaden! Na de levensmiddelen van Kara Tete schenkt Hij ons thans het vuur der aarde. Beste vrienden, deze berg is een waar paradijs! Beste vrienden, ik stel voor, hier een kolonie te stichten en onze dagen hier te slijten. Wij zullen de Robinsons van den Maunganamu-berg zijn. Het is me waarachtig moeilijk, te ontdekken, wat ons hier nog ontbreekt!"

„Niets," antwoordde John Mangles. „Tenminste, indien de berg stevig genoeg is."

„Wat dat aangaat, beste John," was het antwoord van den Franschman, „kan ik je wel zeggen, dat de berg niet van gisteren is. Hij heeft zoolang tegen het inwendige vuur stand gehouden, en zal dit hoogstwaarschijnlijk nog wel doen, totdat wij hier vandaan gaan."

Op dit oogenblik kwam Mr. Olbinet naderbij en sprak zoo ernstig, alsof hij het diner op Malcolm Castle serveerde:

„Dames en heeren, het ontbijt is gereed!"

De vrienden lieten zich niet lang bidden en bij het

paalwerk gezeten gebruikten ze een dier maaltijden, welke de Voorzienigheid hen sinds eenigen tijd zoo juist van pas zond, wanneer zij zich in de gevaarlijkste omstandigheden bevonden.

Over de varenwortels liepen de smaken nogal uiteen. Sommigen vonden hen bijzonder lekker, anderen weer, taai en smakeloos. De zoete petaten, welke in den heeten bodem gestoofd waren, smaakten echter uitmuntend. Paganel maakte de opmerking, dat de doode Kara Tete heusch niet te beklagen was.

Toen allen verzadigd waren, stelde Glenarvan voor, onmiddellijk een vluchtplan te ontwerpen.

„Nu reeds!" riep de Franschman op spijtigen toon. „Denkt u er nu reeds aan, dit waarlijk schoone oord te verlaten!"

Waarop lady Helena antwoordde:

„Mijnheer Paganel, aangenomen dat we te Capua waren, dan mogen we toch in geen geval de oude Hanibal navolgen!"

„Mevrouw," sprak de Franschman, „het komt niet bij me op, u tegen te spreken. En daar u een vluchtplan wilt ontwerpen, ben ik er eveneens toe bereid."

Glenarvan nam het woord.

„Het is volgens mij noodzakelijk, een ontvluchting te wagen, alvorens we door den honger daartoe worden gedwongen," zei hij. „Wij zijn nu nog sterk genoeg en daarvan moeten we gebruik maken. Ik stel daarom voor, aanstaanden nacht door den kring heen te breken, welke de inboorlingen om ons hebben getrokken, daarbij gebruik makende van de heerschende duisternis. Eenmaal door dezen kring, moeten we trachten, zoo snel mogelijk de laagvlakten te bereiken. Hoe denken de anderen over dit plan?"

„Ik vind het plan uitstekend," antwoordde Paganel.

„Er is echter een bezwaar aan verbonden."

„Welk bezwaar?"

„Ik vrees, dat de Maori's ons zullen verhinderen, door den kring te breken."

„Wat zou ons dan te doen staan?" vroeg de kapitein der *Duncan*.

„Dan zullen we grootere middelen moeten aanwenden," luidde het antwoord.

„Beschikken we over grootere middelen?" vroeg hierop de majoor.

„Meer dan voldoende," antwoordde Paganel, zonder zich duidelijker te verklaren.

Er bleef de vrienden thans niets anders over, dan de nacht af te wachten, teneinde door de stellingen der inboorlingen heen te breken.

De Maori's hadden hun plaatsen niet verlaten. Ja, het scheen zelfs, alsof ze van naburige stammen versterking hadden gekregen.

Rondom den berg brandde een gordel van vuur; het waren de wachtvuren der inboorlingen. Toen de duisternis over de omliggende valleien nederdaalde, scheen de Maunganamuberg zich te verheffen boven een zee van vuur, hetgeen nog sterker uitkwam, door zijn in duisternis gehulden top. Uit het zeshonderd voet lager gelegen kamp der vijanden, steeg voortdurend een luid geschreeuw en woedend getier op.

Toen het tegen negen uur volkomen donker was geworden, besloten Glenarvan en John Mangles op verkenning uit te gaan. Zonder geluid te maken, lieten zij zich gedurende tien minuten naar beneden glijden, en bereikten de bergkam, welke vijftig voet boven het vijandelijk kamp in oostelijke richting voortliep.

Tot zoover was alles goed gegaan. De Maori's, die bij hun wachtvuren uitgestrekt lagen, schenen de beide vluchtelingen niet te hooren, die nog eenige passen op het smalle pad deden.

Maar plotseling klonk van links en rechts tegelijk, een dubbel geweervuur.

„Terug," riep Glenarvan. „Die bandieten hebben kattenoogen en scherpschuttersgeweren."

John Mangles en hij sloegen onmiddellijk den terugweg in en stelden de vrienden gerust, die zich reeds ernstig bezorgd maakten. Glenarvan's hoed was door twee kogels doorboord. Het was dus onmogelijk, zich op de smalle bergkam voorwaarts te wagen, daar deze van twee zijden bewaakt werd.

„Welnu," sprak Paganel, „daar we de waakzaamheid der heeren inboorlingen niet kunnen misleiden, zal ik hen morgen op een schoteltje van *mijn* maaksel trakteeren."

„Wat bedoelt u daarmede?"

„Morgen zullen we wel zien," luidde het geheimzinnige antwoord.

Het was dien nacht tamelijk koud. Men had Kara Tete echter voldoende warme mantels mede gegeven op de eeuwige reis, zoodat onze vrienden geen oogenblik aarzelden, daarvan gebruik te maken. En beschermd door het bijgeloof der inboorlingen, genoten onze vrienden weldra een volmaakte rust.

Allen waren ingeslapen.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

De groote middelen van Jacques Paganel.

De volgende morgen, men schreef den 17en Februari, werden de vrienden door de eerste stralen der opkomende zon gewekt. Ook in het Maori-kamp was het reeds levendig geworden en men kon duidelijk de wilden zien, die de bergkam bewaakten. Toen de vrienden de omheinde grafruimte verlieten, werden ze door de inboorlingen met luid geschreeuw begroet.

Nu was het oogenblik gekomen, dat Paganel moest vertellen, over welke „groote middelen" hij beschikte. Allen keken hem vragend aan.

De Franschman stelde de nieuwsgierigheid zijner vrienden op geen zware proef.

„Waarde vrienden," begon hij, „mijn plan heeft dit voordeel, dat, indien het mislukt, onze toestand niet erger zal zijn dan nu. Laat ik u echter bij voorbaat zeggen, dat mijn plan wis en zeker zal gelukken."

„Wat is uw plan?" vroeg de majoor.

„Ziedaar," antwoordde Paganel. „Door het bijgeloof der wilden hebben wij op dezen berg een veilig toevluchtsoord gevonden en dat zelfde bijgeloof moet ons ook helpen, den berg te verlaten."

Men luisterde aandachtig.

Paganel schraapte zich de keel en vervolgde:

„Indien ik Kai-Koumou er van kan overtuigen, dat wij zelf de slachtoffers zijn geworden van onze heiligschennis, dat de toorn des hemels ons heeft getroffen, in een woord, dat wij een gewelddadige dood zijn gestorven, gelooft u dan, dat hij den berg zal verlaten en met zijn krijgers naar het dorp zal terugkeeren?"

„Ongetwijfeld," antwoordde Glenarvan.

„Maar dan doet zich een veel ernstiger vraag voor, meende lady Helena.

„Welke, mevrouw?"

„Ik ben nieuwsgierig te weten, welke vreeselijke dood u ons wilt laten sterven, mijnheer Paganel."

„Mevrouw," antwoordde de Franschman, terwijl hij een gezicht zette als een boeman, „u en al uw vrienden zullen den dood van alle heiligschenners sterven."

„Dat beteekent?" vroeg lady Helena, op denzelfden gemaakt ernstigen toon.

„Door het vuur des hemels!"

„Wat?"

„Zooals ik de eer heb, u te zeggen."

„Maar hoe wilt u dat klaar spelen?"

„Vrienden, we hebben voldoende vuur onder onze voeten, om daarmede te kunnen doen wat we willen. We behoeven dat vuur slechts vrije baan te verleenen."

„Wilt u een vulkaan maken?" vroeg John Mangles.

„Precies geraden, beste John. We zullen een vulkaan maken, welks vuur we naar onze vrije keuze kunnen behandelen. Onder onze voeten bevindt zich een geweldige opeenhooping van dampen en vuur, dat niets liever wil, dan zich in de vrije natuur ontwikkelen. Mij dunkt het dus het beste, een kunstmatige uitbarsting te bewerkstelligen!"

„De gedachte is niet zoo kwaad," meende de majoor.

Paganel nam weer het woord.

„Wij zullen ons houden, alsof we door de vlammen verteerd zijn, welke de Nieuw-Zeelandsche Pluto over onze hoofden heeft uitgestort. Vervolgens verdwijnen we geestelijk in het graf van Kara Tete."

„Met welk doel?"

„Daar blijven drie of vier dagen, totdat de wilden overtuigd zijn van onzen dood en den berg verlaten."

„Maar indien ze nu eens op de gedachte komen, zich persoonlijk van onzen dood te willen overtuigen en tot dat doel, de berg gaan beklimmen," vroeg Mary Grant.

Paganel antwoordde onmiddellijk:

„Neen, beste Mary, dat zullen ze niet doen. De berg

is nu eenmaal taboe en zal dat door onzen dood nog meer zijn. Er bestaat dus geen enkele vrees, dat de wilden hem zullen betreden."

„Wanneer zullen we het plan uitvoeren?" vroeg lady Helena.

„Nog hedenavond mevrouw; zoodra het voldoende duister is," antwoordde Paganel.

„Afgesproken!" riep de majoor. „Vriend Paganel, ik, die anders niet licht opgewonden ben, ik zeg u; gij zijt een geniaal man! Ik ben zeker, dat we zullen slagen. Ach, we zullen die leelijke Maori's een poets bakken, die hen nog lang zal heugen."

Het plan van Paganel was dus met algemeene stemmen aangenomen en rekening houdende met de bijgeloovigheid der inboorlingen, had men alle kans van slagen. Er bleef nu nog slechts de uitvoering over.

Zoo goed het plan was, zoo moeilijk was de uitvoering. Bestond er geen mogelijkheid, dat de vulcaan juist hen zou vernietigen die hem maakten? Zou men in staat zijn, het onderaardsche vuur te leiden zooals men wilde? Zou de geheele berg niet in den vuurafgrond storten? Het was bijna, alsof de menschen den loop der natuurlijke dingen wilden veranderen.

Natuurlijk had Paganel verschillende moeilijkheden vooruit gezien, maar hij rekende er op, door voorzichtig te handelen, bij zijn pogingen wel te zullen slagen. Men had slechts een schijn-uitbarsting noodig, teneinde de bijgeloovige bewoners van Nieuw-Zeeland om den tuin te leiden.

De uren schenen slechts voort te kruipen. Iedereen verlangde er naar, dat het eindelijk avond zou worden. Alles was voor de vlucht in gereedheid gebracht. Men had de gevonden levensmiddelen in kleine, gemakkelijk draagbare pakken gedaan, terwijl de mannen zich hadden voorzien van de in de grafruimte gevonden wapens. Het spreekt van zelf, dat deze voorbereidingen binnen

de omheining werden getroffen, zoo, dat de inboorlingen er niets van merkten.

Tegen zes uur diende de hofmeester een krachtig avondmaal op. Daar men niet wist, waar en wanneer men weer wat te eten zou krijgen, at men voor de toekomst. De hoofdschotel bestond uit een half dozijn vette ratten, welke door Wilson gevangen en gebraden waren. Lady Helena en miss Mary weigerden absoluut iets van dit wildbraad te nuttigen, dat in Nieuw-Zeeland op zoo hoogen prijs wordt gesteld. De heeren lieten zich echter niet onbetuigd, daar het vleesch werkelijk uitmuntend van smaak was. De zes knaagdieren werden dan ook tot op de botjes afgeknaagd.

Eindelijk viel de schemering. De zon verdween achter een dikke bank van laag hangende wolken. Aan den horizont flitsten eenige bliksemstralen, terwiil heel in de verte een zwak gerommel van den donder werd vernomen.

Paganel was met dit onweer, dat hun pogingen zeer ter stade kwam, buitengewoon ingenomen. Evenals de meeste natuurvolkeren, zijn de Nieuw-Zeelanders uiterst bevreesd voor het onweer. Zij beschouwen de bliksem als de booze blik van hun god, die persoonlijk de overtreders der taboe-geboden wil straffen.

Tegen acht uur 's avonds verdween de top van den berg in het nachtelijk duister. De hemel was pikzwart. De Maori's waren niet meer in staat, hun gevangenen te zien.

Het oogenblik van handelen was aangebroken; er mocht niet getalmd worden.

Men toog haastig aan den arbeid. Glenarvan, Paganel, de majoor, kortom, alle vrienden, staken de handen uit de mouwen.

De plaats, waar de kunstmatige krater zou aangelegd worden, werd op dertig pas afstand van de grafruimte gekozen. Het was n.l. van belang, dat het graf gespaard bleef voor de gevolgen van de uitbarsting, daar, bij ver-

nietiging van het graf, ook de taboe-heiliging van den berg zou opgeheven worden.

Op bedoelde plaats had Paganel een opeenhooping van steenen ontdekt, waartusschen de onderaardsche dampen met zekere dichtheid ontweken. Indien men er in slaagde, deze steenen te verwijderen, dan zou de gewenschte krater ontstaan.

Met hefboomen en palen, welke men uit de houten omheining had gerukt, werd de steenmassa aangevallen. Onder den druk der vereende krachten, kreeg men de geweldige massa spoedig aan het wankelen. Men rolde de losgemaakte steenen naar de berghelling, waar zij weldra met donderend geraas in de diepte verdwenen. Tegelijkertijd werd het trillen van den bodem heviger.

Weldra sloegen de eerste vlammen naar buiten. De onverschrokken vrienden werkten als de cyclopen der oudheid die met het aardsche vuur speelden, zwijgend verder. Na eenige minuten werd de plaats, door de uitslaande vlammen, bijna onhoudbaar. Met een allergeweldigste krachtsinspanning werd het laatste steenblok ter zijde geduwd.

Op het zelfde oogenblik steeg een ontzettende vuurkolom hemelwaarts. De vrijgekomen massa's lava verspreidden zich naar alle richtingen.

De geheele berg sidderde op zijn grondvesten en een oogenblik leek het, alsof hij in een bodemloozen afgrond zou verdwijnen. Glenarvan en zijn vrienden hadden nauwelijks den tijd, zich in veiligheid te brengen; zij vluchtten naar de beschermende grafruimte, waarbij zij echter niet vrij kwamen van eenige druppels kokend water, dat hen op de kleeren vielen. Dit water verspreidde weldra een zeer sterke zwavellucht.

Thans was de hel losgebroken. De geweldige vuurmassa, welke de krater uitspuwde, verlichtte alle omringende bergen en dalen.

De inboorlingen waren opgesprongen en gilden van

pijn; de gloeiende massa lava had hen onverhoeds bereikt en verschrikkelijke verwoestingen in hun gelederen aangericht. Zij, die gespaard waren gebleven, hadden het op een loopen gezet en toen ze eenmaal buiten het bereik der doodbrengende lava waren, stonden ze stil, keerden zich om en riepen:

„Taboe! taboe! taboe!"

Het was onze vrienden thans duidelijk, dat de berg in de oogen der wilden nog heiliger was geworden dan voorheen, en dat zij hem in geen geval zouden betreden.

De uitbarsting duurde tot den volgenden morgen.

Lord Glenarvan, die op den uitkijk had gestaan, kwam op zeker oogenblik mededeelen, dat de inboorlingen vertrokken.

„De hemel zij gedankt!" riep hij uit; „onze list is gelukt. Voor vandaag zijn wij dood, tenminste in het oog der inboorlingen, maar nog heden avond zullen wij probeeren te ontvluchten."

Onmiddellijk begon men met het ontwerpen van een plan. Paganel was gelukkigerwijze in het bezit gebleven van zijn landkaart.

Na eenig heen en weer gepraat, werd Paganel's voorstel, in de richting van Plenty-baai te ontvluchten, met algemeene stemmen aangenomen. Daartoe zou men wel door absoluut onbekende streken moeten trekken, doch men had dan tevens het voordeel, dat men hoogstwaarschijnlijk geen inboorlingen zou ontmoeten.

De afstand van het Taupo-meer tot Plenty-baai bedroeg ongeveer honderd mijl. Dat beteekende een marsch van tien dagen, tegen tien mijl dagelijks. Weliswaar zou men met vele moeilijkheden te kampen hebben, maar onze dappere vrienden waren voor geen klein geruchtje vervaard. Had men eenmaal een zendelingstation bereikt, dan kon men uitrusten en op een gunstige gelegenheid wachten om naar Auckland te komen, welke stad nog steeds het doel der reizigers was.

Toen eenmaal deze verschillende punten waren vast-

gesteld, werden de toebereidselen tot het vertrek getroffen.

's Avonds om negen uur gaf Glenarvan het vertreksignaal. Behoorlijk gewapend, ten koste van den doode Kara Tete, begon men voorzichtig de helling af te dalen. John Mangles en Wilson openden den stoet. Bij het minste geluid hielden ze stil en keken spiedend naar alle zijden.

Eindelijk had men de bergkam bereikt, welke kort te voren door de inboorlingen zoo hardnekkig verdedigd was. Indien een der Maori's hier achter was gebleven, dan waren de vrienden onherroepelijk verloren. Het wel en wee onzer vrienden zou in de eerstvolgende minuten beslist worden.

Stil en geluidloos sloop men voorwaarts. Vooral lady Helena en miss Mary toonden bij deze gelegenheid een koelbloedigheid, welke men gewoonlijk zelden bij dames aantreft!

Eindelijk had men het gevaarlijkste gedeelte achter den rug. Men was de bergkam voorbij en eenige minuten later bevonden de vrienden zich veilig en wel in het dichte kreupelhout, dat de onderste helling bedekte.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Tusschen twee vuren.

De nacht begunstigde de ontvluchting. Men moest er dus zooveel mogelijk partij van trekken, teneinde zoo spoedig als het ging, de gevaarlijke landstreek van het Taupo meer achter den rug te hebben. Paganel nam de leiding van het gezelschap op zich, bij welke gelegenheid zijn wonderbaarlijk reizigers-instinct duidelijk naar voren kwam.

Gedurende drie uur liep men verder, zonder een oogenblik aan rust te denken. Paganel leidde de vrienden in zuidoostelijke richting, teneinde den holweg te bereiken tusschen den Kaimanawa en den Wahiti-berg. Aldaar hoopte men den weg te vinden, welke Auckland met Hawkes-baai verbindt.

Om negen uur 's morgens, — men had toen twaalf uur geloopen — waren twaalf mijl afgelegd. Meer kon men van de dames niet verlangen. Trouwens, de plaats waar men zich thans bevond, leek uitermate geschikt om er een kamp op te slaan. De vluchtelingen hadden den doorgang bereikt tusschen de beide bergketens. Rechts bevond zich de weg naar Oberland.

Terwijl de overige vrienden dus alles voor het kamp in gereedheid brachten, gingen Robert, de majoor en John Mangles op de jacht en hadden het geluk, een paar prachtige stukken wild te schieten. Mr. Olbinet deed als hofmeester zijn best, en weldra genoten de vrienden, voor het eerst sinds vele dagen van spanning, in alle rust een heerlijk en versterkend maal.

Na eenige uren werd de tocht voortgezet. Gedurende de eerstvolgende acht dagen viel er niets bijzonders voor, of het moest dan zijn, dat de vermoeienissen van den tocht, de uiterste krachtinspanning onzer vrienden vergde.

Maar eindelijk kwam dan de dag, dat men weer het bruisen van den oceaan hoorde. Reeds geloofde men zich in zekerheid, toen de vrienden getroffen werden door een laatste, vreeselijke beproeving.

Terwijl Glenarvan en zijn vrienden zich moeizaam langs het strand voortsleepten, verscheen plotseling een zestigtal inboorlingen, die, bij het zien der Europeanen, een woest gehuil aanhieven en als dolzinnig met hun speren begonnen te zwaaien.

Daar men de zee vlak achter zich had, viel aan een ontvluchting niet te denken. Reeds wilde Glenarvan zijn vrienden in slagorde opstellen om hun leven zoo duur mogelijk te verkoopen, toen John Mangles plotseling riep:

„Een sloep! een sloep!"

En inderdaad, op twintig pas afstand lag een prauw, met zes stevige roeiriemen.

De sloep te water brengen, er in springen en de gevaarlijke kust ontvluchten, was het werk van een oogenblik. John Mangles, Mac Nabbs, Wilson en Mulrady legden zich in de riemen; lord Glenarvan greep het stuur, terwijl de beide dames, Mr. Olbinet en Robert naast hem plaats namen.

Na tien minuten roeien was de prauw een kwart mijl van de kust verwijderd. De zee was kalm; de vluchtelingen bewaarden een diep zwijgen.

John Mangles, die zich niet te ver van de kust wilde verwijderen, stelde juist voor, naar het strand terug te roeien, toen hij plotseling zijn riem inhield.

Hij ontdekte n.l. juist drie prauwen, welke op dit oogenblik te water werden gelaten, met de klaarblijkelijke bedoeling, jacht te maken op het vaartuig van Glenarvan en zijn vrienden.

„Naar zee! naar zee!" riep John Mangles. „Liever aan de golven prijs gegeven, dan in handen te vallen van de inboorlingen."

Voortgestuwd door de vier krachtige roeiers, koos de

prauw weer zee. Gedurende een half uur kon men den afstand bewaren, maar weldra raakten de krachten der vermoeide mannen uitgeput en de drie andere prauwen wonnen zichtbaar terrein. Op dit oogenblik waren de vrienden nauwelijks twee mijl van hun achtervolgers gescheiden. Er was dus geen enkele mogelijkheid, te ontkomen aan een aanval der inboorlingen, die, gewapend met hun lange geweren, zich gereed maakten, te schieten.

Wat ging er op dat uiterste oogenblik om in de ziel van Glenarvan. Hij was recht op in de prauw gaan staan en zocht aan den horizont eenige hulp. Van wie? Van wat? Had hij een voorgevoel van iets?

Plotseling kwam er een buitengewone glans in zijn oogen en strekte hij den arm uit naar den gezichteinder

„Een schip! een schip!" riep hij. „Vrienden, daar ginds vaart een schip! Roeit, roeit zoo hard ge kunt!"

Geen enkele der roeiers wendde het hoofd om, teneinde een blik naar het schip te werpen; men mocht geen seconde verliezen.

Slechts Paganel stond op en richtte zijn verrekijker naar het aangewezen punt.

„Glenarvan heeft gelijk," sprak hij. „Het is een schip, een stoomschip, dat met volle stoom op ons afkomt. Aangepakt vrienden: weldra zijn we in veiligheid."

De vluchtelingen spanden alle krachten in en bewaarden gedurende een half uur den afstand tusschen zich zelf en de achtervolgende inboorlingen. Het stoomschip werd met de minuut duidelijker zichtbaar. Glenarvan had het roer aan Robert overgegeven en, de verrekijker van Paganel grijpende, verloor hij het schip geen oogenblik uit het oog.

Maar wat moesten John Mangles, en de overige vrienden wel denken, toen ze zagen, dat het gelaat van Glenarvan eensklaps vertrok en een doodelijk bleek over zijn wangen kwam.

Eén enkel woord verklaarde hen onmiddellijk deze vreeselijke wanhoop.

„De *Duncan*!" riep Glenarvan. „De *Duncan* met de ontvluchte boeven."

„De *Duncan*!" riep John Mangles, die op het zelfde oogenblik zijn roeiriem liet vallen.

„Ja!" antwoordde Glenarvan, gebroken door zooveel angst. „Het is de dood, die ons van twèe kanten tegengrijnst."

Het was inderdaad het jacht, er viel niet meer aan te twijfelen, het jacht, met een bemanning van louter tuchthuisboeven! Onwillekeurig slaakte de majoor een hemeltergende verwensching: thans was het werkelijk te veel.

Waarheen zou men de prauw moeten sturen? Waarheen vluchten? Was het mogelijk, een keuze te doen tusschen de bandieten en de inboorlingen?

Uit een der prauwen werd een geweerschot gelost en verbrijzelde Wilson's riem. Met enkele riemslagen bracht men de prauw dichter bij de *Duncan*.

Het jacht voer onder volle stoom en was nu nog slechts een halve mijl verwijderd. John Mangles, die den weg naar alle kanten zag afgesneden, wist niet, in welke richting te ontkomen. De beide arme vrouwen waren als radeloos op de knieën gezonken en begonnen te bidden.

De wilden onderhielden een onafgebroken geweervuur en het regende kogels om de prauw der vrienden. Op dit oogenblik klonk een donderende slag en een kanonskogel vloog over de hoofden der vluchtelingen. Aldus tusschen twee vuren genomen, bleef de prauw onbeweeglijk liggen tusschen de *Duncan* en de inboorlingen.

Krankzinnig van wanhoop had John Mangles een bijl gegrepen en wilde daarmede een gat hakken in den bodem van het vaartuig, teneinde met zijn vrienden in

de golven om te komen, toen een kreet van Robert hem op het laatste oogenblik weerhield.

„Tom Austin! Tom Austin!" riep de jongen. „Hij is aan boord! Ik zie hem! Hij heeft ons herkend! Hij zwaait zijn pet!"

De bijl ontviel de handen van John Mangles.

Een tweede kanonskogel vloog over hunne hoofden en boorde de meest nabijzijnde prauw in den grond. Een oogenblik later volgde de tweede prauw denzelfden weg, terwijl op de *Duncan* een donderend „hoera" weerklonk.

Dol van schrik, vluchtten de inboorlingen naar het strand.

„Tom! Tom!" riep John Mangles, met donderende stem: „help! help!"

En eenige oogenblikken later waren de tien vluchtelingen, zonder iets te begrijpen, zonder te weten hoe, veilig en wel aan boord der *Duncan*.

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Waarom de Duncan *op de oostkust van Nieuw-Zeeland kruiste.*

Wij moeten er van af zien, de gevoelens van lord Glenarvan en zijn vrienden te schilderen, toen de oude, geliefde Schotsche liederen hen weer in de ooren klonken. Het was voor hen in de meest letterlijke zin van het woord, een hemelsche muziek.

Op het oogenblik, dat zij voet aan boord zetten, nam een der matrozen zijn doedelzak ter hand en liet het bekende lied der familie Malcolm over de golven der wijde zee weerklinken.

Glenarvan, Robert, Paganel, John Mangles, ja, zelfs de anders zoo bedaarde majoor, weenden van geluk en

„Neem plaats, waarde vriend, het ontbijt is gereed."

omhelsden elkaar. Men was buiten zich zelf van vreugde. De aardrijkskundige scheen als van zinnen beroofd. Toen de bemanning echter zag, in welk een vreeselijke toestand het tot in lompen gehulde gezelschap van lord Glenarvan en zijn vrienden verkeerde, begon de eerste vreugde een weinig te zakken. Het was, alsof een troep spoken aan boord waren gekomen en niet de onverschrokken reizigers, die drie maanden geleden vol goeden moed er op uit waren getrokken, om de schipbreukelingen der *Britannia* te redden. Het toeval, en niets anders dan het toeval, had hen weer aan boord van het schip gebracht, dat zij niet meer hoopten, ooit terug te zien. En hoe verzwakt en mager zagen zij allen er uit!

Doch alvorens aan zijn vermoeidheid, honger en dorst te denken, wilde Glenarvan van Tom Austin een verklaring hebben over het feit, dat hij juist op dit oogenblik voor de oostkust van Nieuw-Zeeland kruiste.

Hoe kwam het, dat het schip niet in handen was van Ben Joyce en zijn bende? Door welke ondoorgrondelijke beschikking der Voorzienigheid bevond het jacht zich juist op den weg der vluchtelingen?

Waarom? Door welke oorzaak? Dit waren de eerste vragen, welke, de een na de ander, tot Tom Austin gericht werden. Allen vroegen gelijktijdig. En de oude zeeman die niet wist, wie hij het eerst moest antwoorden, koos de wijste partij, door slechts op de vragen van lord Glenarvan in te gaan.

„Waar zijn de bandieten?" vroeg de heer van Malcolm Castle. „Waar heb je de bandieten gelaten, beste Tom?"

„De bandieten?"... herhaalde Tom Austin op een toon van iemand, die er niets van begreep.

„Ja zeker; de schurken, die het jacht hebben aangevallen."

Tom's verbazing steeg ten top.

„Welk jacht, mylord?"

„De *Duncan*."

„Het jacht van Uw Edelheid?"
„Natuurlijk!"
„Ik... ik..."
„Waar is Ben Joyce?"
„Ben Joyce?"
„Ja."
„Dien naam heb ik nog nooit gehoord, mylord!"

„Nooit gehoord?" riep Glenarvan, die niet meer wist, wat hij er van denken moest. Maar beste Tom, vertel me eens hoe het komt, dat de *Duncan* op het oogenblik op de oostkust van Nieuw-Zeeland kruist."

Groot was de verbazing onzer vrienden reeds geweest bij het vernemen der negatieve antwoorden van Tom Austin, maar deze verbazing werd verbijstering, toen de oude zeeman kalm antwoordde:

„Mylord, de *Duncan* kruist hier op bevel van Uw Edelheid zelf."
„Op mijn bevel!" riep Glenarvan.
„Jawel, mylord."
„Verklaar dat eens."
„Maar mylord, ik heb me slechts gehouden aan uw opdracht in den brief van 14 Januari."
„Mijn brief?"
„Jawel, mylord."

Op dit oogenblik stonden de tien reizigers om Tom Austin geschaard en verslonden den braven zeeman als het ware met hun blikken. De brief, welke Glenarvan indertijd aan de Snowy-rivier geschreven had, was dus blijkbaar op zijn bestemming aangekomen.

„Luister eens, beste Tom, je moet ons dat alles haarfijn verklaren, want ik geloof, dat ik sta te droomen. Je hebt dus een brief ontvangen, nietwaar?"
„Jawel, mylord."
‚Van mij?"
„Jawel."
„Te Melbourne?"

„Te Melbourne en juist op het oogenblik, dat de averij der *Duncan* hersteld was."

„De brief was geschreven aan de Snowy-rivier, nietwaar?"

„Dat stond er tenminste boven, mylord."

„Nog meer bijzonderheden?"

„Jawel."

„Vertel eens."

„De brief was niet door Uw Edelheid geschreven maar wel onderteekend."

„Het klopt als een bus."

„Dat dacht ik wel, mylord."

„En de brief werd je overhandigd door een bandiet, namens Ben Joyce."

„Neen, mylord."

„Door wie dan wel?"

„Door een zekere Ayrton, bootsman van de *Britannia* volgens zijn beweren."

„Ja, dat komt uit: Ayrton en Ben Joyce zijn één en dezelfde persoon."

„Dat wist ik niet, mylord."

„Wat stond er in dien brief."

„Er stond in, dat ik Melbourne onmiddellijk moest verlaten, zee kiezen en gaan kruisen op de oostkust van..."

„Australië!" riep Glenarvan.

„Australië?" herhaalde Tom Austin, werktuiglijk, terwijl hij de oogen wagenwijd opende. „Neen, mylord, dat stond er *niet* in."

„Niet?"

„Neen, mylord. Er stond in, dat ik moest kruisen op de oostkust van Nieuw-Zeeland."

„Tom, je vergist je! Tom, het was niet Nieuw-Zeeland! Tom, er stond, dat je op de oostkust van Australië moest gaan kruisen."

Alle reizigers riepen door elkaar.

De arme Tom wist niet meer, wat hij er van denken

moest. Lord Glenarvan sprak op zulk een overtuigenden toon, dat hij vreesde, een vergissing begaan te hebben. Wat, hij, de oude, beproefde en nauwkeurige zeeman, hij zou een dergelijke fout begaan hebben? Hij bloosde als een jongejuffer en raakte geheel in de war.

Lady Helena kreeg medelijden met hem. Ze legde hem de handen op de schouders en sprak:

„Bedaar maar, best Tom. De Voorzienigheid heeft nu eenmaal gewild..."

Maar dat kon de oude zeerob niet over zijn kam laten gaan.

„O, neen, mevrouw, het is onmogelijk! Ik kan me niet vergist hebben. Ook Ayrton heeft den brief gelezen en het was hij die er bij mij op aandrong, naar de kust van Australië te gaan..."

„Wie?"

„Ayrton, mylord."

„Hoe was dat mogelijk?"

„Hij vertelde mij, dat het een vergissing uwerzijds was en dat ik eigenlijk naar Twofold-baai moest komen!"

Nu mengde zich ook de majoor in het gesprek.

„Tom," vroeg hij, „is die brief nog in je bezit?"

„Jawel, majoor."

„In je kajuit?"

„Jawel, majoor."

„Ga hem eens halen."

„Tot uw dienst, majoor."

Tom Austin snelde naar zijn kajuit. Gedurende de minuut van zijn afwezigheid, zwegen allen behalve de majoor, die, de oogen vast gericht op Jacques Paganel, kalm zei:

„Dat zou toch een beetje heel sterk zijn, mijnheer de professor!"

„Wâblief?" zei de aardrijkskundige, die zooals hij daar een weinig voorover gebogen stond, veel op een reusachtig vraagteeken geleek.

Hij kreeg echter geen antwoord.

Juist kwam Tom Austin terug met den brief, welke door Paganel geschreven en door lord Glenarvan onderteekend was.

„Alstublieft, mylord; overtuig u van de waarheid", sprak de eerste stuurman van de *Duncan.*

Glenarvan nam den brief en las met luider stemme:

„Opdracht aan Tom Austin, onverwijld zee te kiezen en met de Duncan *te gaan kruisen op 37 graden zuiderbreedte, aan de oostkust van New-Zealand..."*

„New-Zealand, Nieuw-Zeeland!" riep Paganel, terwijl hij opsprong.

Hij rukte den brief uit de handen van Glenarvan, wreef zich de oogen uit, zette zijn bril recht op zijn neus en begon op zijn beurt te lezen.

En op een toon, welke onmogelijk hier kan worden weergegeven, riep hij uit:

„New-Zealand, Nieuw-Zeeland!"

De brief ontviel zijn sidderende handen.

Op dit oogenblik werd een zware hand op zijn schouders gelegd. Hij keek op en staarde in de ernstige oogen van den majoor.

„Komaan, vriend Paganel," zei Mac Nabbs ernstig, „we mogen nog van geluk spreken, dat u de *Duncan* niet naar China hebt gestuurd!"

Deze grap sloeg den armen professor geheel en al ter aarde. Een uitbundig gelach maakte zich van de geheele bemanning meester. Paganel liep als een krankzinnige heen en weer en rukte zich de haren uit het hoofd. Hij wist niet meer, wat hij doen moest. Hij stormde de trap af, die naar de commandobrug voerde, strompelde, struikelde, snelde naar de voorplecht en bleef daar met zijn voeten in een dikke kabel haken. Hij viel. Onwillekeurig grepen zijn handen een touw...

Plotseling klonk een vreeselijke ontploffing. Het kleine kanon op de voorplecht was afgegaan en de ontsnapte kogel bracht de kalme waterspiegel in heftige beroe-

ring. De onhandige Paganel had bij zijn val het schiettouw gegrepen, waardoor het stuk met donderend geweld was losgebrand. De ongelukkige professor werd achteruit geslagen en verdween door het trapgat naar het vooronder.

Op de verbazing veroorzaakt door de onverwachte losbranding van het kanon, volgde een algemeene uitroep van schrik en ontzetting. Men vreesde een ramp. Tien matrozen snelden naar beneden en brachten Paganel, als een saâmgevouwen knipmes, weer naar boven.

De geleerde sprak geen woord.

Men droeg het lichaam naar de commandobrug. De vrienden van den braven Franschman waren de wanhoop nabij. De majoor, die als officier een weinig verstand had van de geneeskunde, wilde reeds de jas van Paganel open maken, teneinde de wonde te onderzoeken; maar nauwelijks had hij de hand aan den stervende professor gelegd, of deze sprong als geëlectriseerd overeind.

„Nooit! nooit!" riep Paganel.

En met een haastige beweging knoopte hij de lompen te zamen, welke zijn vermagerd lichaam bedekten.

„Maar beste vriend!" zei de majoor.

„Neen, zeg ik u!"

„Wij zullen..."

„Neen!"

„moeten nazien..."

„Neen!"

„of er niets gebroken is."

„Neen!"

En hij liet er onmiddellijk op volgen:

„Hetgeen ik gebroken heb, zal de scheepstimmerman wel weer maken."

„Wat bedoelt u?"

„De stut van het tusschendek, die in mijn val gebroken is."

Bij dit antwoord begonnen allen weer hartelijk te

lachen. Men wist nu, dat de brave professor geen ernstig letsel had gekregen.

De majoor kon echter onmogelijk de volgende opmerking weerhouden:

„Hier hebben we met een professor te doen, die al erg preutsch is uitgevallen."

Paganel deed, alsof hij deze opmerking niet gehoord had. Trouwens, de goede man had genoeg aan de vragen ,welke hem van verschillende zijden werden gesteld.

Glenarvan nam het woord.

„Vriend Paganel," zei hij, „wij verwachten nu eens een opheldering dezer geheimzinnige geschiedenis. Natuurlijk hebben we weer te doen, met een uwer beroemde verstrooidheden. Zonder deze verstrooidheid, zou de *Duncan* nu echter in handen der bandieten zijn, zonder u, zouden we weer door de Maori's zijn gevangen genomen. Maar nu zou ik toch wel eens in Gods naam willen weten, door welke vreemde gedachtengang u op de idee bent gekomen, de *Duncan* naar de oostkust van Nieuw-Zeeland te sturen en niet naar die van Australië."

„Wel voor den drommel," riep Paganel; „omdat..."

Maar vóórdat hij zijn zin kon voleindigen, ontmoetten zijn oogen die van Robert en Mary Grant. Hij zweeg plotseling.

En na een minuut vervolgde hij:

„Wat zal ik u zeggen, waarde Glenarvan; ik ben nu eenmaal een onverbeterlijke domkop en eens zal ik sterven in de huid van de meest verstrooide..."

„Tenminste," viel de majoor hem in de rede, „indien men u de huid niet te voren afstroopt."

„Mij de huid afstroopen, majoor?" riep Paganel woedend. „Wat wilt u daarmede zeggen? Is dat misschien een toespeling op..."

„Een toespeling waarop?" vroeg de majoor zoo bedaard mogelijk.

Er volgde echter geen antwoord en het incident scheen

gesloten. Het geheim van de tegenwoordigheid der *Duncan* was thans opgehelderd. De reizigers, die op zoo wonderbaarlijke wijze aan de wilden waren ontkomen, spoedden zich thans naar hun gerieflijke hutten, teneinde zich een weinig op te knappen.

Ook Tom Austin wilde zich weer op zijn post begeven, toen hij door lord Glenarvan en John Mangles, die achter gebleven waren, weerhouden werd. Men wilde hem nog eenige vragen stellen.

„En nu, ouwe Tom, vertel me eens eerlijk; kwam die opdracht, om aan de kusten van Nieuw-Zeeland te gaan kruisen, je niet een weinig vreemd voor?"

„Jawel, mylord. Ik was ten zeerste verbaasd; maar ik heb niet de gewoonte, een gegeven opdracht te critiseeren en heb dus gehoorzaamd. En hoe had ik ook anders kunnen doen? Indien er, door het niet opvolgen van uw bevelen, een ongeluk was gebeurd, was ik dan niet verantwoordelijk geweest? En u, kap'tein, zou u anders gedaan hebben?"

„In geen geval, Tom," antwoordde John Mangles.

„Maar wat dacht je wel eigenlijk?" hernam lord Glenarvan.

„Ik dacht, mylord, dat ik in het belang van Harry Grant dáárheen moest gaan, waar Uw Edelheid me zond. Ik dacht vervolgens, dat u met een ander schip naar Nieuw-Zeeland zou gaan, en dat ik u aan de kust moest opwachten. Trouwens, ik heb de plaats van bestemming geheim gehouden en de bemanning wist niet waarheen we gingen, voordat we in volle zee waren en de kust van Australië reeds uit het gezicht was verdwenen. Maar toen gebeurde er iets aan boord, dat me in hoogste verbazing bracht."

„Wat bedoel je Tom?"

„Wel, mylord, toen bootsman Ayrton de dag na het vertrek vernam, dat we naar de oostkust van Nieuw-Zeeland gingen..."

„Ayrton?"

„Jawel, mylord."

„Is hij dan aan boord?"

„Jawel, mylord."

Glenarvan ontroerde. Hij wendde zich tot John Mangles;

„Heb je het gehoord, John? Ayrton is aan boord!"

„God heeft het zoo gewild," antwoordde de jeugdige kapitein ernstig.

In een ondeelbaar oogenblik, als een bliksemflits, kwam het verraad van Ayrton hen weer voor den geest; de moord aanslag op Mulrady; het ongeluk, waarin hij de expeditie had gestort bij de Snowy-rivier, alle ellende, die hij over de reizigers had gebracht, doemde weer voor hun blikken op. En door het meest vreemde aller toevallen, was de schurk thans in hun macht.

„Waar is hij?" vroeg Glenarvan.

„In de kleine kajuit van het vooronder, mylord. Hij staat onder voortdurende bewaking."

„Gevangen?"

„Jawel, mylord."

„Waarom?"

„Omdat Ayrton, toen hij vernam, dat de *Duncan* koers zette naar Nieuw-Zeeland, vreeselijk te keer is gegaan en mij wilde dwingen, een andere richting te kiezen. Hij heeft mij bedreigd en mijn bemanning tot muiten willen aanzetten. Ik zag toen in, dat ik met een gevaarlijk heerschap te doen had en daarom heb ik de noodige maatregelen tegen hem getroffen."

„En sindsdien?"

„Sindsdien zit hij opgesloten in de kleine kajuit, zonder een poging te hebben gedaan tot ontsnapping."

„Tom..."

„Mylord?"

„Dat heb je goed gedaan, ouwe vriend."

Op dit oogenblik verscheen een matroos op de brug. Hij meldde, dat het diner in den salon gereed was, en dat allen reeds hadden plaats genomen. Glenarvan en

John Mangles begaven zich naar beneden, doch repten met geen woord over Ayrton.

Nauwelijks was de maaltijd echter afgeloopen, of Glenarvan verzocht zijn vrienden, in de groote kajuit te komen. Daar deed hij hen de mededeeling van de aanwezigheid van Ayrton op de *Duncan*. Tegelijkertijd gaf de Schotsche edelman zijn voornemen te kennen, Ayrton voor hem te doen verschijnen.

„Mag ik mij bij dit verhoor verwijderen, beste Edward?" vroeg lady Helena.

„Waarom lieve?"

„Omdat de aanblik van dien ongelukkige me bijzonder pijnlijk zal zijn."

„Het is een confrontatie, lieve Helena," antwoordde Glenarvan. „Ik verzoek je, hier te blijven. Het is noodig, dat Ben Joyce in tegenwoordigheid wordt geplaatst van al zijn slachtoffers."

Hiertegen kon lady Helena niets inbrengen. Mary Grant en zij zelf namen plaats naast lord Glenarvan. Om deze drie personen schaarden zich majoor Mac Nabbs, professor Paganel, kapitein John Mangles, Robert Grant, de matrozen Wilson en Mulrady en de hofmeester Olbinet. Allen, die door het verraad van den schurk geleden hadden, waren aanwezig. Zonder geheel en al de ernst van den toestand te begrijpen, bewaarde de bemanning van het jacht een diep stilzwijgen.

„Breng Ayrton hier," verzocht lord Glenarvan.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

De strijd tusschen goed en kwaad.

Ayrton verscheen. Met vasten tred liep hij over dek en beklom de trap, die naar de commandobrug leidde. Zijn blik was somber, zijn lippen vast opeen geklemd en zijn vuisten gebald. Zijn verschijning duidde noch op trots, noch op onderworpenheid. Toen hij tegenover lord Glenarvan stond, kruiste hij de armen over de borst en wachtte zwijgend en bedaard op het oogenblik, dat het verhoor zou beginnen.

„Ayrton," sprak Glenarvan, „nu zien we elkaar eindelijk terug op de *Duncan,* die jij in handen had willen spelen van de bandieten van Ben Joyce!"

Bij deze woorden bewogen zich de lippen van den bootsman nauw merkbaar. Een donker rood kleurde zijn wangen. Het was echter geen blos van schaamte, maar wel van spijt, dat zijn misdadig opzet niet geslaagd was.

Eens had hij er van gedroomd, dit jacht geheel en al onder zijn bevelen te hebben en nu was hij er niet meer dan een gevangene, wiens lot in weinige oogenblikken beslist zou worden.

Intusschen gaf hij op het gezegde van Glenarvan geen enkel antwoord. Glenarvan bleef geduldig wachten, maar Ayrton volhardde in zijn zwijgen.

„Welnu, Ayrton, wat heb je te zeggen?" vroeg Glenarvan eindelijk.

Ayrton aarzelde een oogenblik. De groeve op zijn voorhoofd teekende zich dieper en eindelijk sprak hij uiterst kalm:

„Ik heb niets te zeggen, mylord. Ik was zoo stom, me te laten pakken. Doe met mij wat u belieft."

Na dit antwoord, kruiste Ayrton wederom de armen

over elkaar en tuurde met de meest volmaakte onverschilligheid naar de kust. Als men hem zoo zag, zou men denken, dat dit tooneel hem niets aanging. Maar Glenarvan was vast besloten, zijn geduld te bewaren. Hij had er een groot belang bij, enkele duistere plekken uit het verleden van Ayrton te leeren kennen, in het bijzonder wat diens verhouding tot Harry Grant en de *Duncan* betrof. Hij zette het verhoor dus voort met alle kalmte waarover hij beschikte.

„Ayrton," hernam hij, „ik geloof, dat je niet zult weigeren eenige vragen te beantwoorden, die ik je nu za stellen. Ten eerste: hoe moet ik je noemen? Ayrton of Ben Joyce? Ben je gewezen bootsman van de *Britannia* of ben je het niet?"

Ayrton bleef onbewogen en, alsof deze vraag hem niet gegolden had, bleef hij onverschillig naar de kust staren.

Glenarvan liet zich echter niet uit het veld slaan en hernam:

„Wil je me zeggen, om welke reden en onder welke omstandigheden je de *Britannia* hebt verlaten?"

Geen antwoord.

„Waarom en hoe ben je in Australië gekomen?"

Het zelfde zwijgen.

Glenarvan hernam:

„Luister goed, Ayrton. Je hebt er zelf het grootste belang bij, te spreken. Je openhartigheid kan je laatste redmiddel zijn, waarmede men rekening zal houden. En ik vraag je voor de laatste maal: wil je mijn vragen beantwoorden?"

Ayrton keek Glenarvan diep in de oogen.

„Mylord," zei hij, „ik heb niets te antwoorden. De justitie zal tegen mij moeten getuigen en niet ik zelf."

„Wij hebben bewijzen in overvloed, Ayrton."

„Bewijzen, mylord?" vroeg Ayrton spottend. „Ik geloof, dat Uw Edelheid een beetje te haastig van stapel loopt. Ik beweer, dat de meest geslepen rechter van

Londen niet weet, wat hij met mij zal moeten doen. Wie zal zeggen, hoe ik in Australië ben gekomen, daar kapitein Grant er immers niet is om te getuigen? Wie bewijst, dat ik de door de politie gezochte Ben Joyce ben, daar de politie mij nog nooit in handen heeft gehad, mij niet kent, terwijl mijn vrienden zich bovendien op vrije voeten bevinden? Wie zal mij van een misdaad kunnen beschuldigen, behalve u? En hetgeen u tegen mij in het midden kan brengen, is voor de justitie hoogstens een laakbare handeling! Wie kan bewijzen, dat ik mij van de *Duncan* wilde meester maken en het jacht in handen spelen van de bandieten? Niemand, verstaat u mij; niemand. U hebt vermoedens tegen mij, maar geen enkel bewijs. En om een man van een misdaad te kunnen beschuldigen, zijn er bewijzen noodig, lord Glenarvan. Totdat iemand het tegendeel bewijst, ben en blijf ik Ayrton, bootsman van de *Britannia*"

Al sprekende had Ayrton zich opgewonden, doch keerde spoedig weer terug tot zijn vroegere onverschilligheid. Waarschijnlijk verbeeldde hij zich, dat met zijn laatste verklaring het verhoor was afgeloopen.

Hij vergiste zich echter, want onmiddellijk nam Glenarvan het woord.

„Ayrton," sprak hij, "ik ben geen rechter, die een onderzoek tegen jou heeft te leiden. Dat is een zaak, die mij niet aangaat. Maar het is noodig, dat wij onze verhoudingen ten opzichte van elkaar duidelijk vaststellen. Ik zal je niets vragen, wat je nadeelig zou kunnen zijn. Dat gaat de heeren rechters aan. Maar het is je bekend, welk doel ik vervolg en één woord van jou kan mij op het goede spoor brengen. Ayrton wil je spreken?"

Ayrton schudde vastbesloten het hoofd.

„Wil je me zeggen, waar kapitein Grant is?"

„Neen, mylord."

„Wil je me zeggen, waar de *Britannia* vergaan is?"

„Evenmin."

„Ayrton," hernam Glenarvan op een toon, die bijna

smeekend klonk, „indien je weet waar kapitein Grant zich bevindt, zeg het dan tenminste aan deze beide arme kinderen, die beangst zijn om het lot van hun vader."

Ayrton aarzelde. Er kwam een vreemde trekking over zijn gezicht. Maar op gedempten toon sprak hij:

„Ik kan het niet zeggen, mylord."

En alsof hij reeds spijt had over dit oogenblik van zwakte, liet hij er onmiddellijk op volgen:

„Neen, ik zal niet spreken! Indien u wilt, kunt u mij aan den mast ophangen, maar er komt geen woord uit mijn mond!"

„Ophangen! Ja!" riep Glenarvan, die een oogenblik zijn kalmte scheen te verliezen.

Hij wist zich echter te beheerschen en antwoordde met nadrukkelijken ernst:

„Ayrton, er zijn hier noch rechters, noch beulen. Maar bij de eerste beste gelegenheid zal ik je in handden stellen der Engelsche autoriteiten."

„Dat is juist wat ik verlang," antwoordde Ayrton.

En even kalm als voorheen, keerde hij naar de kajuit terug, welke voor hem als gevangeniscel was ingericht. Twee matrozen werden aan de deur geplaatst, om elke poging tot ontsnapping te verhinderen.

Glenarvan's plan om Ayrton uit te hooren, was mislukt. Wat stond hem nu te doen? Weinig anders, dan het reeds in Eden gevormde plan uit te voeren en onmiddellijk naar Europa terug te keeren. Er kon geen sprake meer van zijn, langer naar de schipbreukelingen der *Britannia* te zoeken, daar ieder spoor uitgewischt scheen. Buitendien lag er op den zeven en dertigsten breedtegraad geen enkel land meer.

De *Duncan* moest dus wel den steven huiswaarts richten.

Na een en ander met zijn vrienden besproken te hebben, behandelde Glenarvan met John Mangles het vraagstuk der thuisreis. John Mangles inspecteerde de ruimen, waarbij bleek, dat men nauwelijks voor veertien

dagen steenkool aan boord had. Men moest dus in de eerste de beste haven een nieuwe voorraad brandstof inslaan.

Rekening houdende met een en ander, stelde John Mangles voor, den steven te wenden naar de baai van Talcuhuano, waar de *Duncan* reeds een keer nieuwe voorraad aan boord had genomen, alvorens haar reis om de wereld te beginnen. Het was een rechte weg en lag juist op den 37en breedtegraad. Was het jacht weer eenmaal rijkelijk van alles voorzien, dan zou men kaap Hoorn omzeilen en over den Atlantischen Oceaan naar Schotland terug keeren.

Toen dit plan eenmaal besproken en vastgesteld was, kreeg de stoker opdracht, het jacht onder volle stoom te brengen. Een half uur later had het jacht den steven naar Talcahuano gericht en kliefde het de golven van een Oceaan, die met recht de „Stille" wordt genoemd.

Tegen zes uur in den avond waren de laatste bergen van Nieuw-Zeeland in den neveligen gezichteinder verdwenen.

En hiermede was de thuisreis begonnen. Inderdaad een droeve tocht voor de dappere lieden, die zonder Harry Grant huiswaarts moesten keeren. Ook de bemanning, die bij het begin der reis zoo vroolijk en vol vertrouwen was geweest, was geheel onder den indruk. Elk dezer brave matrozen had nog gaarne de gevaren der wereldzee getrotseerd om kapitein Grant te vinden.

Op de hoera's, waarmede Glenarvan bij zijn terugkomst aan boord begroet werd, volgde weldra een diepe neerslachtigheid. Iedereen hield zich terzijde; elk bleef in zijn hut en sprak zoo weinig mogelijk. Zelden zag men een der passagiers op de brug van de *Duncan*.

De man, die onder alle andere omstandigheden de vrienden aangenaam had bezig gehouden, de man, die desnoods de vreugde zelf had uitgevonden indien ze niet bestond, Jacques Paganel, had zich in een somber stil-

zwijgen gehuld. Zijn Fransche mededeelzaamheid werd weinig vernomen. Hij scheen meer ontmoedigd dan een zijner vrienden. Indien Glenarvan er nog wel eens over sprak, later het onderzoek te hernieuwen, schudde hij het hoofd als iemand, die alle moed verloren heeft. Men gevoelde, dat hij de schipbreukelingen der *Britannia* als verloren beschouwde.

Intusschen was er een man aan boord, die over de schipbreuk der *Britannia* nog wel een en ander had kunnen vertellen, die zich echter thans in het meest hardnekkige zwijgen hulde. Deze man was Ayrton. Het stond vast, dat deze schurk wist, waar de schipbreuk der *Britannia* had plaats gevonden. Maar even zeker was het ook, dat, indien men kapitein Grant vond, daarmede een nieuwe getuige tegen hem zou opstaan. Het gevolg was, dat de matrozen der *Duncan* het leelijk op hem hadden voorzien en hem gaarne een poets hadden gebakken, die hem lang zou geheugd hebben.

Verscheidene keeren had Glenarvan zijn pogingen herhaald, den bootsman aan het spreken te krijgen. Maar beloften en bedreigingen schenen op dezen man geen enkele invloed te hebben. Ayrton's stijfhoofdig zwijgen was zoover gedreven, dat de majoor ten slotte begon te gelooven dat hij inderdaad niets wist. Deze denkwijze werd geheel en al gedeeld door den Franschen professor, die er zijn eigen meening op na hield betreffende Harry Grant.

Maar indien Ayrton niets wist, waarom bekende hij het dan niet? Een dergelijke bekentenis zou hem immers niet nadeelig kunnen zijn, terwijl zijn halsstarrig zwijgen de vorming van een nieuw plan mogelijk maakte. Moest men uit de ontmoeting met den bootsman op het Australische vasteland afleiden, dat Harry Grant zich daar eveneens bevond? Hoe het ook zij, men moest Ayrton tot elken prijs bewegen, zijn stilzwijgendheid te laten varen.

Lady Helena die het vruchtelooze van de pogingen

van haar echtgenoot had gezien, vroeg hem verlof, het op haar beurt eens te mogen probeeren. Misschien zou zij als zachtmoedige vrouw meer succes hebben dan een man. Is het niet de eeuwige geschiedenis uit de fabel, dat de hevigste orkaan niet in staat is, een mantel te ontrukken aan de schouders van een reiziger, terwijl dit aan een zacht zonnestraaltje wel gelukt? Glenarvan, die de schranderheid zijner jeugdige echtgenoote kende, gaf haar volle vrijheid van handelen.

Dien dag, het was den 5en Maart, werd Ayrton naar den salon van lady Helena gebracht. Mary Grant zou bij het onderhoud tegenwoordig zijn, aangezien de invloed van het jonge meisje van groot belang zou kunnen wezen en lady Helena geen enkel middel onbeproefd wilde laten, hoe gering deze ook was.

Gedurende een uur bleven de beide jonge vrouwen met den bandiet opgesloten, zonder dat zij echter eenig succes hadden.

Maar zoo licht lieten de beide dappere vrouwen zich niet ontmoedigen.

Den volgenden dag begaven zij zich zelf naar de cel van Ayrton en spraken twee volle uren met hem. Glenarvan, die aan een vreeselijke opwinding ten prooi was, liep woedend voor de deur heen en weer. Menig keer stond hij op het punt, naar binnen te stormen en een einde te maken aan dit onderhoud, dat voor de beide dames hoogst pijnlijk moest zijn.

Toen lady Helena echter deze keer verscheen, straalde haar gezicht van hoop. Had zij den bandiet zijn geheim kunnen ontrukken; was het haar gelukt het hart van Ayrton te bewegen?

Mac Nabbs, die juist op dit oogenblik naderbij kwam, kon een gebaar van twijfel nauwelijks weerhouden.

Maar intusschen werd het spoedig aan boord bekend, dat Ayrton aan de smeekbeden van lady Helena had toegegeven. Het was als een electrische schok, die door de bemanning ging. Alle matrozen snelden naar de brug,

vlugger, dan dat zij opgeroepen zouden zijn door het bootsmansfluitje van Tom Austin.

Inmiddels was lord Glenarvan op zijn vrouw toegetreden en vroeg:

„Heeft hij gesproken?"

„Neen," was het antwoord.

„Waarom kijk je dan zoo hoopvol?"

„Omdat Ayrton een wensch te kennen heeft gegeven."

„Welke?"

„Hij wenscht een onderhoud met jou."

„O, lieve Helena; je hebt dus wel eenig succes gehad!"

Zij keek hem glimlachend aan en antwoordde met haar lieve stem:

„Ik hoop het, Edward."

„Heb je uit mijn naam eenige belofte gedaan?"

„Eén enkele, beste vriend."

„Welke?"

„Dat je al het mogelijke zult doen, om het lot van dien ongelukkige te verzachten."

„Goed gehandeld, lieve Helena."

En zich tot een der matrozen wendende, beval hij:

„Breng Ayrton hier!"

Begeleid door miss Mary, begaf lady Helena zich naar haar kajuit, terwijl inmiddels Ayrton naar de longroom werd gebracht.

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

Een overeenkomst.

Nauwelijks bevond de bootsman zich in tegenwoordigheid van lord Glenarvan, of zijn bewakers verlieten de kamer waar het onderhoud zou plaats vinden.

Glenarvan nam het woord:

„Ayrton, je wenschte mij te spreken?"

„Jawel, mylord."

„Mij alleen?"

„Jawel."

Hij aarzelde en vervolgde:

„Eigenlijk is het beter, dat de majoor en mijnheer Paganel bij het onderhoud tegenwoordig zijn."

„Waarom?"

„Omdat het beter is."

„Voor wie?"

„Voor mij."

Ayrton sprak met de grootste kalmte.

Glenarvan keek hem een oogenblik zwijgend aan en riep een matroos.

„Verzoek den majoor en den professor even hier te komen," beval hij.

De twee genoodigden verschenen bijna onmiddellijk.

Nauwelijks hadden de twee heeren plaats genomen, of Glenarvan sprak:

„Ayrton, we luisteren naar hetgeen je te zeggen hebt. Spreek dus."

„Mylord," begon Ayrton, „weet u, waarom ik de tegenwoordigheid verzocht van twee heeren?"

„Neen."

„Omdat het gewoonte is, dat bij elke overeenkomst twee getuigen aanwezig zijn."

Glenarvan keek hem verbaasd aan, maar Ayrton vervolgde rustig:

„Want om u de waarheid te zeggen, stel ik u een overeenkomst voor."

Zoo vreemd dit antwoord hem ook klonk, vroeg lord Glenarvan op zijn beurt:

„Welke overeenkomst?"

„Een zakelijke, mylord."

„Spreek duidelijker."

„Welnu; u verlangt van mij eenige bijzonderheden te vernemen, welke u van nut kunnen zijn. Ik wensch eenige voordeelen, welke ik moeilijk kan ontberen. En..."

„En?"

„Stemt u toe in den koop, mylord?"

Nu mengde zich Paganel in het gesprek.

„Over welke bijzonderheden heb je het, Ayrton?"

Maar Glenarvan viel hem in de rede.

„Neen," zei hij; „wij dienen eerst te weten welke eischen Ayrton stelt."

Ayrton boog het hoofd, want hij begreep heel goed het verschil tusschen beide vragen.

Eindelijk sprak hij:

„Ziehier mijn eisch. U bent nog steeds van plan, mij aan de Engelsche autoriteiten over te leveren, nietwaar mylord?"

„Ja zeker, Ayrton; dat is recht en billijk."

„Daar wil ik niets tegen zeggen. Maar u bent dus in geen geval van plan, mij de vrijheid terug te geven?"

Alvorens op deze duidelijke vraag een antwoord te geven, aarzelde lord Glenarvan een paar minuten. Hij wist heel goed, dat van zijn antwoord het lot van Harry Grant afhing. Maar zijn gevoel voor het recht zegevierde ten slotte en eindelijk antwoordde hij:

„Neen, Ayrton; het is me onder geen enkele omstandigheid mogelijk, je de vrijheid te geven."

„Zooveel vroeg ik eigenlijk ook niet," sprak de bootsman trotsch.

„Wat wil je dan eigenlijk?"

„Een tusschenweg, mylord."

„Een tusschenweg?"

„Juist."

„Tusschen wat?"

„Tusschen de galg, die me te wachten staat en de vrijheid, welke u me niet wilt geven."

De drie vrienden keken elkaar verbaasd aan: zulk een voorstel hadden ze allerminst verwacht.

Tenslotte vroeg Glenarvan:

„Welke tusschenweg heb je op het oog, Ayrton?"

„Mij op een verlaten eiland aan wal te zetten."

„Dat zou je dood beteekenen."

„Waarom?"

„Je zou van honger sterven."

„Ik verzoek eenige noodzakelijke levensmiddelen, benevens eenige werktuigen en gereedschappen, om in mijn levensbehoeften te voorzien."

„Is dat alles?"

„Indien ik tijd heb, zal ik over mijn toestand nadenken en boete doen."

Glenarvan, die zulk een antwoord allerminst had verwacht, keek zijn beide vrienden zwijgend aan. Hij dacht eenige oogenblikken na en antwoordde:

„Ayrton, indien ik je wenschen inwillig, zul je me dan alles vertellen wat ik noodig heb te weten?"

„Ik zal u alles vertellen, wat ik omtrent het lot van de *Britannia* en kapitein Grant weet, mylord."

„De volledige waarheid?"

„De volledige waarheid!"

„Maar wie staat me borg?..."

„O, ik merk al, waarover u zich ongerust maakt, mylord. U zult geheel op mij moeten vertrouwen, dat wil zeggen, op een misdadiger. Maar daar is nu eenmaal niets aan te doen. 't Is koopen of loopen, mylord!"

„Ayrton," sprak Glenarvan eenvoudig, „ik zal je vertrouwen."

„Groot gelijk, mylord. Buitendien, staat u altijd de mogelijkheid open, u te wreken, indien u me op een leugen betrapt."

„Hoe dat zoo?"

„Door mij van het eiland te komen halen, waarvan ik niet zal kunnen vluchten.

Ayrton had op alles een antwoord gereed. Hij voorkwam elke moeilijkheid. Het was onmogelijk, zich met meer vertrouwen aan zijn vijanden over te leveren. Hij ging zelfs verder. Want onmiddellijk liet hij op zijn laatste woorden volgen:

„Mijne heeren, ik wil, dat u van mijn betrouwbaarheid volkomen overtuigd bent en zal daarom open kaart

met u spelen. Ik zoek geen enkele mogelijkheid, u om den tuin te leiden en zal u een nieuw bewijs van mijn oprechtheid geven. Ik spreek openhartig, daar ik ten volle op uw edelmoedigheid vertrouw."

„Spreek, Ayrton," antwoordde Glenarvan.

„Mylord, ik heb nog niet uw woord, dat u met mijn voorstel accoord gaat en desondanks aarzel ik geen oogenblik u te zeggen, dat ik slechts zeer weinig van kapitein Grant afweet."

„Wat?" riep Glenarvan.

„Zooals ik zeg, mylord. Alles wat ik u kan mededeelen, betreft slechts mij zelf en zal u niet op het spoor helpen, dat u verloren hebt."

Bij deze woorden vertoonden de gezichten van Glenarvan en den majoor een levendige teleurstelling. Zij hadden verondersteld, dat de bootsman in het bezit was van een kostbaar geheim en nu bekende deze zelf, dat zijn mededeelingen weinig nut voor hen zouden hebben. Wat Paganel aanging, deze bleef, zeer tegen zijn gewoonte, kalm toehooren.

Hoe het echter ook zij, maakte deze bekentenis een diepe indruk op de aanwezigen; Ayrton gaf zich met handen en voeten gebonden aan zijn tegenstanders over en dit trad nog duidelijker naar voren, toen de bootsman er op liet volgen:

„U bent dus gewaarschuwd, mylord, dat de zaak minder voordeelig voor u is dan voor mij."

„Dat verandert niets aan de zaak, Ayrton. Je hebt mijn woord, dat ik je op het eerste beste verlaten eiland in de Stille Zuidzee aan wal zal zetten."

„Uitstekend, mylord," antwoordde de bootsman.

Was deze vreemdsoortige man gelukkig met dit besluit? Niemand wist het. Zijn gelaat bleef even onbewogen, alsof hij de zaak voor een ander dan hem zelf behandeld had.

Eindelijk sprak hij:

„Ik ben bereid, uw vragen te beantwoorden."

„Wij hebben je geen vragen te stellen, Ayrton. Vertel liever, wat je weet."

„Waarmede zal ik beginnen?"

„Zeg ons, wie je bent."

Ayrton begon:

„Mijn naam is werkelijk Tom Ayrton en ik was bootsman op de *Britannia*. Met Harry Grant verliet ik Glasgow op 12 Maart 1861. Gedurende veertien maanden bevoeren we den Stillen Oceaan en zochten naar een geschikt land, om er een Schotsche volksplanting te stichten. Harry Grant was een groot man, maar vaak ontstond tusschen ons om verschillende redenen, hevige twist. Hij had een onbuigzaam karakter; stond zijn besluit ten opzichte van een of ander eenmaal vast, dan viel er niet meer aan te tornen. Deze man was even zoo hard voor anderen als voor zich zelf. Maar desondanks kwam ik vaak in verzet. Ik trachtte de bemanning tot muiten aan te zetten en mij van het schip meester te maken. Of ik gelijk of ongelijk had, doet hier weinig ter zake. Maar hoe het ook zij, Harry Grant aarzelde geen oogenblik en zette mij den 8en April 1862 op de westkust van Australië aan land."

Hier viel de majoor hem in de rede.

„Op de westkust van Australië, zei je toch?"

„Jawel, majoor."

„Dan heb je de *Britannia* verlaten, voordat zij naar Callao stevende?"

„Tot uw dienst."

„Maar hoe wist je dan, dat de *Britannia* deze haven was binnengeloopen?"

„Dat vertelde u zelf op de hoeve van Paddy O'Moore, mylord."

„Ga verder, Ayrton."

„Ik bevond me dus op een geheel verlaten kust, doch slechts twintig mijl verwijderd van de strafgevangenis van Perth, de hoofdstad van West-Australië. Toen ik zoo op het strand dwaalde, ontmoette ik een bende gevangenen, die juist ontsnapt was. Ik sloot me onmiddellijk bij hen aan."

„Wat deed je toen?"

„Daarover wil ik liever zwijgen, mylord. Het heeft trouwens niets met onze zaak te maken. Wel wil ik u zeggen, dat ik inmiddels het hoofd der bandieten was geworden en den naam van Ben Joyce had aangenomen. In de maand September 1864 kwam ik op de Iersche

hoeve. Onder mijn ware naam van Ayrton werd ik aldaar te werk gesteld. Ik wachtte slechts op een of andere gelegenheid, om mij van een schip meester te maken. Dat was mijn hoogste doel. Twee maanden later kwam de *Duncan*. Tijdens het middagmaal op de hoeve, hebt u zelf de geheele geschiedenis van de *Britannia* verteld, mylord. Ik vernam toen, wat mij tot dusverre onkundig was gebleven, n.l. dat de *Britannia* op een punt van den 37en zuiderbreedtegraad was vergaan, de geschiedenis der documenten en ten slotte, de gegronde redenen welke u had, om Harry Grant op het vasteland van Australië te zoeken. Ik aarzelde geen oogenblik. Ik besloot, mij van de *Duncan* meester te maken, die het in snelheid van alle schepen der Britsche Marine kon winnen. Daar het schip echter in Melbourne gedokt moest worden, bood ik, in mijn ware hoedanigheid van bootsman der *Britannia* aan, u dwars door Australië te geleiden. Ik werd op den voet gevolgd door de leden van mijn bende, die te Camden Bridge een onnoodige misdaad begingen, daar de *Duncan*, eenmaal op de oostkust, me niet meer zou kunnen ontsnappen. Zoo lokte ik u naar de moerassen der Snowy-rivier. Een voor een werden de ossen en paarden door mij vergiftigd. Ik zorgde er voor, dat de wagen in het slijk kwam vast te zitten en op mijn aandringen... Maar enfin, de rest weet u zelf het beste. Hoe het echter ook zij, mylord, u kunt er van verzekerd zijn, dat ik, zonder de verstrooidheid van den heer Paganel, op het oogenblik heer en meester van de *Duncan* was geweest. Ziet hier, heeren, mijn geschiedenis; mijn mededeelingen kunnen u ongelukkigerwijze niet op het spoor van Harry Grant brengen en u merkt ook wel, dat u met mij een slechte koop hebt gesloten."

De bootsman zweeg en kruiste, zooals zijn gewoonte was, de armen over de borst.

Ook Glenarvan en zijn vrienden zwegen. Zij gevoelden nu zeer duidelijk, dat deze vreemde misdadiger hen de geheele waarheid had medegedeeld. De *Duncan* was hem slechts ontgaan, door een onvoorzien toeval: de verstrooidheid van Jacques Paganel. Zijn handlangers waren tijdig in Twofold-baai aanwezig geweest, het-

geen bewezen werd, door de zeemanstrui, die men op het strand had gevonden. Daar ze het jacht niet zagen verschijnen, waren ze weer heengegaan en hadden hun oud beroep van dieven en moordenaars weer opgenomen.

De majoor was de eerste, die het verhoor voortzette.

„Ayrton," vroeg hij, „was het werkelijk den 8en April, dat je door kapitein Grant op Australie's westkust aan land werd gezet?"

„Jawel, majoor."

„En wist je toen, wat de plannen van Harry Grant waren, of wist je het niet?"

„Niet heel zeker, majoor."

„Vertel het maar eens."

En Glenarvan liet er op volgen:

„De geringste aanwijzing kan ons van nut zijn, nietwaar heeren?"

De anderen knikten bevestigend.

De bootsman begon:

„Ziehier alles wat ik u kan zeggen, mylord. Kapitein Grant was van plan, naar Nieuw-Zeeland te gaan. Gedurende mijn verblijf aan boord, is hij er echter niet toe gekomen. Het is dus niet onmogelijk, dat de *Britannia*, na de haven van Callao verlaten te hebben, koers gezet heeft naar Nieuw-Zeeland. Dit komt overeen met den op de documenten vermelden datum van 27 Juni 1862, op welken dag het schip vergaan is."

„Dat is nog al duidelijk," meende Paganel.

„Maar," merkte Glenarvan op, „op het document staat geen enkel woord, dat betrekking op Nieuw-Zeeland kan hebben."

„Daar weet ik geen antwoord op te geven," zei Ayrton.

„Welnu, Ayrton," sprak Glenarvan, „je hebt je woord gehouden, ik zal ook het mijne houden. Wij zullen er over beslissen, op welk eiland der Stille Zuidzee we je aan land zullen zetten."

„O, mylord, elk eiland is mij goed genoeg," was het antwoord van den bootsman.

„Ga maar terug naar je hut en wacht onze beslissing af," hernam Glenarvan.

Begeleid door de twee wachthebbende matrozen, keerde Ayrton terug naar zijn hut.

Toen hij eenmaal verdwenen was, sprak de majoor tot zijn vrienden:

„Indien deze man gewild had, dan had er wat goeds van hem terecht kunnen komen."

Glenarvan was het met hem eens.

„Ayrton is een sterke persoonlijkheid en daarbij in in hooge mate intelligent. Waarom heeft hij deze hoedanigheden voor kwade doeleinden gebruikt?"

„Dat weet de hemel!"

En als vanzelf sprekend kwam het gesprek weer op den kapitein der *Britannia.*

„Wat moeten we van Harry Grant denken?" vroeg lord Glenarvan.

„Ik vrees, dat hij voor goed verloren is! Arme kinderen; wie zal hen zeggen, waar hun vader zich bevindt!"

„Ik!" antwoordde Paganel. „Ja, ik!"

De lezer zal bemerkt hebben, dat de anders zoo spraakzame professor tijdens het verhoor van Ayrton nauwelijks den mond had opengedaan. Hij had geluisterd, zonder zijn lippen te bewegen. Maar het laatste woord dat hij uitsprak was minstens zooveel waard als een heele redevoering en had als directe oorzaak, dat Glenarvan van zijn stoel opsprong.

„U," riep Glenarvan, „U, vriend Paganel, u weet, waar kapitein Grant zich bevindt?"

„Ja," antwoordde de aardrijkskundige, „voor zoover een menschelijk wezen dat kan weten."

„En wie heeft u dat verteld?"

„Niemand anders dan het eeuwige document."

„Ahā," sprak de majoor, op een toon van de grootst mogelijke twijfel.

„Luister maar eerst en dan kunt u als een ongeloovige Thomas de schouders ophalen. Ik heb er niet eerder over gesproken, daar u me toch niet zou geloofd hebben. Bovendien zou het nutteloos geweest zijn. Indien ik echter vandaag besluit te spreken, dan komt dat, omdat de verklaringen van Ayrton mijn zienswijze volkomen bevestigen."

„Het is dus Nieuw-Zeeland?" vroeg Glenarvan.

„Luistert en oordeelt, beste vrienden. Het was niet zonder oorzaak, of beter gezegd, het was niet zonder een „bepaalde oorzaak", dat ik de vergissing begaan heb, die ons allen heeft gered. Op het oogenblik dat ik in de Australische bosschen den brief schreef welke vriend Glenarvan me dicteerde, spookte me het woord „Zealand" reeds door het hoofd. En ziehier waarom. Ge zult u nog wel herinneren, dat we allen in den ossenwagen zaten. Mac Nabbs vertelde lady Helena de geschiedenis der gedeporteerden; ter gelegenheid daarvan, liet hij de dames een nummer der *Australian and New-Zealand Gazette* zien, waarin het verhaal van den overval op Cambden Bridge vermeld stond. En juist op het oogenblik dat ik den brief schreef, lag de krant op den grond, echter zoo gevouwen, dat ik slechts de twee laatste lettergrepen van het voorlaatste woord der titel kon zien. En aangezien het voorlaatste woord Zealand was, moesten de twee laatste lettergrepen van dat woord *aland* zijn. Toen ging er een licht bij me op. *Aland* was precies het halve woord dat op het Engelsche document voorkwam. Dit woord hadden we tot nu toe vertaald met „aan land gaan',, doch was eigenlijk een gedeelte van het woord *Zealand*."

„Wâblief?" riep Glenarvan.

„Ja," hernam Paganel, „deze lezing was me ontsnapt; en weet u waarom? Omdat mijn onderzoek zich hoofdzakelijk bepaald had tot het Fransche document, dat volledíger was dan de anderen en waarop juist dit belangrijke woord ontbrak."

„Oho," meende de majoor, „ik geloof, dat vriend Paganel zijn verbeelding een beetje te veel vrije loop laat, en zijn vroegere verklaringen geheel uit het oog verliest."

„Vooruit maar, majoor; ik ben bereid, uw vragen te beantwoorden."

„Vertelt u mij dan eens, welke uitlegging we aan het woord *austral* moeten geven?"

„Mijns inziens de uitlegging, welke wij er het eerst aan gegeven hebben, n.l. *zuidelijk halfrond*."

„Prachtig. En de lettergrepen *indi* welke eerst van

indianen en later van *indigènes,* inboorlingen, afkomstig moesten zijn."

„Welnu, voor de derde en laatste maal verklaar ik, dat het de eerste lettergrepen van het woord *„indigence" „gebrek"* zijn."

„En *contin*" riep Mac Nabbs. „Beteekent dat nog altijd *vasteland?"*

„Neen, aangezien New-Zealand slechts een eiland is."

„Welnu?" vroeg Glenarvan.

„Mijn waarde lord," antwoordde Paganel, „ik zal u het document volgens mijn derde lezing vertalen. Dan zult u zelf kunnen oordeelen. Hierbij heb ik slechts twee opmerkingen te maken. 1°. Vergeet zooveel mogelijk elke vroegere lezing; denk er niet meer aan. 2°. Zekere zinnen zullen u waarschijnlijk een beetje gewrongen voorkomen, maar dat heeft niet veel om het lijf: o.a. weet ik het woord agonie niet zeker te vertalen. Bovendien zal ik het Fransche document bij mijn vertaling gebruiken en u moogt niet vergeten, dat dit document geschreven is door een Engelschman, die met alle uitdrukkingen der Fransche taal misschien niet volkomen op de hoogte was. Na deze noodzakelijke inleiding, wil ik u mijn meening uiteenzetten.

En iedere lettergreep langzaam en duidelijk uitsprekende, zei Paganel de volgende zinnen op:

> Le 27 *juin* 1862, *le trois-mâts Britannia,* de *Glasgow,* a *sombré,* après une „longue *agonie,* dans les mers *australes* sur les côtes de la Nouvelle *Zélande. Deux matelots* et le *capitaine Grant* ont pu y *aborder.* „Là, *contin*uellement en *pro*ie à une *cruel*le indigence, ils ont *jeté ce document* „par... de *long*itude *et* 37° 11' de *lati*tude. *Venez a leur* secours, ou ils sont *perdus."*

Of in Nederlandsche vertaling:

> Op 27 Juni 1862 is de driemaster *Britannia* van Glasgow na een vreeselijken doodstrijd vergaan op het zuidelijk halfrond, dicht bij de kusten van Nieuw-Zeeland. Twee matrozen en kapitein Grant hebben het land kunnen bereiken. Ten prooi aan een voortdurend en nijpend gebrek, hebben zij dit

document in zee geworpen op... graden oosterlengte en 37° 11' zuiderbreedte. Brengt hen hulp of zij zijn verloren.

Paganel zweeg. Zijn verklaring was aannemelijk. Maar juist omdat zij even zoo aannemelijk was als de vorige, kon zij verkeerd zijn. Glenarvan en de majoor wilden er niet over redetwisten. Daar men echter noch in Patagonië, noch in Australië een spoor der *Britannia* had gevonden, waar deze landen gesneden worden door den 37en zuiderbreedtegraad, was er nu zeer veel voor Nieuw-Zeeland te zeggen. Deze opmerking van Paganel liet niet na, een diepe indruk op zijn beide vrienden te maken.

„En nu, beste vriend Paganel, wilt u mij zeker wel zeggen, waarom u deze opmerking gedurende twee maanden voor u hebt gehouden, zonder er met iemand over te spreken!" zei lord Glenarvan.

„Omdat ik u niet met ijdele hoop wilde vleien. Buitendien gingen we juist naar Auckland, het punt op Nieuw-Zeeland, dat door den 37en breedtegraad gesneden wordt.

„Maar sindsdien zijn we toch een geweldig stuk van onzen oorspronkelijken weg afgeweken. Waarom sprak u er toen niet over?"

„Omdat, indien mijn lezing juist is, zij niet kon medewerken aan de redding van kapitein Grant."

„Waarom niet?"

„Omdat, indien kapitein Grant op de Nieuw-Zeelandsche kust gestrand is, er zoo goed als geen hoop bestaat, hem te redden. Men zou misschien wel eenige sporen van de schipbreuk kunnen vinden, maar volgens mij, zijn de schipbreukelingen onherroepelijk verloren."

Een diepe stilte volgde op deze verklaring van den Franschen geleerde.

Een voor een keken de vrienden elkaar diep in de oogen.

Eindelijk stond lord Glenarvan op en sprak:

„Beste vrienden, laten we er voorloopig over zwijgen. Ik zal het geschikte oogenblik afwachten, om dit treurig nieuws mede te deelen aan de kinderen van den ongelukkigen kapitein Grant."

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Een kreet in den nacht.

Weldra was het bij de bemanning bekend, dat het geheim van kapitein Grant door de verklaringen van Ayrton niet was opgehelderd.

Dientengevolge was de teleurstelling aan boord zeer groot, want men had op de onthullingen van den bootsman gerekend en nu kwam uit, dat de bootsman niets wist, wat de *Duncan* op het spoor der *Britannia* kon helpen.

De richting van het jacht werd aangehouden; er bleef thans slechts over, het eiland te bepalen, waar men den bootsman aan land zou zetten.

Paganel en John Mangles raadpleegden de scheepskaarten. Juist op den 37en breedtegraad kwam een eiland voor, dat den naam van Maria Theresia had, en dat 3500 mijlen van de Amerikaansche kust en 1500 van de Nieuw-Zeelandsche kust verwijderd was. Het was eigenlijk niet meer dan een rots, verloren in den onmetelijken oceaan. Het meest nabijzijnde land in het noorden was de Pomotoe-archipel, terwijl zich zuidwaarts slechts het eeuwige bankijs der zuidpoolgebieden uitstrekte. Nooit of te nimmer kwam er een schip naar dit verlaten eiland. Geen enkele echo der bewoonde wereld drong tot daar door. Slechts de stormvogels zochten er af en toe een toevlucht en er waren vele kaarten, waarop dit eiland niet eens stond aangegeven.

Indien er ergens op de wereld van absolute eenzaamheid sprake kon zijn, dan moest het op dit eiland wezen. Men stelde er Ayrton van op de hoogte. Deze had er niets op tegen, er zijn toekomstige woning op te slaan en dus werd besloten, den steven naar het Maria Theresiaeiland te richten. Men bevond zich toen juist op den zeven en dertigsten breedtegraad.

Twee dagen later werd door den uitkijk land gesignaleerd. Het was Maria Theresia, een lage rots, nauwelijks boven den zeespiegel uitstekende. Men was er op dat oogenblik nog dertig mijl van verwijderd.

Langzamerhand teekenden zich de omtrekken van het eiland duidelijker aan den horizont af. Langzaam zonk de zon in het westen, waardoor slechts eenige lage heuvels aan den gezichteinder zichtbaar bleven.

Het was tegen vijf uur 's middags. John Mangles meende, dat van het eiland langzaam een dunne rookspiraal in de lucht omhoog kronkelde.

„Zou het een vulcaan zijn?" vroeg hij aan Paganel, die, gewapend met zijn verrekijker, naar het onbekende land staarde.

„Ik weet niet wat ik er van denken moet," antwoordde de geleerde. „Maria Theresia is slechts weinig bekend. Men zou er zich echter niet over moeten verwonderen, hier werkelijk een vulcaan aan te treffen, daar Maria Theresia waarschijnlijk haar ontstaan te danken heeft aan een uitbarsting van den zeebodem.

Nu mengde zich ook Glenarvan in het gesprek.

„Indien het eiland door een vulcanische oorzaak ontstaan is, staat het dan niet te vreezen, dat het door een dergelijke oorzaak van den aardbodem verdwijnt?"

„Zulks is weinig waarschijnlijk," antwoordde de geleerde. „Sinds eeuwen is dit eiland bekend en deze omstandigheid biedt bij ieder geval eenige zekerheid. Toen het eiland Julia uit de golven van de Middellandsche Zee opdook, verdween het eenige maanden later weer even spoorloos als het gekomen was."

„Uitstekend," antwoordde Glenarvan.

En tot den kapitein van de *Duncan* gewend, vervolgde hij:

„John, zou je denken, dat we het eiland nog voor den nacht kunnen bereiken?"

„Neen mylord. Ik durf de *Duncan* niet op een kust te sturen, die me ten eenemale geheel onbekend is."

„Ik zal het jacht onder halve stoom houden en morgen ochtend zenden we een sloep aan land."

Alhoewel men er nog slechts vijf mijl van verwijderd was, scheen Maria Theresia tegen acht uur 's avonds slechts als een donkere schaduw uit de zee op te duiken. Het jacht kwam steeds naderbij.

Tegen negen uur 's avonds zag men een tamelijk

helder vuur op het eiland branden. Het vuur brandde staag en kwam niet van zijn plaats.

„Dat zou wel eens een vulcaan kunnen zijn," meende Paganel, die er aandachtig naar keek.

„Dan zouden we het geluid der uitbarsting moeten hooren," meende John Mangles. „Vooral, waar de wind deze kant uit waait."

„Gelijk heb je, beste John," antwoordde Paganel. „Deze vulcaan schittert wel maar geeft geen geluid. Men zou bijna zeggen, dat het op het licht van een vuurtoren gelijkt."

„Juist, mijnheer Paganel. En toch hebben we hier geen bewoonde kust voor ons. Aha, daar verschijnt nog een ander vuur. Zie maar: het beweegt; het verandert van plaats."

John vergiste zich niet. Plotseling was een nieuw vuur verschenen, dat somwijlen uitgedoofd werd, om de volgende seconde met nieuwe gloed op te flikkeren.

„Zou het eiland bewoond zijn?" vroeg Glenarvan.

„Waarschijnlijk door de wilden," meende Paganel.

„Maar in dat geval kunnen we den bootsman niet achterlaten."

„Neen," sprak de majoor, „daarmede zouden we zelfs de wilden een te leelijk koopje leveren."

„Dan zullen we in Godsnaam een ander eiland zoeken," hernam Glenarvan. „Ik heb Ayrton nu eenmaal lijfsbehoud beloofd en ik wil mijn woord houden."

„We moeten ons in ieder geval in acht nemen," meende Paganel, ..De bewoners der Stille Zuidzee hebben de misdadige gewoonte, de voorbijgaande schepen door beweeglijke vuren op het strand te lokken, waar ze dan een welkome buit vormen voor de roofzuchtige benden. Ik denk, dat de bewoners van Maria Theresia deze gewoonte kennen."

„Een kwart streek onder den wind afhouden," riep John Mangles den roerganger toe. „Morgen ochtend zullen we wel zien, waaraan we ons te houden hebben."

Tegen elf uur 's avonds begaven zich alle reizigers naar hun hut. Op de voorplecht liep de matroos van de wacht heen en weder. Achter, was de roerganger op zijn post.

Op dit oogenblik kwamen Robert en Mary Grant aan dek.

De beide kinderen van kapitein Grant leunden tegen de verschansing en staarden met droeve blikken over de lichtende zee. Mary dacht aan Robert's toekomst: Robert bedacht met zorg, wat er van zijn geliefde zuster terecht moest komen. Maar behalve dat, dachten beiden aan hun vader. Leefde hij nog? Moest men alle hoop verloren geven? Maar wat zou hun leven beteekenen, als ze eenmaal de zekerheid hadden, dat deze geliefde vader als een slachtoffer van zijn plicht gestorven was? Wat zou er van hen moeten terecht komen, indien ze hun natuurlijke beschermer niet meer hadden? Wat zouden ze nu reeds zijn, indien ze geen tijdelijke bescherming en ondersteuning hadden gevonden bij lord en lady Glenarvan?

De knaap, die door het ongeluk het verstand van een man had gekregen, wist ongeveer, wat er in het gemoed van zijn zuster omging. Hij greep haar hand:

„Mary," zei hij, „we mogen niet wanhopen. Herinner je de wijze woorden van onzen vader. „Moed overwint alles." Laten we dus moed houden, moed tot het uiterste indien het ook nog zoo zwaar valt. Tot op vandaag heb je altijd voor mij gewerkt, lief zusje; welnu, voortaan zal ik voor jou werken."

„Lieve, lieve Robert!" sprak het jonge meisje.

„Mary!..."

„Wat is er?..."

„Ik wil je wat zeggen."

„Vooruit maar, jongen."

„Zul je er niet kwaad om worden?"

„Waarom zou ik boos worden, broertjelief?"

„En zal ik het ook mogen doen?"

„Wat doen?"

„Ik wil een beroep kiezen."

„Wat wil je daarmee zeggen?" Nu werd Mary toch werkelijk ongerust.

„Mary... Mary..."

En eindelijk kwam het er uit:

„Ik wil zeeman worden!..."

„Zeeman?"

„Ja."

Mary was doodsbleek geworden. Ten slotte kwam het stamelend over haar lippen:

„Robert, wil je me verlaten?"

„Niet verlaten, Mary, want na iedere reis keer ik immers bij je terug."

En hij liet er op volgen:

„Ja, Mary, ik wil zeeman worden, evenals vader en evenals kapitein John! Luister, lief zusje. Kapitein John heeft nog niet alle hoop opgegeven. Evenals ik, moet ook jij vertrouwen in hem hebben. Hij heeft me beloofd, een flink zeeman van me te maken en als dat eenmaal zoover is, dan ga ik er op uit, om vader te zoeken. Lieve, lieve Mary: zeg dat je het goed vind. Wat onze vader voor ons gedaan heeft, moeten wij minstens ook voor hem doen. Mary, lieve Mary, geef me je toestemming: ben ik eenmaal zeeman, dan zal mijn leven een doel hebben; dan zal ik onze vader gaan zoeken, die zooveel voor ons heeft opgeofferd.

„Ach ja, Robert, vader was wel een goed, een edel man," antwoordde Mary. „Weet je wel Robert, dat hij reeds tot de groote, de beroemde mannen van ons oude Schotland zou behoord hebben, indien het noodlot hem niet op zijn weg gestuit had?"

„Ja, zeker, Mary; ik weet het!"

Mary Grant drukte haar broer aan het hart. De knaap voelde, hoe de tranen zijner zuster hem over de wangen rolden.

„Mary, Mary!" riep hij, „de anderen mogen zeggen wat ze willen, maar ik heb nog niet de hoop verloren, onze vader terug te vinden. Een man als vader sterft niet, alvorens zijn taak vervuld te hebben!"

Het was Mary Grant onmogelijk, hierop eenig antwoord te geven. Tranen verstikten haar stem. De gedachten, dat men opnieuw pogingen in het werk zou stellen, om haar vader op te sporen, wekten duizende verschillende gevoelens bij het jonge meisje op. Vooral moest zij hierbij denken aan de grenzenlooze zelfopoffering van den jeugdigen kapitein John Mangles.

„Heeft mijnheer John nog altijd hoop?" vroeg zij haar broer.

„Ja zeker," antwoordde Robert. „Kapitein John is als een goede broer, die ons nooit zal verlaten. En indien ik zeeman word, ga ik er met hem op uit, om vader te zoeken lieve Mary."

„Goed, Robert."

„Ik heb dus je toestemming?"

„Ach, Robert, het zal me zoo moeilijk vallen, van jou te scheiden."

„Je zult niet alleen zijn, Mary. Dat weet ik stellig. Vriend John heeft het mij verteld. Mevrouw Helena zal het niet goed vinden, dat je haar verlaat. Jij bent een vrouw en kunt dus best haar goede daden aanvaarden. Weigering zou hier ondankbaarheid beteekenen! Ik als man, kan dat niet: vader heeft het duizende malen gezegd: een man mag niemand iets schuldig zijn."

„Maar wat zal er dan wel van ons lief oud huisje in Dundee terecht komen, dat zoo vol herinneringen is?"

„Dat zullen we behouden, zusjelief. Lord Glenarvan en vriend John hebben dat reeds lang besproken en in orde gemaakt. Jij zult op Malcolm-Castle wonen als of het je eigen huis was. Lord Glenarvan heeft het aan mijn vriend John verteld en vriend John heeft het weer aan mij verteld. Op Malcolm-Castle zul je een tweede tehuis vinden, je zult er menschen vinden, met wie je over onzen vader kunt spreken en intusschen trekken John en ik er op uit, om vader te zoeken. Ach, welk een schoone dag zal het zijn, als we vader gezond en wel thuis brengen."

Roberts gezicht straalde reeds van blijdschap.

„Ach, Robert," sprak Mary, „wat zou vader gelukkig zijn, als hij je zoo kon hooren spreken. Je lijkt sprekend op hem, lieve Robert. En als je eenmaal groot bent, zul je heelemaal het evenbeeld van vader zijn."

„Dat geve de hemel, Mary," antwoordde Robert, die van kinderlijke trots bloosde.

„Maar hoe kunnen we lord en lady Glenarvan onze dankbaarheid betoonen?" hernam Mary.

„Door hen te aanbidden en, zoodra het noodig mocht zijn, zich voor hen in stukken te laten snijden," riep de onstuimige knaap.

Op deze en dergelijke manier werd het gesprek der

beide kinderen van kapitein Grant nog langen tijd voortgezet. Maar eindelijk verstomde ook hun gesprek en staarden zuster en broeder zwijgend over de wijde, onmetelijke zee.

Maar wat was dat? Op een gegeven oogenblik geschiede er iets zoo vreemd, zoo geheimzinnig, zoo bovennatuurlijk, dat zelfs de knapste geleerde er geen verklaring voor zou weten. Door een geheimzinnige verwantschap, welke slechts tusschen sympathische zielen bestaat, ondergingen zuster en broer gelijktijdig een zinsbegoocheling. Te midden der donkere en glinsterende golven meenden Mary en Robert plotseling een stem te hooren klinken, een stem, welke de diepste vezels van hun harten deed trillen.

„Help! help!" riep die stem.

„Mary," riep Robert, „heb je het gehoord? Heb je het gehoord?"

En zich gelijktijdig over de verschansing buigende, staarden de beide kinderen van kapitein Grant over de donkere golven.

Maar ze zagen niets, niets, dan de onmetelijke schaduw, die zich eindeloos voor hen uitstrekte.

„Robert," sprak Mary, die bleek was van ontroering, „ik dacht... Ja, evenals jij dacht ik... O, broertje, ik geloof, dat we beiden koorts hebben!"

Maar op dit oogenblik drong een nieuwe kreet tot hen door. En de zinsbegoocheling was nu zoo sterk, dat beide kinderen gelijktijdig uitriepen:

„Vader! lieve vader!"

Dat was te veel voor Mary Grant. Gebroken door ontroering, viel ze bewusteloos in de armen van Robert.

„Help!" riep Robert. „Mijn zuster, mijn vader, help!"

De roerganger snelde toe, om het jonge meisje in zijn sterke armen te nemen. Ook de wachthebbende matrozen kwamen in allerijl toegeloopen en daarna verschenen lord en lady Glenarvan, benevens John Mangles, die inmiddels ontwaakt waren.

„Mijn zuster sterft en vader is daar ginds!" riep Robert wanhopig, terwijl hij op de donkere golven wees.

Men begreep niets van zijn woorden.

„Ja zeker," herhaalde hij, „Mijn vader is daar ginds.

Ik heb de stem van mijn vader gehoord; Mary heeft het evenzoo goed gehoord als ik!"

Op dit oogenblik kwam Mary weer tot bezinning. Het jonge meisje, dat toch anders de ingetogenheid en kalmte in persoon was, gedroeg zich nu als een waanzinnige.

„Mijn vader; daar ginds is mijn vader!"

Nauwelijks was ze weer op de beenen, of het ongelukkig kind wilde in het donkere water springen.

„Mylord, mylady," smeekte ze, terwijl ze de handen als in gebed te zamen vouwde, „ik verzeker u, dat mijn vader daar ginds is. Ik verzeker u, dat ik zijn stem gehoord heb, zijn stem, die als een klacht, als een laatste noodkreet klonk."

Het arme kind kreeg een vreeselijke zenuwtoeval. Men moest haar naar haar hut dragen. Slechts met de grootste moeite kon lady Helena haar tot bedaren brengen, terwijl Robert voortdurend herhaalde:

„Mijn vader! mijn vader! Mylord, ik ben zeker, dat mijn vader daar ginds is!"

De getuigen van dit droeve tooneel, begrepen, dat de beide kinderen van kapitein Grant een speelbal waren geweest, van de zelfde zinsbegoocheling. Maar hoe zou men hen van hun vreeselijke waan kunnen genezen?

Glenarvan probeerde het bij Robert.

Hij nam de hand van den jongen in de zijne en sprak:

„Heb je werkelijk de stem van je vader gehoord, mijn jongen?"

„Ja zeker mylord. Ik heb zijn stem op het donkere water vernomen en hij riep: „Help! help!"

„En je hebt die stem duidelijk herkend?"

„Dat zweer ik u, mylord. Ook Mary heeft die stem gehoord en herkend. Hoe zouden we ons beiden tegelijkertijd en op de zelfde manier kunnen vergissen? O, mylord, laat een sloep uitzetten en red mijn vader. Om 's hemels wil: een sloep!"

Glenarvan zag wel in, dat hij den knaap niet tot andere gedachten kon brengen. Hij deed echter nog een laatste poging en liet den dienstdoendenden roerganger roepen.

„Hawkins," sprak hij, jij was aan het roer, toen miss Mary dit zenuwtoeval kreeg, nietwaar?"

„Jawel, mylord."

„Heb je niets bijzonders waargenomen?"

„Neen, mylord."

„Niets gehoord?"

„Neen, mylord."

„Niets gezien?"

„Neen, mylord."

En zich tot den knaap wendende:

„Je ziet dus wel, Robert..."

„Indien het de vader van Hawkins geweest was,, antwoordde de knaap met onverwoestbare wilskracht, „dan zou hij *wel* wat gezien en gehoord hebben. Maar nu was het mijn vader, mylord, mijn vader!..."

Roberts stem werd door tranen verstikt. Hij werd doodsbleek, zweeg plotseling, tuimelde voorover en verloor het bewustzijn. Glenarvan liet den knaap naar kooi brengen waar hij weldra, uitgeput door opwinding en ontroering, in slaap viel.

„Arme kinderen!" sprak John Mangles. „God beproeft hen wel vreeselijk."

„Ja," liet Glenarvan er op volgen. „De smart heeft bij beiden tegelijk de zelfde zinsbegoocheling veroorzaakt; en zulks is vreemd genoeg."

„Bij beiden tegelijk?" meende Paganel. „Met een dergelijke lezing kan zich de zuivere wetenschap niet vereenigen, beste vrienden."

En zich op zijn beurt over de verschansing buigende, gaf hij de anderen een teeken, te zwijgen, en luisterde aandachtig.

Overal heerschte diepe stilte. Paganel riep met zijn zware stem het in alle zeemanstalen welbekende „Ahooi!", maar er volgde geen antwoord.

De geleerde ging weer naar zijn hut, terwijl hij voor zich heen mompelde:

„Het is blijft een vreemde geschiedenis."

Het spreekt van zelf, dat alle passagiers den volgenden morgen reeds bij het krieken van den dag aan dek waren. Iedereen wilde het eiland nauwkeuriger zien, dat men den vorigen avond nauwelijks had waargenomen.

Men richtte de verrekijkers op het eiland, waarvan men nog een mijl verwijderd was. Men kon daardoor de minste bijzonderheden van het eiland waarnemen.

Plotseling slaakte Robert een vreeselijke gil.

Toen men hem naar de reden vroeg, beweerde hij, twee mannen op het strand te zien heen en weer loopen. In hun midden liep een derde man, die een vlag heen en weer zwaaide.

John Mangles richtte onmiddellijk zijn kijker naar de aangewezen plek.

Doch nauwelijks had hij dit gedaan, of ook hij slaakte een kreet van verrassing.

„Wat is er, beste John?" vroeg Glenarvan.

„Een vlag, mylord."

„Welke?"

„De Britsche vlag!"

Ook Paganel richtte zijn enorme kijker naar de aangewezen plek en riep:

„Het is waar!"

Nu was Robert niet meer te houden.

„Mylord," riep hij, „als u geen sloep te water laat, spring ik in het water en zwem naar de kust! O, mylord, ik smeek u op de knieën, laat een sloep te water."

Niemand durfde een woord te spreken. Wat, op deze verlaten rots, gesneden door den 37en zuider breedtegraad zouden zich drie schipbreukelingen, drie Engelschen bevinden? En iedereen dacht aan de gebeurtenissen van den voorafgaanden nacht, aan de stem, die Robert en Mary Grant gehoord meenden te hebben... Misschien hadden de kinderen van kapitein Grant zich niet vergist en werkelijk een menschelijke stem vernomen. Maar dan kon het onmogelijk de stem van hun vader geweest zijn. Neen, helaas, neen; zij moesten zich vergist hebben. En iedereen dacht aan de vreeselijke teleurstelling, die de arme kinderen zou wachten. Maar hoe zou men er van kunnen afzien? Lord Glenarvan had er de moed niet toe.

En zich tot den bootsman wendende, riep hij:

„Tom, laat een sloep te water!"

Binnen een minuut was de sloep te water. De beide kinderen van kapitein Grant sprongen er het eerst in; ze

werden onmiddellijk gevolgd door Glenarvan, John Mangles en Paganel en onder de pijlsnelle riemslagen, van de zes beste roeiers der *Duncan*, vloog het vaartuig over de spiegelgladde zee.

Nauwelijks tien vademen van de kust verwijderd, slaakte Mary een hartverscheurende kreet:

„Vader!"

Op het strand stond een man tusschen twee andere mannen in. Zijn forsche gestalte, zijn gelijktijdig vriendelijke en moedige gelaatsuitdrukking, was een mengsel der trekken van Robert en Mary. Het was werkelijk de man, die door de beide kinderen zoo vaak was geschilderd. Hunne harten hadden hen niet bedrogen. Het was inderdaad hun vader; het was kapitein Harry Grant!

De kapitein vernam de kreet van Mary, sloeg de armen wijd uiteen en stortte, als door den bliksem getroffen, voorover op het strand.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Het eiland Tabor.

Men sterft niet van vreugde.

Nauwelijks bevonden zich vader en kinderen veilig en wel aan boord, of hun levensgeesten keerden weer terug. Welk penseel is in staat, dit tooneel te schilderen? Woorden blijven hier in gebreke.

De geheele bemanning weende van aandoening, toen men deze drie geliefde wezens in stomme omhelzing vereenigd zag. Nauwelijks was Harry Grant aan dek, of hij boog de knie. Het eerste werk van den vromen Schot was, God te danken voor zijn redding.

Zich vervolgens tot lord en lady Glenarvan en tot al de opvarenden wendende, dankte hij hen met gebroken stem, voor hetgeen zij voor hem en zijn beide mannen hadden gedaan. In korte woorden hadden zijn kinderen hem reeds verteld, wat de eigenaar en de bemanning van het jacht voor hem gedaan hadden.

Welk een ontzaglijke schuld had hij tegenover deze edele vrouw en haar reisgenooten. Van af lord Glenarvan tot den minsten scheepsjongen, hadden voor hem gestreden en geleden. Harry Grant sprak zijn dank op zoo eenvoudige maar zoo edele manier uit, dat iedereen er zich rijkelijk door beloond achtte. Zelfs de anders zoo bedaarde majoor had een traan in de oogen, die hij onmogelijk kon weerhouden. Wat onze vriend Paganel aangaat, deze huilde als een klein kind, dat er niet aan dekt, zijn tranen te verbergen.

Harry Grant keek voortdurend naar zijn dochter. Hij vond haar allerliefst; hij vond haar mooi. Zonder er voor te schromen, herhaalde hij duizend maal tegenover lady Helena, hoe trotsch hij op zijn groote dochter was en toen hij Robert eens flink aankeek, sprak hij vol vaderlijken trots:

„Jij, mijn jongen, jij bent een man geworden."

En hij gaf zijn beide geliefde kinderen de duizende kussen, die hij gedurende twee jaar voor hen had gespaard.

Robert stelde hem al zijn vrienden voor en had voor iedereen een ander woord van lof. Iedereen was dan ook buitengewoon vriendelijk geweest voor de beide verlaten kinderen. Toen de beurt aan John Mangles kwam, beefde de stoere gezagvoerder der *Duncan* als een jongejuffer, vooral, nu hij voor het eerst het woord moest richten tot den vader van Mary.

Lady Helena gaf nu een beschrijving van hun reis en kapitein Grant had alle reden trots te zijn, zoowel op zijn zoon als op zijn dochter.

De kapitein der *Britannia* vernam de heldendaden van zijn zoon, en hoe deze reeds een gedeelte der schuld aan lord Glenarvan had afbetaald, ter gelegenheid der geschiedenis met de roode wolven in de Argentijnsche Pampa's en later bij de redding van het geheele gezelschap uit de handen der woeste Maori's.

En nu kwam er een der moeilijkste oogenblikken in het leven van John Mangles. De man, die met doodsverachting zijn schip door de stormen van den Indischen Oceaan had geloodst, die duizende malen klaar had gestaan, zijn leven voor zijn kameraden op te offeren,

zonder ook maar met de oogwimpers te trillen, moest tot kapitein Grant een paar woorden betreffende Mary richten. Hij stotterde, hij bloosde, hij beefde als een elsenblad, maar eindelijk was het er toch uit. Kapitein Grant, die door lady Helena reeds van een en ander op de hoogte was gesteld, wist niet anders dan te antwoorden:

„John, mijn zegen heb je en ik hoop, dat ook de hemel je genadig zij."

Toen ook deze kwestie geregeld was, kwam het gesprek op Ayrton.

Volgens Harry Grant was de gewezen bootsman der *Britannia* een buitengewoon schrander man, die echter door zijn slechte hartstochten op het verkeerde pad was gekomen.

Alvorens men Ayrton echter naar het eiland bracht, wilde Harry Grant zijn bevrijders een en ander laten zien van de rots, waarop hij twee jaren van zijn leven had doorgebracht. Dit voorstel werd door allen gaarne en in 't bijzonder door Robert en Mary met vreugde aangenomen.

Een sloep werd te water gelaten en daarin namen plaats: lord en lady Glenarvan, majoor Mac Nabbs, John Mangles, Paganel en zooals van zelf sprekend is, de beide kinderen van kapitein Grant.

Enkele uren waren voldoende, om het geheele domein van den Schotschen zeekapitein te bezoeken. In werkelijkheid was het niets anders dan de top van een onderzeesche berg, een soort bergplateau van basalt.

Men vond er eenige geiten en varkens, natuurlijk in wilden staat.

Toen de schipbreukelingen der *Britannia* op deze verlaten rots een toevlucht vonden, moesten zij hun krachten en bemoeiingen zooveel mogelijk in overeenstemming brengen met die der natuur. In twee en half jaar tijd hadden Harry Grant en zijn beide matrozen hun eiland bijna geheel veranderd. Op den woesten bodem had men met ontzaglijke moeite eenige hectaren uitstekende bouwgrond weten te veroveren.

De bezoekers bereikten het door groene gomboomen beschaduwde huis; voor de vensters strekte zich de

prachtige zee uit, die in de stralen der zon schitterde. Harry Grant liet de tafel aanrichten in de schaduw der schoone boomen en allen plaatsten er zich om heen. Een lamsbout, nardoibrood, melkspijs, twee of drie schotels wilde chichorei, zuiver en frisch water, ziedaar de gerechten, waaruit dit eenvoudige, echt herderlijke maal bestond.

Paganel was in de wolken. Zijn oude voorliefde, om den Robinson te spelen, kwam weer bij hem boven.

„Die schurk van een Ayrton zal niet te beklagen zijn," riep hij; dit eiland is een paradijs."

„Ja," antwoordde Harry Grant, „een paradijs voor drie arme schipbreukelingen, die de Hemel er in het leven houdt. Maar het spijt mij, dat Maria Theresia niet een groot en vruchtbaar eiland is, met een rivier, inplaats van een beek, en een haven in plaats van een inham, blootgesteld aan alle ruwe zeewinden."

„En waarom, kapitein?" vroeg lord Glenarvan.

„Omdat ik er dan een Schotsche volksplanting zou hebben aangelegd."

„Hebt u dat denkbeeld dan nog altijd niet opgegeven?"

„Neen, mylord. God heeft mij door uw hand alleen gered, om aan mijn plan een nieuwe uitvoering te geven. Ik wil een schuilplaats zoeken voor al onze arme broeders, die daar ginds, in het oude Caledonië, in verdrukking leven. Ons dierbaar vaderland moet in deze zee een eigen kolonie bezitten, een kolonie, waar onze broeders die onafhankelijkheid vinden, welke zij in het oude Europa moeten ontberen."

Lord Glenarvan en kapitein Grant wisselden een warme handdruk. Deze beide mannen begrepen elkaar volkomen, ook zonder een woord te spreken. In de toekomst zouden zij het land zoeken, bij welks ontdekking kapitein Grant bijna ten gronde was gegaan.

Thans vroeg men den kapitein nog naar de geschiedenis der schipbreuk, en hoe hij de laatste twee jaren had doorgebracht.

Harry Grant liet zich niet lang bidden en begon met zijn verhaal:

„Mijn geschiedenis is die van alle Robinsons," begon hij.

„Ontredderd door een storm, welke zes dagen gewoed had, verging de *Britannia* in den nacht van 26 op 27 Juni 1862 en werden wij op de kusten van Maria Theresia aangespoeld. De zee was buitengewoon onstuimig; de geheele bemanning vond den dood in de golven. Slechts mijn beide matrozen, Bob Learce en Joe Bell en ik waren de eenigen, die na vele vruchtelooze pogingen het land konden bereiken.

Wij bemerkten weldra, dat we ons op een verlaten rots bevonden; nauwelijks twee mijlen breed en vijf mijlen lang. Er stonden een dertigtal boomen, verder vonden we eenige weiden benevens een bron, die gelukkig nooit opdroogde. Alleen met mijn beide makkers, gaf ik den moed niet verloren. Met mijn beide makkers trachtte ik, mijn leven zoo goed mogelijk in te richten.

Ons allereerste werk was, het van het schip afkomstige wrakhout, evenals de aangespoelde zakken meel, kruit, wapens enzoovoorts, in veiligheid te brengen. Natuurlijk was de eerste tijd de moeilijkste, maar aangezien we in het binnenland overvloed aan wild en visch vonden, wanhoopten we niet.

Door mijn instrumenten, welke ik uit de schipbreuk had gered, was mij de ligging van het eiland, waarop we ons bevonden, nauwkeurig bekend. Hierdoor wist ik eveneens, dat dit eiland, behoudens een toeval der Voorzienigheid, nooit door eenig vaartuig zou worden bezocht. Ik begon er dus in te berusten, nooit meer mijn kinderen terug te zien, wier namen iederen dag in mijn gebed voorkwamen.

Intusschen gingen we vastberaden aan het werk. Door de zaden, welke ik uit de schipbreuk der *Britannia* had kunnen redden, was het mij mogelijk, weldra een paar goed bebouwde akkers te verkrijgen. Daarna legden wij ons toe op de groententeelt.

Van het aangespoelde wrakhout hadden wij een huisje gebouwd, dat ons beschutting bood tegen regen en zonnebrand. Hoe vaak hebben wij daar plannen gesmeed, hoeveel maal hebben we daar gedroomd van een verlossing, die de Voorzienigheid ons zou zenden!

Gedurende den tijd onzer ballingschap zagen we driemaal een zeil aan den horizont verschijnen, dat echter even zoo spoedig verdween als het gekomen was.

Ten slotte hadden we alle hoop op redding opgegeven!

Eindelijk, gisteravond, zag ik een lichte rookwolk aan den westelijken gezichteinder opdoemen. De rookwolk werd grooter en duidelijker. Weldra konden we een schip waarnemen. Het scheen, alsof het rechtstreeks naar het eiland kwam.

Hoeveel angst, hoeveel twijfel kwam er bij ons op! Mijn beide makkers ontstaken een vuur op een der hoogste punten van de rots. De nacht viel, maar het schip maakte geen aanstalten, dichter bij het eiland te komen. Wederom zou onze hoop in rook vervliegen.

Ik aarzelde niet meer. Toen het avond werd, sprong ik in zee en zwom naar het schip. De hoop verdubbelde mijn krachten. Met bovenmenschelijke inspanning kliefde ik de golven. Ik naderde het jacht, had het bijna bereikt, toen het plotseling onder den wind afhield en wegvoer.

Op dat oogenblik slaakte ik een kreet van wanhoop die door mijn kinderen gehoord werd en voor wie het heusch geen zinsbegoocheling was.

Gebroken door vermoeidheid en ontroering, kwam ik weer terug op het eiland. Mijn beide makkers namen me op: ik was meer dood dan levend. Het was een afschuwelijke nacht, dien laatsten nacht op het eiland en ik dacht reeds, dat we voor goed verloren waren, toen ik bij het krieken van den dag bemerkte, dat het jacht koers zette naar het eiland. Er werd een sloep te water gelaten... Op dit oogenblik wist ik, dat we gered waren, en, door een Goddelijke wilsbeschikking, gered door mijn eigen lieve kinderen!"

Het verhaal van Harry Grant werd gesmoord in de kussen en omhelzingen van Robert en Mary. Thans vernam de kapitein eindelijk, dat hij zijn redding te danken had, aan het document, dat hij acht dagen na de schipbreuk in zee had geworpen.

Maar wat dacht Jacques Paganel wel eigenlijk bij het verhaal van den kapitein? Voor de zooveelste maal ging

de waardige geleerde in gedachten den inhoud van het document na. Natuurlijk waren de drie lezingen, welke hij er aan had gegeven, fout geweest. Op welke manier stond het eiland Maria Theresia vermeld op de documenten, die door het zeewater half vernield waren?

Paganel kon het niet langer uithouden, de hand van kapitein Grant grijpende, vroeg hij:

„Kapitein, zou u me nu eens eindelijk willen vertellen, wat er op dat raadselachtige document stond?"

Op deze vraag van den Franschman werd de belangstelling algemeen, want nu zou men eindelijk de oplossing vernemen van het raadsel, waarna men reeds negen maanden had gezocht.

„Welnu, kapitein," herhaalde Paganel, „herinnert ge u nog den letterlijken inhoud van het document?"

„Zeer zeker," antwoordde Harry Grant. „Er is namelijk geen dag voorbij gegaan, zonder dat ik in gedachten de inhoud herhaalde van het document, waarop onze eenige hoop was gevestigd."

„En hoe is die inhoud, kapitein?" vroeg Glenarvan.

„Ik ben bereid, aan uw nieuwsgierigheid tegemoet te komen. Maar zooals u weet, heb ik, om de kans van slagen grooter te maken, een document in het Engelsch, Duitsch en Fransch in de flesch gesloten. Welk document wenscht u dus te kennen?"

„Ik denk toch, dat ze alle drie hetzelfde waren."

„Niet heelemaal."

„Was er verschil?"

„Ja."

„Welk?"

„O, slechts één woord."

„Welnu, vertelt u ons dan maar den inhoud van het Fransche document; dit is n.l. door het zeewater het meest gespaard gebleven. Buitendien heeft het Fransche document ons het meest bij onze nasporingen geholpen."

„Mylord," antwoordde Harry Grant, „ziehier de letterlijke inhoud van het Fransche document:

Le 27 juin 1862„ le trois-mâts Britannia, *de Glasgow, s'est perdu à quinze lieues de la Patagonie, dans l'hémisphère austral. Portés à terre, deux ma-*

telots et le capitaine Grant ont atteint à l'île Tabor. Là, continuellement en proie a une cruelle indigence, ils ont jeté ce document par 153° longitude en 37° 11' de latitude. Venez à leur secours, ou ils sont perdus.

Of in Nederlandsche vertaling:

Den 27en Juni 1862 is de driemaster Britannia *van Glasgow vergaan op vijftienhonderd mijlen van Patagonië op het zuidelijk halfrond. Aan land gekomen, hebben twee matrozen en kapitein Grant het eiland Tabor bereikt. Daar hebben zij, voortdurend ten prooi aan een nijpend gebrek, dit document in zee geworpen op 153° westerlengte en 37° 11' zuiderbreedte. Brengt hen hulp of zij zijn verloren.*

Nauwelijks had professor Paganel den naam van het eiland Tabor vernomen, of hij was driftig opgesprongen.

„Wat heeft dat te beteekenen?" riep hij uit. „Dit eiland heet toch Maria Theresia!"

„Zeer zeker, mijnheer," antwoordde Harry Grant. Maria Theresia op de Duitsche en Engelsche kaarten, maar Tabor op de Fransche kaarten."

Op dit oogenblik kreeg de arme Paganel zulk een vreeselijke slag op den schouder, dat hij in elkaar kromp. De waarheid gebiedt ons te zeggen, dat deze slag werd toegebracht door den majoor, die voor het eerst van zijn leven de vormen der welvoegelijkheid uit het oog verloor.

„Mijnheer de aardrijkskundige!" klonk het op een toon van de diepste verachting.

Maar Paganel had de hand van den majoor zelfs niet gevoeld. De aardrijkskundige nederlaag, welke hij op dit oogenblik onderging, was veel verschrikkelijker.

Zooals hij thans uit den mond van kapitein Grant vernam, was hij de waarheid langzamerhand naderbij gekomen. Hij had het raadselachtige document bijna geheel ontcijferd. Beurtelings waren hem de namen Patagonië, Australië en Nieuw-Zeeland als ontwijfelbaar voorgekomen. *Contin,* eerst *continent* (vasteland) had allengs zijn ware beteekenis van *continuellement* (voortdurend) gekregen. *Indi* had eerst beteekend *indiens* (in-

dianen), vervolgens *indigènes* (inboorlingen), om ten slotte zeer tenrechte *indigence* (gebrek) genoemd te worden. Slechts het beschadigde woord *abor* had de scherpzinnige geleerde op een dwaalspoor gebracht. Hij had er steeds den stam van het werkwoord *aborder* (aanlanden) in gezocht, terwijl het in werkelijkheid, een gedeelte was van de aardrijkskundige benaming Tabor, het eiland waarop de schipbreukelingen verblijf hielden. Deze dwaling was in zooverre te vergeven, dat er aan boord der *Duncan* slechts Engelsche kaarten waren.

„Dat maakt geen verschil," riep Paganel, terwijl hij zich de haren van wanhoop uit het hood trok. „Ik, als professor in de aardrijkskunde, had deze dubbele benaming nooit mogen vergeten. Ik ben voor eeuwig geblameerd."

„Beste vriend Paganel," riep lady Helena, „matig uw droefheid toch."

„Neen, mevrouw; ik ben een ezel!"

„En nog niet eens een geleerde ezel," liet de majoor er meedoogenloos op volgen.

Toen het maal ten einde was, bracht Harry Grant alles in zijn huis in orde. Hij nam niets mee; hij wilde, dat de nieuwe bewoner, hoe schuldig deze ook mocht wezen, alles van hem zou erven.

Men keerde terug naar boord. Glenarvan wilde nog dienzelfden dag vertrekken en gaf zijn bevelen voor de ontscheping van den bootsman. Ayrton werd aan dek gebracht en bevond zich eensklaps tegenover zijn vroegere kapitein.

„Ayrton," sprak Harry Grant, „daar ben ik."

„Dat zie ik, kapitein," antwoordde de aangesprokene.

En bedaard liet hij er op volgen:

„Welnu, het spijt me niet, u weer in gezondheid terug te zien."

„Ayrton, ik geloof, een fout begaan te hebben, door je op een bewoonde kust aan land te zetten."

„Best mogelijk, kapitein."

‚Je zult op dit verlaten eiland mijn plaats innemen. Geve de hemel, dat je tot inzicht komt."

‚Het zij zoo," sprak Ayrton bedaard.

Nu wendde Glenarvan zich tot den bootsman:

„Je blijft dus bij je besluit, Ayrton, alleen op dit eiland achter te blijven?"

„Jawel, mylord."

„Ben je tevreden met het eiland Tabor?"

„Zeer tevreden."

„Welnu, Ayrton, luister dan naar mijn laatste woorden. Je zult hier verlaten zijn; ver verwijderd van alle menschen. Wonderen zijn zeldzaam en zonder een wonder kun je dit eiland niet ontvluchten. Je zult alleen zijn met God, die in de harten der menschen leest als in een opengeslagen boek. Maar één ding wil ik je zeggen: je zult niet zoo verlaten zijn als kapitein Grant. Zoo onwaardig je ook bent, in de herinnering der menschen voort te leven, zal ik je nooit vergeten. Ayrton, ik weet waar je bent en waar ik je eens zal kunnen vinden; ik zal je nooit vergeten, noch een mijner vrienden."

„God zij u genadig, mylord!" antwoordde Ayrton op bedaarden toon.

Dit waren de laatste woorden, welke tusschen lord Glenarvan en den bootsman gewisseld werden. De sloep lag aan den valreep; Ayrton ging naar beneden.

Even te voren had John Mangles eenige kisten met levensmiddelen, wapens en kruit aan wal laten brengen. Ook een flinke kist met gereedschappen had men niet vergeten.

Indien hij wilde, kon de bootsman door eerlijken arbeid boete doen voor zijn zonden. Niets ontbrak hem; zelfs niet de Bijbel, waarop ieder rechtgeaard Engelschman zoozeer gesteld is.

Het uur der scheiding was aangebroken. De bemanning en de reizigers der *Duncan* waren op het achterdek vereenigd. Allen waren diep ontroerd. Lady Helena en miss Mary konden nauwelijks haar tranen weerhouden.

„Is het dan absoluut noodzakelijk, dat deze ongelukkige aan zijn lot wordt overgelaten?" vroeg lady Glenarvan haar echtgenoot.

„Ja, lieve, het moet; het is de boete voor den zondaar."

Op dit oogenblik verliet de sloep, welke door John Mangles in eigen persoon gecommandeerd werd, de *Duncan*. Midden in de boot stond Ayrton. Hij was zoo

kalm als altijd en nam zijn hoed af. Het was de laatste, ernstige groet van den booswicht.

Glenarvan, en met hem, al de opvarenden, groetten even ernstig terug, als gold het voor een man, die sterven gaat.

En onder doodsche stilte verwijderde zich de sloep.

Nauwelijks aan den oever, of Ayrton sprong aan land en de sloep keerde weer terug naar boord.

Het was toen vier uur in den namiddag. De passagiers, die allen aan dek vereenigd waren, konden Ayrton zien, die, onbeweeglijk op een rots staande, het schip na staarde.

„Mylord?" vroeg John Mangles.

„Wat is er, mijn vriend?"

„Vertrekken we?"

„Ja, vriend John." antwoordde Glenarvan, meer ontroerd dan hij eigenlijk wilde doen blijken.

„Go ahead!" riep John naar de machinekamer.

Fluitend ontweek de stoom, de schroefbladen wentelden met steeds grootere snelheid en tegen acht uur 's avonds waren de laatste omtrekken van het eiland Tabor in de nevelige verte verdwenen.

EENENTWINTIGSTE HOOFDSTUK.

De laatste verstrooidheid van Jacques Paganel.

Elf dagen nadat zij het eiland Tabor verlaten had, kwam de *Duncan* in het zicht der Amerikaansche kust en ankerde den daarop volgenden dag in de haven van Talcahuano.

Het jacht kwam in genoemde haven terug na een reis van vijf maanden, gedurende welke het zonder eenige afwijking den 37en zuider breedtegraad had gevolgd en aldus doende, de reis om de wereld had gemaakt. De deelnemers aan dezen gedenkwaardigen tocht, zonder weêrgâ in de geschiedenis der Reizigers-Club, waren door Chili getrokken, over de Pampa's, door de Argen-

tijnsche republiek, over den Atlantischen Oceaan; zij hadden Tristan d'Acunha aangedaan, de eilanden Amsterdam, het vasteland van Australië doorkruist, een bezoek gebracht aan het eiland Tabor, over de Stille Zuidzee getrokken en weer op hun uitgangspunt terug gekomen. Hun pogingen waren met succes bekroond geworden, daar zij immers de schipbreukelingen der *Britannia* medebrachten.

Niet een dier brave Schotten, die aan de roepstem van zijn hart gehoor had gegeven, ontbrak op het appèl. Allen keerden veilig en wel terug naar het oude Schotland en deze expeditie herinnerde aan den „Slag zonder Tranen" uit de grijze oudheid.

Toen de *Duncan* haar voorraad weer had bijgevuld, verliet zij de Zuid-Amerikaansche haven, stevende langs de kusten van Patagonië, zeilde om Kaap Hoorn en voer den Atlantischen Oceaan op.

Nooit was er een reis, die gelukkiger verliep. Het jacht voer in haar boorden een gansche lading van het zuiverste geluk. Er was geen enkel geheim meer aan boord, zelfs niet meer het geheim van John Mangles en Mary Grant.

Ja, toch wel! Er was één enkel geheim. Een geheim, dat de nieuwsgierigheid van den majoor in hoogste mate gaande maakte. Waarom bleef professor Paganel toch eeuwig en altijd zoo dik in de kleeren gepakt? Waarom hield hij zelfs bij het warmste weer een dikke doek om den hals. De majoor brandde van nieuwsgierigheid, dit geheim te leeren kennen. Maar, in de meest letterlijke en figuurlijke zin van het woord: de professor gaf zich in geen enkel opzicht bloot.

Zelfs niet, toen men de evennachtslijn passeerde en het pek in de naden van het schip smolt.

De majoor merkte ten dien opzichte vaak op:

„Onze vriend is zoo verstrooid, dat hij zich verbeeldt, op het oogenblik in Sint-Petersburg te zijn"

Deze opmerking werd vooral gemaakt, toen de professor zelfs gedurende de warmste uren van den dag een enorme overjas droeg en deze tot aan de kin dicht geknoopt hield.

Het was de 9e Mei, drie en vijftig dagen, nadat men

de haven van Talcahuano verlaten had, dat John Mangles zicht kreeg van de kustlichten van Kaap Clear. Het jacht voer het Sint Georgkanaal in, stevende de Ierssche Zee door en bereikte den 10en Mei de Golf van Clyde. Om elf uur werd het anker voor Dumbarton geworpen.

Om twee uur 's middags betraden de reizigers het kasteel van Malcolm Castle, te midden van het hoera-geroep der Schotsche bedienden.

Het stond dus in de sterren geschreven, dat Harry Grant en zijn beide makkers gered zouden worden en dat John Mangles Mary Grant zou trouwen in de zelfde kerk van Saint-Mungo, waar negen maanden te voren de eerwaarde heer Paxton voor de redding van den vader had gebeden. Het stond ook in de sterren geschreven, dat Robert zeeman zou worden evenals zijn vader en evenals John Mangles, en dat hij later de plannen van vader zou voortzetten onder bescherming en medewerking van lord Glenarvan.

Maar stond het ook in de sterren geschreven dat professor Jacques Paganel zou sterven als verstokte vrijgezel? Wij betwijfelen het.

Want na al de heldendaden, die de Fransche geleerde had verricht, kon hij moeilijk aan de beroemdheid ontsnappen. Men maakt vaak menschen beroemd, zonder dat ze het zelf willen. Zijn verstrooidheden werden zelfs als iets beschouwd dat zijn roem moest verhoogen. En zoo gebeurde het, dat de brave geleerde opgeld deed bij de voornaamste Schotsche dames. Men vocht om hem en overstelpte hem met beleefdheden.

En het was een dame van nauwelijks dertig, niemand minder dan een regelrechte nicht van majoor Mac Nabbs, zelf een beetje zonderling, maar de goedheid in persoon, welke een diepe genegenheid voor den Franschen geleerde opvatte. Zij bood hem haar hand aan; in genoemde hand lag een millioen Pond Sterling, maar daar sprak men niet over.

Paganel was verre van ongevoelig voor de bekoorlijkheden van miss Arabella; hij durfde zijn hart echter geen lucht geven.

En dus was het de majoor, die het zaakje in het reine wilde brengen. Hij wist den waardige geleerde er van te

overtuigen, dat het huwelijk wel de „laatste verstrooidheid" was, welke hij kon begaan.

Hierdoor werd Paganel nog meer verlegen en durfde nog minder dan ooit, het gewichtige woord uit te spreken.

„Bevalt miss Arabella u soms niet?" vroeg de majoor.

„O, majoor," was het antwoord, „miss Arabella is allerbekoorlijkst en om u de waarheid te zeggen, zou ze mij nog veel meer bevallen, indien ze een klein gebrek had."

„Maak u daarover niet bezorgd, waarde vriend. Zelfs de meest volmaakte vrouw heeft haar gebreken. Vooruit, Paganel, hoe staat het er nu mee?"

„Ik durf niet," antwoordde Paganel.

„Maar beste vriend; waarom aarzelt u toch eigenlijk?"

„Ik ben miss Arabella onwaardig," kwam het beschroomd van zijn lippen.

En verder liet hij er zich niet over uit.

Maar de majoor was officier en gaf den strijd niet zoo licht gewonnen. Hij nam den professor zoo geweldig onder vuur, dat deze hem ten slotte zijn geheim vertelde, een geheim, dat goede diensten aan de politie zou bewijzen, indien deze onze brave geleerde eens mocht zoeken.

Toen hij had uitgesproken, riep de majoor:

„En is dat alles?"

„Is het soms niet erg genoeg?"

„Och, beste vriend, zoo gevaarlijk is het niet."

„Denkt u?"

„In tegendeel. Het is een bijzonderheid, welke uw persoonlijke verdiensten nog vermeerdert. Daardoor wordt u de man zonder weergâ waarvan mijn nicht reeds zoo lang heeft gedroomd."

En de raadselachtige majoor, liet, zonder er een woord aan toe te voegen, den professor ten prooi aan de grootste ongerustheid.

Er had een kort onderhoud plaats tusschen majoor Mac Nabbs en miss Arabella.

Veertien dagen later werd er met grooten luister een huwelijk voltrokken in de kapel van Malcolm Castle. Paganel zag er schitterend uit, doch had zijn jas tot den

hals toegeknoopt. Miss Arabella leek dien dag een engel van schoonheid.

En het geheim van den professor zou voor eeuwig begraven gebleven zijn in de afgronden van het onbekende, indien de majoor er niet met Glenarvan over had gesproken. De Schotsche edelman kon het onmogelijk voor zijn echtgenoote verbergen en lady Helena moest het geheim vlug aan miss Mary, pardon, wij bedoelen eigenlijk, mevrouw Mangles, mededeelen. En toen deze het eenmaal aan mevrouw Olbinet had verteld, was het tegelijk wereldkundig.

Gedurende zijn driedaagsche gevangenschap bij de Maori's, had men Jacques Paganel getatoueerd, maar dan ook getatoueerd van kop tot teen, op rug, schouders en overal; ja op zijn borst droeg hij den beroemden Nieuw-Zeelandschen kwi-vogel, met ontplooide vleugels en uitgestrekte snavel, die hem in het hart scheen te bijten.

Dit was het eenige reisavontuur, waarover de waardige geleerde zich niet kon troosten. En dit was dan ook de reden, waarom hij ondanks alle smeekbeden zijner Fransche vrienden, niet naar Parijs wilde terugkeeren. Hij vreesde, de geheele aardrijkskundige wetenschap door zijn persoon belachelijk te maken, en als spotprent te moeten dienen voor de teekenaars der vele humoristische kranten.

De terugkeer van kapitein Grant werd in geheel Schotland als een groote gebeurtenis gevierd, en de kapitein der *Britannia* werd de beroemdste man van Oud-Caledonië.

Zijn zoon Robert werd zeeman, zooals het zijn vader geweest was, zeeman evenals kapitein John Mangles en onder bescherming van lord Glenarvan werkt hij nog steeds aan het plan, een Schotsche kolonie te stichten op een eiland in de Stille Zuidzee.

« SOBELI », N. V., 23-25, Kogelstraat, Brussel - Tel. 11.76.25
E.-J. Havet, 19, Jupiterlaan, Vorst-Brussel.

Sensationeel!

Zijn in den boekhandel
te verkrijgen : aan

7 frank

per deel volgende 17 wereldberoemde boeken :

Jack London

Nr 1 - Wittand.
» 2 - Beetgenomen.
» 3 - Verhalen van de Zuidzee.
» 4 - Michaël, broeder van Jerry. Deel I.
» 5 - » » » » Deel II.
» 6 - Als de Goden lachen.
» 7 - De Zeewolf. Deel I.
» 8 - » » Deel II.
» 9 - Zwerftochten in het Noorden.
» 10 - Liefde in de Tropen.
» 11 - Een dochter van de Sneeuwvelden. Deel I.
» 12 - » » » » Deel II.
» 13 - De Kracht van den sterke.
» 14 - De Roepstem der Natuur.
» 15 - Drie harten. Deel I.
» 16 - » » Deel II.
» 17 - Goudstad.

201175_011

vern002kind01

De kinderen van kapitein Grant. De Stille Zuidzee